

Strategia Națională în Domeniul Proprietății Industriale

Titlul proiectului: Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME - Cod SMIS: 127610

Cod apel: POCA/399/1/1/Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP

Componenta 1 - IP12/2018 - Sprijin pentru acțiuni de consolidare a capacității autorităților și instituțiilor publice centrale

Axa Prioritară - Administrație publică și sistem judiciar eficiente

Operațiunea - Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCA

CUPRINS

1. INTRODUCERE.....	1
2. CADRU METODOLOGIC.....	3
3. PRIORITĂȚI, POLITICI ȘI CADRUL LEGAL EXISTENT	10
3.1 Modalitatea de organizare OSIM.....	10
3.2 Mediul privat.....	16
3.3. Mediul extern – relațiile cu mediul academic și sistemul de cercetare	21
3.4 Cadrul legislativ	31
3.5 Context european și internațional	37
3.5.1 Context european	37
3.5.2 Context internațional.....	50
5. CORELAREA STRATEGIEI NAȚIONALE DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ CU ALTE STRATEGII	51
6. DEFINIREA PROBLEMEI.....	60
6.1. Context instituțional și cadru de relevanță	60
6.2. Activitatea instituțională de stimulare a inovării în România	63
6.3. Mediul extern – relațiile cu mediul de afaceri, mediul academic și sistemul de cercetare	71
6.4. Cadrul legislativ	74
7. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE	75
8. DIRECȚII DE ACȚIUNE	77
9. PLAN DE ACȚIUNE ȘI REZULTATE	92
10. PROCEDURI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE	97
BIBLIOGRAFIE.....	102

Figură 1. Structura organizatorica a Oficiului de Stat pentru Inventii si Marci.....	10
Figură 2. Rețeaua Centrelor Regionale de Promovare a Protecției Proprietății Industriale (PATLIB) în România	12
Figură 3. Utilizarea elementelor de PI de către firme	18
Figură 4. Resurse alocate de către firme pentru activitatea de CDI.....	19
Figură 5. Motive nemulțumire referitoare la serviciile OSIM	19
Figură 6. Colaborări cu centre de transfer tehnologic.....	20
Figură 7. Structura salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanță.....	22
Figură 8. Structura cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanță...23	23
Figură 9. Structura cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe surse de finanțare	23
Figură 10. Structura cheltuielilor curente din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe tipuri de cercetare	24
Figură 11. Structura cercetătorilor din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe domenii științifice.....	25
Figură 12. Situația brevetelor emise pentru institutele de cercetare după numărul de brevete.....	27
Figură 13. Repartiția brevetelor pe tipuri de beneficiari	28
Figură 14. Sinteză plan de acțiune în domeniul Proprietății Intelectuale COM (2020) 760.....	49
Figură 15. Schemă purtători de interes a sistemului de proprietate industrială în România.....	61
Figură 16. Pondere anuală brevete de invenție eliberate titularilor români în funcție de categoria acestora...65	65

Tabel 1. Cauze privind brevetele de invenție.....	14
Tabel 2. Cauze privind desenele și modelele industriale	14
Tabel 3. Cauze privind mărcile și indicațiile geografice	15
Tabel 4. Situația persoanelor angajate în activități din domeniul cercetării și dezvoltării 2015-2018	17
Tabel 5. Cercetătorii din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe domenii științifice	25
Tabel 6. Cereri de brevet de invenție repartizate pe categorii de solicitanți români	27
Tabel 7. Set de ținte/indicatori de atins prin intermediul SNCDI 2020	58
Tabel 8. Indicii privind dinamica inovativă din România	67

1. INTRODUCERE

Strategia Națională în domeniul Proprietății Industriale (SNPI) este realizată de către Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci în parteneriat cu Ministerul Economiei în cadrul proiectului „Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci și Ministerul Economiei” Cod SIPOCA 583, Cod MySMIS2014: 127610, finanțat prin Programul Operațional Capacitate - Administrativă 2014-2020.

Plecând de la premisa că economia bazată pe cunoaștere joacă un rol din ce în ce mai important în dezvoltarea națiunilor, devine evidentă nevoia încurajării permanente a generării de noi idei și protejării acestora, în scopul creșterii competitivității economiei naționale, aflată permanent în fața provocărilor impuse de o piață liberă.

Prima Strategie Națională în Domeniul Proprietății Intelectuale a fost aprobată de Guvernul României prin Hotărârea nr. 1424/2003, cu modificările și completările aduse de Hotărârea nr.1174/29.09.2005.

Ulterior, a fost realizat un nou proiect de Strategie Națională în Domeniul Proprietății Intelectuale pentru perioada 2011 – 2015, care însă nu s-a transpus și într-un act normativ.

Pe lângă aceste inițiative, proprietatea intelectuală a fost luată în considerare și în alte documente publice cum ar fi: Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare, Strategia Națională pentru Competitivitate, etc.

În acest context este necesară corelarea eforturilor pentru realizarea unei Strategii Naționale în Domeniul Proprietății Industriale (SNPI), care să abordeze unitar problemele privind proprietatea industrială, oferind un instrument de politică publică util în actuala etapă de dezvoltare a României. Strategia vizează doar componenta industrială a proprietății intelectuale care intră în atribuțiile Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci și a Ministerului Economiei, respectând astfel arhitectura instituțională și legislativă specifică României.

În ceea ce privește procesul de realizare a strategiei, acesta a început cu o etapă de analiză inițială ce a avut ca scop obținerea unei metodologii și a instrumentarului de analiză, precum și documentarea în privința legislației naționale și europene în domeniu.

Procesul a continuat cu o etapă de consultări publice implicând structuri reprezentative din industrie, institute de cercetare-dezvoltare, universități, clustere, asociații profesionale și alte părți interesate identificate pe parcursul procesului.

În același timp, a fost parcursă o etapă de evaluare ex-ante a impactului SNPI, prin care s-au identificat principalele nevoi, s-a evaluat capacitatea reală de implementare a SNPI și necesarul de resurse alocate pentru susținerea implementării strategiei.

Pe baza acestora s-a putut apoi realiza metodologia de realizare a SNPI, structura de ansamblu a acesteia și proiectul SNPI.

2. CADRU METODOLOGIC

Proprietatea industrială constituie un instrument important în dezvoltarea economică și tehnologică precum și suportul necesar unui mediu favorizant atingerii potențialului creativ și inovativ al unei națiuni. Importanța problematicii proprietății industriale a dus la crearea de către țările cu economii dezvoltate a unor sisteme de protejare a proprietății industriale, de norme legale de protecție a drepturilor economice și morale ale creatorilor și de promovare a inovației și diseminare a rezultatelor activităților creative.

Suportul unui sistem de proprietate industrială eficient permite intrarea jucătorilor inovatori din economie pe piețe externe cu riscuri minime și cu posibilitatea amortizării investițiilor implicate de cercetare. Sistemul de proprietate industrială răspunde nevoilor tuturor părților implicate în dezvoltarea unui ecosistem de inovare: întreprinderi producătoare, cercetători, consumatori, finanțatori, universități. Rolul de suport al ecosistemului antreprenorial implică un proces de conștientizare a naturii unui sistem de proprietate industrială care trebuie urmărit în setul de politici promovate, proces promovat atât de sectorul public cât și de sectorul privat, precum și coordonarea unui sistem instituțional de susținere, de dezvoltare a principalelor sale componente pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare. Un sistem de patentare echitabil și modernizat care să ofere beneficii materiale și de recunoaștere inventatorilor constituie un stimulent pentru inovație și realizarea unui mediu favorabil transferului tehnologic.

Nevoia intervenției prin politici este legitimată de slaba conștientizare a importanței proprietății industriale, a lipsei promovării în universități și în institutele de cercetare, de subfinanțarea programelor de R&D, de absența politicilor de stimulare a inovării sau cu impact redus și cu un ecosistem de inovare deficitar, o cultură antreprenorială rigidă în privința inovării și patentării realizărilor creative, folosirea sporadică a informațiilor privind patentările pentru valorificarea lor inovativă și în activități de invenție sau lipsa unei educații privind importanța creativității în sfera proprietății industriale. Nivelul scăzut al conștientizării importanței drepturilor de proprietate industrială poate fi observabil în numărul mic al aplicațiilor pentru obținerea lor, chiar și în cazul existenței unor activități inovative în universități sau institute de cercetare care nu ajung în faza de patentare. Această realitate poate contrasta cu conștientizarea importanței existenței mărcilor înregistrate sau branding-ul produselor și serviciilor în cazul companiilor mari. Pe palierul de cercetare, un sistem instituțional de promovare a proprietății industriale susține posesia drepturilor ca rezultat al proiectelor de cercetare finanțate din surse publice sau private, existența sau stimularea dezvoltării unor entități de management al drepturilor de proprietate industrială rezultate din proiecte de cercetare colaborative, existența unei infrastructuri a entităților de management, comercializarea drepturilor, derularea procedurilor de diseminare a rezultatelor de cercetare, protecția drepturilor. Implicarea stakeholder-ilor din întregul proces este esențială pentru realizarea unei colaborări consensuale eficiente.

Vom urmări cum este încurajată și reprezentată proprietatea industrială prin facilitățile de dezvoltare de produse și prototipuri, parcuri științifice și tehnologice, politicile de transfer tehnologic, comercializarea drepturilor. De exemplu, pentru promovarea și dezvoltarea centrelor de transfer tehnologic, urmărim setul de stimulente urmărit de politica implicată, precum obiectivele și misiunea urmărite de universități/centre de cercetare (financiare, de promovare a prestigiului/ratingul academic, diseminarea rezultatelor din cercetare / științifice), capacitatea centrelor de transfer în susținerea activității pe termen mediu/lung, nivelul finanțării publice/fonduri europene, evoluția numărului de centre de transfer tehnologic, al incubatoarelor tehnologice, al numărului aplicațiilor cu drepturi de proprietate industrială atașate, al numărului de contracte de licențiere (important mai ales din perspectiva comercializării titlurilor de proprietate industrială către o companie care valorifică invenția), al numărului de start-up-urilor și joint-ventures ca efect al politicilor implementate etc.

Unul dintre obiectivele strategiei este de a oferi un cadru managementului performanței în funcționarea sistemului de proprietate industrială, utilizarea strategică a informațiilor privind performanța funcționării, pe ambele dimensiuni, cantitativă și calitativă, ca suport al procesului decizional și de realizare a obiectivelor, mandatului și misiunii OSIM. Cadrul de management al performanței orientează gândirea instituțională orientată strategic, spre obiective de performanță și canalizează procesul decizional către utilizarea informației pentru stimularea performanței într-un ciclu al procesului de management organizațional care să interacționeze productiv cu măsura performanței.

Beneficiile implicate de realizarea strategiei constau în promovarea acțiunilor într-un cadru de gândire strategică, îmbunătățirea procesului decizional prin creșterea consistenței în timp, urmărirea obiectivelor strategice și consolidarea managementului performanței prin coordonarea obiectivelor cu alocarea resurselor și coerența procesului decizional. Efortul de elaborare a strategiei are ca rezultat o imagine clară a priorităților organizaționale pentru un orizont de timp mediu și lung. Ca rezultat, strategia stabilește prioritățile cheie, intențiile în privința stimulării eforturilor creative și inovatoare ale sectoarelor industriale, academice sau de cercetare care să constituie fundamentul unor noi inițiative.

De asemenea, prin strategie se vor stabili măsurile de asigurare a performanței activității pentru a urmări progresul în implementarea planului de măsuri recomandate de strategie.

În analiza stakeholder-ilor atenția se va îndrepta spre nevoile și experiențele beneficiarilor drepturilor de proprietate industrială, a componentelor sistemului de inovare aflate în amonte, entități publice sau private. În primul rând, identificarea stakeholder-ilor și experienței acumulate în relația cu OSIM au fost revelate în cadrul consultărilor și interviurilor derulate în cadrul procesului de fundamentare a strategiei. Înțelegerea mediului de operare este completată de analiza mediului instituțional, coordonarea și integrarea sistemului de proprietate industrială în cadrul mai larg al abordărilor politicilor privind mediul de afaceri și politicilor industriale, a politicilor cu impact asupra inovării dar și a principalelor tendințe reflectate de documentele strategice.

Cadrul de analiză identifică tipul de variabile incluse în evaluare și explorează și propune un set de relații existente între ele. Pe de o parte, avem trăsăturile structurale de la nivelul sistemului de inovare care sunt și cel mai greu de modificat. Pe de altă parte, avem trăsăturile instituționale și de proces, cele din mediul intern și extern ale OSIM, autorități publice partenere, beneficiari, etc., văzute într-o dinamică dată de constelații variate de legături și relații de piață care constituie logica interacțiunilor și modelează comportamentul acestora, prin setul de stimulente și constrângeri în care activează. Interacțiunea acestor două dimensiuni ale analizei de diagnostic formează *fundamentul identificării relației de cauzalitate necesare în definirea problemei*.

Prezentarea problemei care legitimează o intervenție de reglementare definește natura și magnitudinea acesteia precum și analiza factorilor de influență care justifică corecția prin instrumentele de politică recomandate. O definiție corectă a problemei este de fapt o prezentare clară a argumentelor ce fundamentează soluția propusă și permite explicarea relațiilor cauzale: va indica imperfecțiunile pieței și a politicilor existente sau de coordonare în cadrul sistemului de interdependențe publice și private.

Cadrul analitic de explorare și circumscriere a problemei (*problem-driven analysis*) va avea o abordare pe trei dimensiuni:

- a. *Definirea problemei* - analiza diagnostic va identifica cele mai importante distorsiuni sau constrângeri care limitează atingerea potențialului sistemului de proprietate industrială, pentru toate obiectivele stabilite;
- b. *Identificarea mecanismelor de politici responsabile* de menținerea distorsiunilor existente;
- c. *Recomandări pentru un design de politici și instituționalizarea mecanismelor de analiză, evaluare și intervenție* la nivelul OSIM și Ministerului Economiei.

Analiza diagnostic va fi structurată prin *analiza factorilor aferenți fiecărei dimensiuni a sistemului de proprietate industrială*, structurați în patru categorii: *factorii determinanți, factorii facilitatori, factorii de realizare (outcomes) și cei de rezultat (outputs)*.

Analiza *factorilor determinanți* aferenți fiecărei dimensiuni va viza: educație tehnică, distribuția numărului de cercetători, nivel specializare, abilități (capital uman); cheltuieli R&D și inovare (investiții, pondere public/privat, medie RO/UE); atitudinea față de inovație și inovare.

Analiza *factorilor facilitatori* care mediază și potențează procese de învățare și acumulare capacitivă, competitivitatea și inovarea vor viza: infrastructura de învățământ; infrastructura de cercetare și ICT (nr. cercetători, nr. laboratoare) și infrastructura de transfer tehnologic.

Analiza *factorilor de realizare și de rezultat* ca efect al acțiunii factorilor de input (determinanți și facilitatori) au în vedere: număr de patente, certificate ISO; nr. produse noi/îmbunătățite, comparație RO/UE nr. articole, reviste academice, nr. proiecte inovative în colaborare, creștere productivitate firme și sectoare, etc.; nivelul de complexitate și diversificare a producției; intensitatea inovării; acces la piață, standardizare.

Analiza diagnostic de proces cuprinde cadrul normativ (regulile jocului) în următoarele componente:

- cadrul legal și regimul de reglementare (european și național);
- actori și instituții relevante;
- examinarea cadrului de politici implementate;
- modalitatea de interacțiune a factorilor analizați;
- motivațiile întreprinderilor inovatoare și actorilor din cercetare/academic relevanți și relațiile de interdependență relevante pentru apariția problemei;
- tipul relației și al naturii ei;
- concepte analitice relevante pentru explicarea stimulentei și constrângerilor privind capacitățile de inovare în care întreprinderile funcționează: probleme de acțiune colectivă, asimetrie informațională, probleme de coordonare.

Cadrul de diagnoză are ca obiectiv *definirea și structurarea problemei*, identificarea celor mai importante constrângeri asupra proprietății industriale și politicile care să vizeze aceste constrângeri. Politicile inovării sunt legitime, în primul rând, de eșecul de piață manifestat ca rezultat a trei cauze:

- a. informația este un bun non-rival ceea ce face din el un veritabil bun public;
- b. incertitudine în privința succesului de piață;
- c. dificultatea de a asigura respectarea în timp a drepturilor de proprietate asupra inovației.

În al doilea rând, politicile sunt legitime de eșecul de sistem. De exemplu, sistemul de inovare presupune un set de interacțiuni dintre actorii implicați iar lipsa organizațiilor potrivite sau deficiențele de comunicare și difuzare relevă probleme de design instituțional.

Stabilirea Obiectivelor și recomandărilor de intervenție

Analiza efectelor așteptate și a fezabilității implementării intervenției din perspectiva constrângerilor identificate în cadrul analizei. Selectarea alternativelor viabile și secvențialitatea lor.

O descriere precisă a argumentelor care fundamentează propunerea de politică este o condiție a măsurării magnitudinii problemei de reglementat și ca metodă analitică de evaluare a adecvării opțiunilor propuse la problemă. O corectă adecvare a opțiunilor de politici poate fi determinată prin coerența definirii ei în raport cu obiectivele strategice, specifice și operaționale stabilite. Structura argumentativă este importantă și din perspectiva realizării într-o fază ulterioară a unei abordări matriceale a deciziei pentru selectarea recomandărilor de politici din cele potențiale. Din prezentarea problemei se poate selecta criteriile selecției, părțile afectate și orizontul de timp.

Politici recomandate

- politică de încurajare/facilitare a colaborării universități/institute – business (cadru legal și instrumente de finanțare);
- politici de creștere a capacității întreprinderilor de valorificare a rezultatelor cercetării (structurarea cererii) și a institutelor/universităților (stimulente pentru proiecte public-privat de cercetare, specializare pe arii de cercetare în care au capital uman (structurarea ofertei de cercetare), clasificare institutelor / universităților conform output-ului de CDI);
- politici de facilitare pentru stimularea factorilor: oportunități, stimulente, resurse, capacități manageriale.

Sistematizarea efectelor documentelor strategice a fost realizată la nivelul analizei instrumentelor propuse de intervenție clasificate în patru tipuri diferite de design de influențare a ratei și direcției schimbării tehnologice și, indirect, a inovării:

- politici *suport a ofertei* creației tehnologice și dezvoltare a inovării, de către inovatori, de ideile generate de ei sau în cooperare cu institute de cercetare. Efectele politicilor de acest tip au impact asupra costurilor implicate de inovare circumscrisă ofertei „upstream” de inovare pentru stimulare și componentei „downstream” a procesului de comercializare a inovării. Politicile din această categorie includ: subsidii orizontale pentru sectorul R&D, finanțare a unor sectoare specifice sau tehnologii, proiecte pilot pentru atragerea suportului spre anumite tehnologii considerate valoroase pentru dezvoltări viitoare sau instrumente financiare cum sunt cele de stimulare a capitalizării de tip venture;
- politici *suport a ofertei de factori* complementari în vederea reducerii costurilor implicate de activitățile de inovare sau a optimizării proceselor. Instrumentele de acest tip sunt folosite în politicile care urmăresc achiziția de tehnologie sau de asistare în privința contractelor de licență a noilor tehnologii;
- politici de *stimulare a cererii* sunt cele care urmăresc aducerea în piață a inovării, stimulând cumpărătorii sau beneficiarii imediați, cu efecte asupra profitabilității așteptate a activităților inovative sau prin reducerea incertitudinii privind nivelul cererii pentru inovare. Instrumentele propuse de astfel de politici sunt subsidiile pentru beneficiari (ex: subsidiile pentru folosirea energiei alternative);
- politici care implică *schimbări instituționale* pentru o mai bună coordonare a participanților din cadrul sistemului de inovare.

Sintetizarea și clasificarea politicilor responsabile / cu efecte asupra inovării poate fi realizată în funcție de nevoia sau tipul de probleme chemate să le soluționeze (rationale), domeniului, tipul de mecanisme folosite sau instrumentele de politici utilizate.

Domeniul proprietății industriale implică și transferul dintre diferite componente ale sistemului angajate în cadrul mai larg al ciclului inovativ din societate. Transferul ideilor de la creator la consumator se realizează printr-un proces complex care modelează întregul ciclu inovativ. Canalele de distribuție ale drepturilor de proprietate industrială pot fi cele comerciale sau non-comerciale, dintre sectorul public academic, educațional și guvernamental. Deciziile luate de entitățile implicate în acest ciclu de inovare conduc la rezultate diferite: idei inovatoare diseminate larg în societate, diseminate mai restrâns, în limitele unor comunități specifice, sectoriale, științifice, industriale sau nediseminate, fiind pierdute pentru societate ca întreg. Din acest punct de vedere, procesul decizional de management al proprietății industriale joacă un rol strategic în alegerea ideilor inovatoare, investiția în dezvoltarea și implementarea lor.

Deși poziția sistemului de proprietate industrială este una în aval, de efect al întregului sistem de inovare, el poate constitui un motor al inovării prin dinamica sa de alternanță dintre nivelul exclusivității sau gradului de acces la ideile creatoare.

Comunitățile de inovare publice care cuprind sectorul de cercetare și cel academic au misiuni non-financiare, în comparație cu cele private, cu obiective legate în mod organic de profit. Inovarea la nivel academic este una care vizează într-o primă fază drepturi de proprietate intelectuală rezultate în urma publicării rezultatelor de cercetare în articole și cărți. Numai o fracție redusă din aceste rezultate se transformă în invenții patentabile. În privința sectorului public de cercetare, lipsa constrângerilor legate de profit încurajează cercetarea într-o abordare fundamentală, în comparație cu sectorul privat cu o abordare mult mai aplicată a rezultatelor cercetării, cu perspective de profitabilitate ridicate. La nivelul consorțiilor universitare și de cercetare se adaugă problema acțiunii colective, ca o provocare suplimentară în managementul proprietății industriale.

La nivelul formulării intervențiilor de politici, a existat dilema suportului prin fonduri publice a patentării invențiilor rezultate din cercetarea academică având asumția justificatoare a încurajării comercializării rezultatelor de cercetare cu beneficii publice și private semnificative. Aceasta face parte dintr-o abordare mai largă cu obiectivul declarat de încurajare a impactului cercetării din sectorul public și academic asupra economiei prin intermediul unor vehicule variate precum parteneriatele public-private, incubatoarele, entitățile de transfer tehnologic. Modelul a fost inițiat de legislația privind drepturile de proprietate intelectuală în 1980, prin Bayh-Dole Act, prin care s-a acordat dreptul beneficiarilor granturilor publice de R&D facilitarea de a patenta invențiile și de a le licenția ulterior către întreprinderi. Abordarea a fost preluată ulterior și de statele membre ale UE, inclusiv în țara noastră. Principala motivație a fost facilitarea folosirii rezultatelor cercetărilor susținute din fonduri publice prin transferul drepturilor de proprietate intelectuală de la guvern către universități și alte entități de cercetare. Fundamentarea acestei abordări se bazează pe argumentul conform căruia deținerea drepturilor de proprietate de către institute și universități și mai puțin de către cercetătorii individuali (sau alternativa non-patentării) oferă o protecție superioară, costuri de tranzacție mai mici și încurajează instrumente mai eficace de transfer tehnologic. Aceste instrumente vin însoțite de scheme de facilități oferite de guvern pentru susținerea costurilor legate de patentare pentru universități și institute de cercetare sau cele legate de înființarea centrelor de transfer tehnologic.

Prin analiza de politici se urmărește înțelegerea funcționării sistemelor multi-actor și a proceselor implicate. În analiza multi-actor avem trei metode analitice distincte, corespunzătoare etapelor diferite ciclului politicilor.

1. Modele analitice multi-actor pot fi folosite pentru susținerea demersului de *structurare a problemei* în vederea înțelegerii contextului procesului decizional și consecințele asupra scopului;
2. Modele pentru susținerea analizei *domeniului sistemului* de politici;
3. Modele de susținere a *management-ului de proces*.

Analizele suport al procesului politicilor sunt diferite de analizele de formulare și definire a problemei substanțiale prin modelele implicate și stil analitic. Dacă analizele substanțiale îmbracă

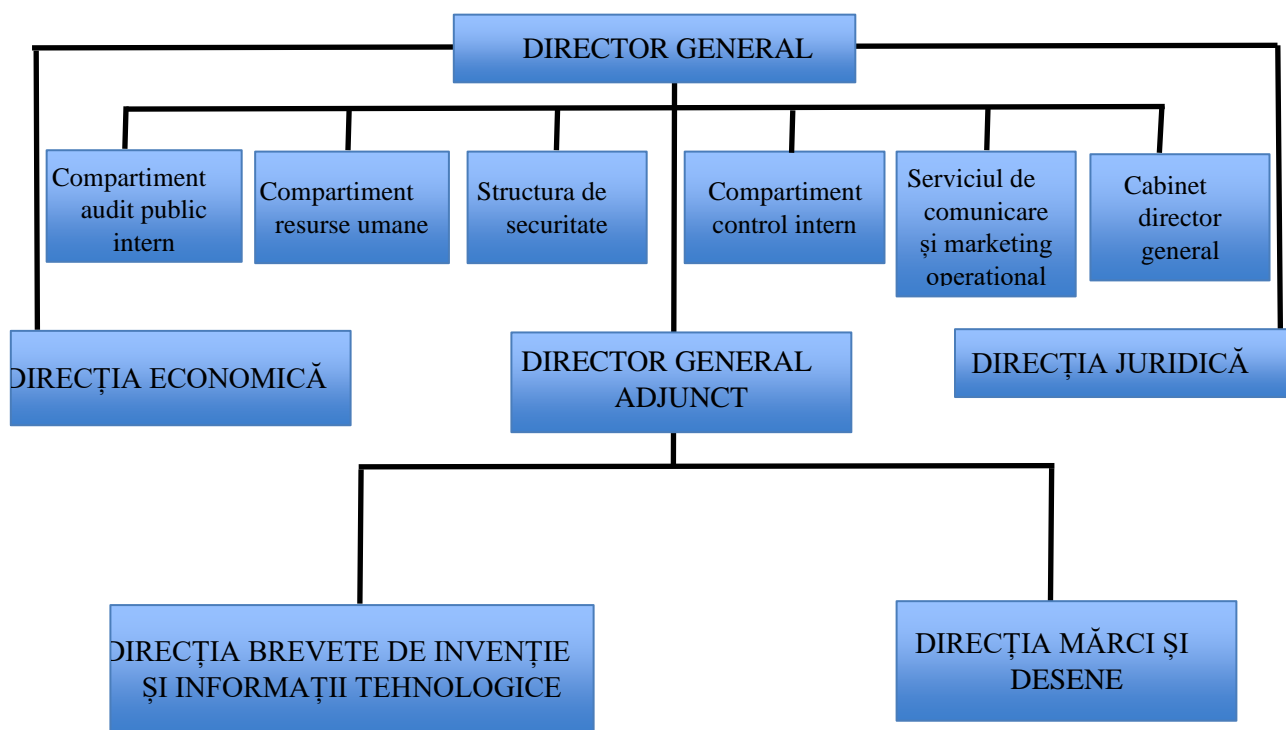
un stil analitic rațional cu accent pus pe structură cauzală și argumentativă, în cadrul analizelor de proces focusul conceptual este pus pe resursele și gradul de incidență asupra actorilor participanți în arena domeniului de politică. Analiza este una apropiată abordării managementului de proces și urmărește înțelegerea interdependențelor, a distribuției stimulentei în sensul coordonării sau existenței intereselor conflictuale, puterii actorilor și posibilităților de realizare a coalițiilor. În analiza de proces există trei tipuri de modele analitice diferențiate de focusul diferit pe părțile procesuale componente: *analiza de stakeholder-i*, *modelele de analiză a conflictului* și *modelele de analiză tranzacțională*.

3. PRIORITĂȚI, POLITICI ȘI CADRUL LEGAL EXISTENT

3.1 Modalitatea de organizare OSIM

Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) este instituția principală de stat autorizată, din 1907, pentru a asigura protecția proprietății industriale și pentru a reprezenta România în organizațiile și acordurile internaționale și regionale de specialitate din care este parte țara. În prezent își desfășoară activitatea în subordinea Ministerului Economiei, potrivit dispoziției HG nr. 573/1998, modificată prin Hotărârea nr. 272/2020 și Ordinul Ministerului Economiei nr.2738/2020.

Pentru anul 2021 structura organizatorică a OSIM a fost următoarea:

Figură 1. Structura organizatorică a Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci

Conform art. 3 din Hotărârea de Guvern nr. 573/1998, republicată, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci are următoarele atribuții principale:

- înregistrează și examinează cererile din domeniul proprietății industriale, eliberând titluri de protecție care conferă titularilor drepturi exclusive pe teritoriul României;
- este depozitarul registrelor naționale ale cererilor depuse și ale registrelor naționale ale titlurilor de protecție acordate pentru invenții, mărci, indicații geografice, desene și modele, topografiile de produse semiconductoare, modele de utilitate și certificate suplimentare de protecție;
- editează și publică Buletinul Oficial al Proprietății Industriale al României;

- editează și publică fasciculele brevetelor de invenție;
- administrează și conservă Colecția națională de proprietate industrială, întreține și dezvoltă baza de date informatizată în domeniul său de activitate, inclusiv prin schimburi internaționale;
- efectuează, la cerere, servicii de specialitate în domeniul proprietății industriale;
- publică on-line, pe site-ul oficial al instituției, la cerere, în mod gratuit și fără acordarea de drepturi de autor, articole destinate promovării domeniului proprietății industriale;
- atestă consilierii în domeniul proprietății industriale și ține evidența acestora în registrul național al cărui depozitar este;
- acordă, la cerere, consultanță de specialitate în domeniul proprietății industriale și organizează cursuri de instruire, seminarii și simpozioane în domeniu;
- asigură armonizarea cadrului legislativ național cu reglementările internaționale și europene în domeniul protecției proprietății industriale;
- inițiază, negociază și participă, în condițiile legii, la încheierea de convenții, acorduri, protocoale și alte înțelegeri interne și internaționale în domeniul protecției proprietății industriale;
- participă și implementează prin specialiștii Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci proiecte europene și regionale în domeniul proprietății industriale, finanțate parțial sau integral de către
- organisme cu care oficiul dezvoltă relații de cooperare;
- îndeplinește orice alte atribuții în domeniul proprietății industriale, care decurg din dispozițiile legale în vigoare și din acordurile internaționale la care România este parte.¹

Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci dispune de infrastructura și resursele necesare pentru a-și realiza atribuțiile. La data de 31.12.2021 Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci avea un număr de 90 de examinatori de titluri de protecție din totalul de 235 de posturi ocupate. Aceste posturi sunt ocupate după cum urmează:

- 39 de posturi cu angajați având vârsta până în 35 de ani;
- 53 de posturi cu angajați cu vârsta cuprinsă între 36 și 45 de ani;
- 93 de posturi cu angajați cu vârsta cuprinsă între 46 și 55 de ani;
- 50 de posturi cu angajați având vârsta mai mare de 55 de ani.

În ultimii ani a fost implementat cu succes proiectul *Back Office* – o nouă platformă de gestionare a procedurii de înregistrare a mărcilor, desenelor, modelelor și a fluxurilor de lucru din cadrul instituției.² De asemenea, se are în vedere implementarea aplicației pusă la dispoziție de Organizația Mondială a Proprietății Industriale (OMPI/WIPO³) pentru administrarea brevetelor, modelelor de utilitate și certificatelor de protecție suplimentară. Suplimentar, tot în cadrul unui proiect dezvoltat cu OMPI a început transmiterea descrierilor brevetelor și modelelor de utilitate în format XML și au fost dezvoltate module educaționale în format *e-learning*.

În perioada 2019-2022 OSIM implementează proiectul „Consolidarea capacității de implementare și evaluare a strategiilor/politicilor publice pe care le coordonează OSIM și ME”, Cod SIPOCA 583,

¹ OSIM. „Atribuții specifice” (2021). <https://osim.ro/despre-osim/cine-suntem/atributii-specifice>

² OSIM. „Proiectele de cooperare între EUIPO și OSIM” (2018). <https://osim.ro/wp-content/uploads/Evenimente/sinaia%202018%20pdf/10Prezentare%20proiecte%20cooperare%20europeana%20Raluca.pdf>. Pg. 4.

³ WIPO – World Intellectual Property Organisation (lb. engleză)

personal, iar din partea OSIM, de sprijin în ceea ce privește formarea personalului centrelor și de punerea la dispoziție a publicațiilor OSIM.

La nivel european aceste centre regionale se reunesc sub numele *Patent Information Centers (PATLIB) Network* care numără în jur de 300 de entități ce aduc o contribuție importantă la sprijinirea inovării în Europa. La nivel regional, aceste centre joacă un rol important în creșterea gradului de conștientizare a comunităților locale asupra proprietății industriale. Din perspectiva creșterii capacităților acestor centre și a dezvoltării mediului economic regional, centrele își pot dezvolta noi servicii adaptate specificului regional, se pot adapta și își pot crește vizibilitatea pentru a deveni centre de excelență în domeniul proprietății intelectuale, identificând instrumente de sprijin și de stimulare a potențialului inovativ din regiune.⁴

Legislația națională în domeniul proprietății industriale este armonizată și urmărește în cadență evoluția legislației europene. Articolul 118 din Tratatul de Funcționare al UE prevede că, în contextul instituirii și funcționării pieței interne, Parlamentul și Consiliul stabilesc măsuri pentru crearea dreptului proprietății intelectuale al UE, în vederea asigurării unei protecții uniforme a drepturilor de proprietate intelectuală în UE, precum și pentru înființarea unor sisteme centralizate de autorizare, coordonare și control la nivelul UE. În acest context a fost transpusă și implementată legislația aferentă mărcii europene, precum și cea aferentă brevetului unic european. Și în celelalte domenii modele de utilitate, desene și modele industriale, indicații geografice legislația europeană este transpusă la nivel național. Domeniul protecției noilor soiuri de plante a trecut în competența Ministerului Agriculturii, fiind gestionat de Institutul de Stat pentru Testarea și Înregistrarea Soiurilor.

Cu privire sesizările de încălcări ale protecției prevăzute de Legea nr. 64/1991 (brevete de invenție), Legea nr. 129/1992 (desene și modele industriale) și de Legea nr. 84/1998 (mărci și indicații geografice) se pot constata următoarele:

- ✓ dintre situațiile sesizate privind posibila încălcare a unui brevet de invenție, deși în număr foarte mic, nu a fost niciuna trimisă în judecată cu rechizitoriu, astfel încât nu putem vorbi despre vreun brevet încălcat în perioada 2015-2019 în România – vezi tabel 1;
- ✓ o situație similară este și la capitolul desene și modele industriale (tabel 2), unde doar 2 infracțiuni au fost reținute de instanță în perioada 2015-2019;
- ✓ problema se pune exact invers în cazul mărcilor (tabel 3), acolo unde a crescut exponențial atât numărul sesizărilor, cât și numărul infracțiunilor reținute de instanță. Trendul crescător al încălcărilor drepturilor la marcă nu este singular în România. El se înscrie în trendul crescător la nivel internațional, acolo unde rețelele transnaționale de contrafaceri s-au dezvoltat în ultima perioadă. Acest lucru presupune resurse mai multe alocate în zona poliției de frontieră și a autorităților vamale pentru desfășurarea controalelor la intrarea în țară. Resurse limitate pot fi identificate în acest sens și la nivelul poliției și a parchetelor din țară ținând cont de numărul foarte mare a cauzelor rămase nesoluționate.

⁴ "Patent Information Centers (PATLIB)". (2020). <https://www.epo.org/searching-for-patents/helpful-resources/patlib.html>

Tabel 1. Cauze privind brevetele de invenție

CARACTERISTICI SITUAȚIE	2015	2016	2017	2018	2019
Existente din anii precedenți	7	8	6	5	3
Noi intrate	4	1	1	0	2
Trimise în judecată cu rechizitoriu	0	0	0	0	0
Renunțare la urmărire penală	0	0	0	0	0
Clasate	3	2	3	1	2
Soluționate peste 1 an de la sesizare	3	2	3	1	1
Nr. infracțiuni reținute de instanță	0	0	0	0	0
Rămase nesoluționate	6	3	2	2	3
Prejudiciu lei	0	0	0	0	0

Sursa: Analiza ex-ante privind strategia de proprietate industrială, informații primite în urma solicitărilor de informații de interes public în baza legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații, adresate următoarelor instituții: Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Curtea de Apel, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Tabel 2. Cauze privind desenele și modelele industriale

CARACTERISTICI SITUAȚIE	2015	2016	2017	2018	2019
Existente din anii precedenți	21	32	40	34	28
Noi intrate	26	24	15	9	20
Trimise în judecată cu rechizitoriu	0	0	0	0	0
Renunțare la urmărire penală	3	2	1	0	1
Clasate	11	13	17	16	8
Soluționate peste 1 an de la sesizare	9	6	16	13	8
Nr. infracțiuni reținute de instanță	1	0	0	1	0
Rămase nesoluționate	21	31	29	22	33
Prejudiciu lei	0	0	0	0	0

Sursa: Analiza ex-ante privind strategia de proprietate industrială, informații primite în urma solicitărilor de informații de interes public în baza legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații, adresate următoarelor instituții: Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Curtea de Apel, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Tabel 3. Cauze privind mărcile și indicațiile geografice

CARACTERISTICI SITUAȚIE	2015	2016	2017	2018	2019
Existente din anii precedenți	1483	1737	2139	2068	2437
Noi intrate	1450	1537	1085	2093	2563
Trimise în judecată cu rechizitoriu	43	42	89	86	71
Renunțare la urmărire penală	330	335	351	431	467
Clasate	552	515	498	488	518
Soluționate peste 1 an de la sesizare	494	500	669	728	678
Nr. infracțiuni reținute de instanță	75	70	127	109	97
Rămase nesoluționate	1605	2009	1944	2308	3159
Prejudiciu lei	787.567	921.443	1.466.187	4.855.513	1.864.615

Sursa: Analiza ex-ante privind strategia de proprietate industrială, informații primite în urma solicitărilor de informații de interes public în baza legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații, adresate următoarelor instituții: Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Curtea de Apel, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Un aspect important este modalitatea de evaluare a eficacității activității OSIM⁵. Un demers esențial în acest sens constă în stabilirea unui set de indicatori care reflectă funcționarea organizațională, gradul în care obiectivele legitime asumate sunt atinse. În acest context, unul din principalele aspecte care necesită evaluare constantă îl reprezintă relația cu beneficiarii OSIM, cei care apelează la serviciile furnizate de acesta. Această perspectivă se încadrează evoluției instituționale firești a organizației, în care accentul pus asupra proceselor de input managerial (sistemul de control intern managerial - SCIM, organizarea resurselor umane, armonizare legislativă în plan european și mondial, asigurarea resurselor umane calificate, a mijloacelor tehnice, informatice, administrative și financiare necesare funcționării, colaborarea instituției cu organisme naționale și internaționale din domeniul său de activitate etc.) este completat cu accentul asupra aspectelor de ”output” și ”outcome” organizațional, respectiv cu ce efecte socio-economice sunt furnizate serviciile OSIM.

⁵ În acest punct eludăm deliberat problematica asociată eficienței, raportul cost-rezultate este o problemă cu referențial complex, originată în politica de organizare instituțională a autorităților publice în general, de salarizare standardizată la nivel național și alocare a resurselor, care nu poate fi reglementată prin decizia OSIM și, implicit, excede complet posibilitățile acționale ale OSIM sau Ministerului Economiei, nefăcând obiectul strategiei naționale de proprietate industrială a României.

3.2 Mediul privat

Pentru a veni în sprijinul întreprinderilor, Strategia de proprietate industrială a României propune măsuri în vederea stimulării unei culturi a inovării împreună cu acțiuni de promovare și protecție a elementelor de proprietate industrială prin implicarea tuturor părților interesate: instituții publice, mediul de afaceri, ecosistemul de cercetare-dezvoltare, mediul universitar, profesioniști, consultanți, etc.

Câteva date relevante, la nivelul statelor membre UE (Eurostat), pun în evidență importanța proprietății intelectuale pentru consolidarea întreprinderilor europene și contribuția acestora la PIB⁶:

- Procentul reprezentând valoarea activelor necorporale din totalul valorii de piață a companiilor europene a crescut de la 17% în 1975 la 84% în 2015.
- Sectoarele economice care se bazează preponderent pe proprietatea intelectuală și care utilizează intensiv forța de muncă: industrii culturale și creative – 100%, industria textilă – 100%, industria electronică - 100%, industria digitală – 100%, industriile mari consumatoare de energie – 88%.
- Industriile care se bazează pe proprietatea intelectuală generează 29,2% (63 milioane) din locurile de muncă la nivelul UE în perioada 2014-2016
- 9% din locurile de muncă la nivelul UE (83.3 milioane) sunt legate, direct sau indirect, de industriile care se bazează pe proprietatea intelectuală
- 45% din PIB-ul la nivelul UE (6 trilioane euro) este rezultatul contribuției industriilor care se bazează pe proprietatea intelectuală
- Doar 9% din IMM-urile europene utilizează instrumente de proprietate intelectuală.

Mediul privat reprezintă o resursă extrem de importantă pentru inovare în România, întrucât aici poate exista și potențialul de inovație și inovare, cât și potențialul economic și viziunea antreprenorială pentru punerea acestora în practică. Mediul privat însă are nevoie în continuare de mărire a gradului de conștientizare cu privire la avantajele conferite de folosirea acestui tip de proprietate, a activelor necorporale și în aceeași măsură trebuie făcute eforturi pentru reducerea duratei de așteptare până la emiterea titlurilor de proprietate pentru brevete.

Ritmul cu care tehnologia se dezvoltă este unul nemaîntâlnit până acum, este într-o constantă creștere și singura șansă pentru un antreprenor sau pentru o companie pentru a avea succes este să țină pasul și să dezvolte în ritm alert produse noi. Acest deziderat nu poate fi îndeplinit decât dacă de la idee până la produs nu se pierde avantajul competitiv dat de timp.

IMM-urile reprezintă o componentă caracterizată de influență și de interes moderat în momentul de față. Interesul moderat al acestui segment poate fi cauzat de lipsa de informare cu privire la avantajele utilizării acestei protecții. Gradul de influență al IMM-urilor este direct proporțional cu volumul de

⁶ *Tabloul de bord 2019 privind proprietatea intelectuală pentru IMM-uri:* https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IPContributionStudy/IPR-intensive_industries_and_economicin_EU/summary/IP_Contribution_Report_092019_execsum_ro.pdf

brevete/mărci pe care îl pot aduce în piață, care momentan nu este comparabil cu cel al marilor companii inovatoare.

Potrivit *Tabloului de bord 2019 privind proprietatea intelectuală pentru IMM-uri*, publicat pe site-ul EUIPO⁷, după înregistrarea drepturilor de proprietate intelectuală, 54% dintre proprietari (IMM-uri) au susținut că au resimțit un impact pozitiv.

Principalele aspecte cu impact identificate au fost creșterea reputației (52%), creșterea cifrei de afaceri (39%) și capacitatea de a accesa noi piețe (37%). Dintre cei care nu au înregistrat drepturi de proprietate intelectuală, majoritatea a invocat necunoașterea elementelor de proprietate intelectuală și a beneficiilor acesteia. Procentul celor care au invocat lipsa cunoștințelor în rândul IMM-urilor a crescut de la 25% în 2016 la 38% în 2019.

Doar 25% dintre IMM-uri titulari de drepturi de proprietate intelectuală au reușit să valorifice comercial proprietatea înregistrată. Accesul la finanțare este una din cele mai mari probleme pentru IMM-uri în România, doar 13% dintre acestea, titulare ale unor drepturi de proprietate intelectuală înregistrate au încercat să obțină finanțare pe baza acestor active.

Tabel 4. Situația persoanelor angajate în activități din domeniul cercetării și dezvoltării 2015-2018

SECTOR	2015	2016	2017	2018
Sectorul privat	10128	10785	11525	12081
Cercetători	4234	4857	4467	4643
Tehnicienii și asimilați	2349	2513	2735	3524
Alte categorii de salariați	3545	3415	4323	3914
Sectorul guvernamental	12080	12663	12500	11986
Cercetători	6659	6755	6526	6597
Tehnicienii și asimilați	1892	1991	1899	1685
Alte categorii de salariați	3529	3917	4075	3704
Sectorul învățământ superior	9008	8627	8416	7695
Cercetători	6480	6314	6413	5832
Tehnicienii și asimilați	1075	927	831	596
Alte categorii de salariați	1453	1386	1172	1267

Sursa: Institutul Național de Statistică⁸

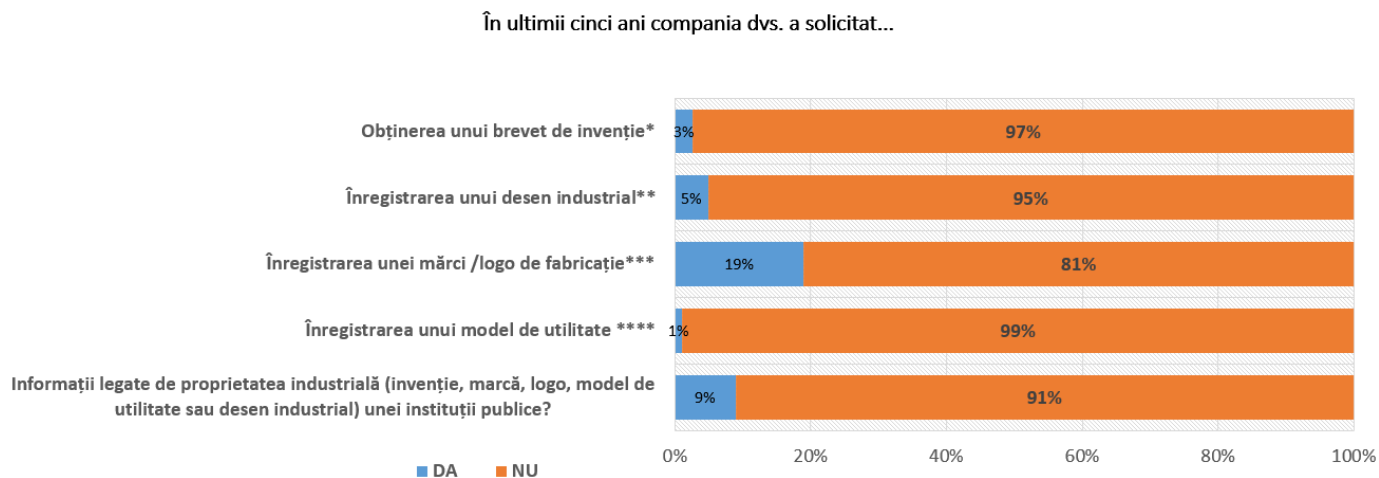
Un alt indicator relevant pentru contribuția activităților de cercetare-dezvoltare-inovare în cadrul mediului de afaceri îl reprezintă ponderea angajaților din companiile private în posturi de cercetare-dezvoltare și tehnicieni. Comparativ cu sectorul public și cel universitar, în mediul privat se observă un trend pozitiv de creștere a numărului de angajați în cercetare-dezvoltare România.

⁷Tabloul de bord 2019 privind proprietatea intelectuală pentru IMM-uri: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_sme_scoreboard_study_2019/executiveSummary/executive_summary_2019_ro.pdf

⁸ https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/anuarul_statistic_al_romaniei_carte_ro_1.pdf

În România se brevetează majoritar de către persoane fizice, acest fapt fiind o consecință a brevetării pentru glorie preluată din vremea de dinainte de 1989. Însă perspectiva mai aproape de realitatea economică nu este atât legată de numărul mare de înregistrări în nume propriu, cât dimensiunea redusă a inițiativei din mediul privat, ce ar trebui să depășească covârșitor inițiativa persoanelor fizice.

În cadrul unui sondaj de opinie telefonic reprezentativ în rândul reprezentanților mediului de afaceri (IMM-uri, companii etc.)⁹ care s-a focalizat asupra unor aspecte de interes major pentru proprietatea industrială din România în rândul reprezentanților IMM-urilor din România, a fost cuantificată intenția firmelor din România de a utiliza instrumente de proprietate industrială. În ciuda rolului important pe care îl deține cunoașterea și gestionarea inovării și proprietății industriale în cadrul firmelor, în ce privește concretizarea inovării în cadrul firmelor prin depunerea și înregistrarea de instrumente de proprietate industrială (brevete, desene, mărci, model de utilitate sau utilizarea secretelor comerciale) se înregistrează procente foarte scăzute din totalul firmelor eșantionate, inclusiv la nivelul minimal de solicitare de informații legate de proprietate industrială:

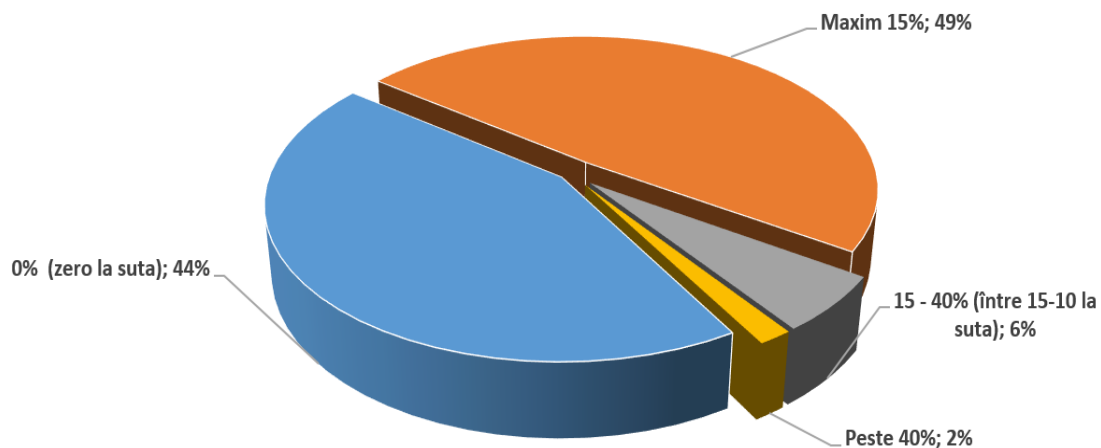

Figură 3. Utilizarea elementelor de PI de către firme

⁹ Sondaj de opinie de tip CATI (completarea telefonică a chestionarelor) s-a derulat în perioada aprilie-mai 2022. Grupul țintă al sondajului a fost reprezentat de IMM-uri care activează în România la data realizării colectării datelor. Eșantionul reprezentativ pentru grupul microîntreprinderilor din România are o eroare maximă admisă de $\pm 4.9\%$, la un interval de încredere de 95%. Eșantionul reprezentativ pentru grupul întreprinderilor mici, mijlocii și mari din România compus din 900 de IMM-uri a avut cu o eroare maximă admisă de $\pm 3.3\%$, la un interval de încredere de 95%.

Aproape jumătate dintre întreprinderile chestionate declară că nu alocă nicio resursă financiară pentru stimularea CDI la nivelul firmei:

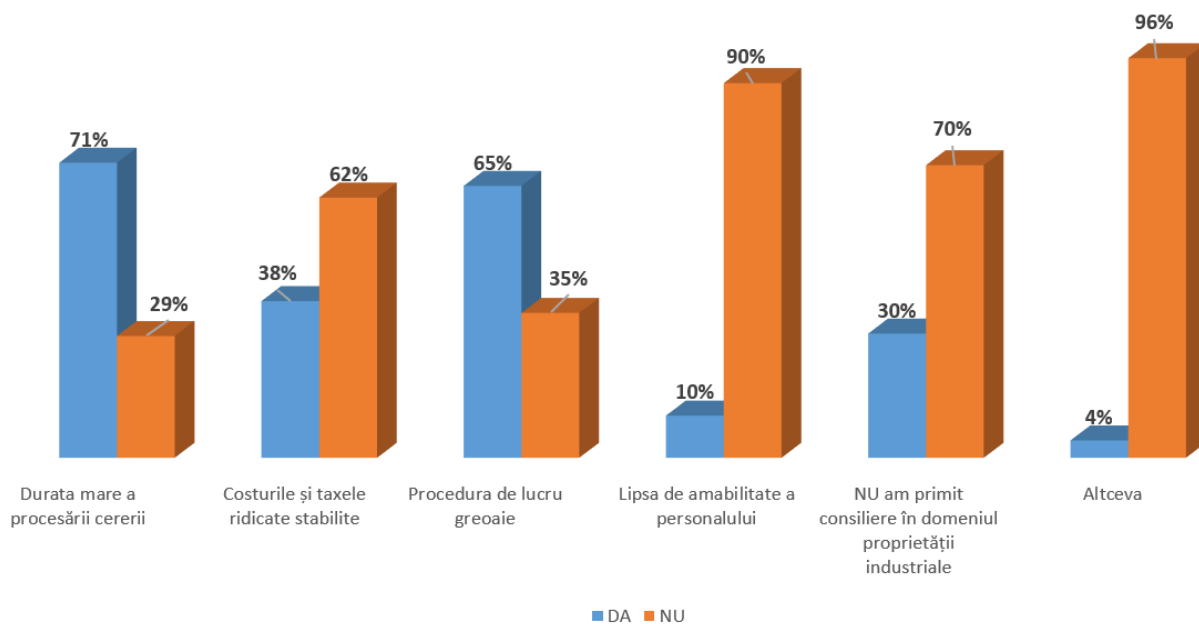
Vă rog să estimați care este procentul DIN cifra de afaceri pe care le-ați alocat identificării/utilizării de inovații / noi soluții tehnice utile derulării afacerii dvs. în ultimii ani.

Figură 4. Resurse alocate de către firme pentru activitatea de CDI

Printre celelalte problemele identificate în cadrul procesului de consultări publice cu reprezentanți ai mediului privat (IMM-uri, întreprinderi mari cu departamente proprii de cercetare-dezvoltare, consilieri proprietate industrială) se remarcă în primul rând durata prea mare de timp până la emiterea titlului de proprietate asupra brevetului ce conduce la perimarea potențialului financiar al produsului și, în consecință, lipsa de brevete dezvoltate din nevoi identificate în piață.

Care a fost principalul motiv pentru care nu ați fost FOARTE mulțumit de serviciile OSIM?

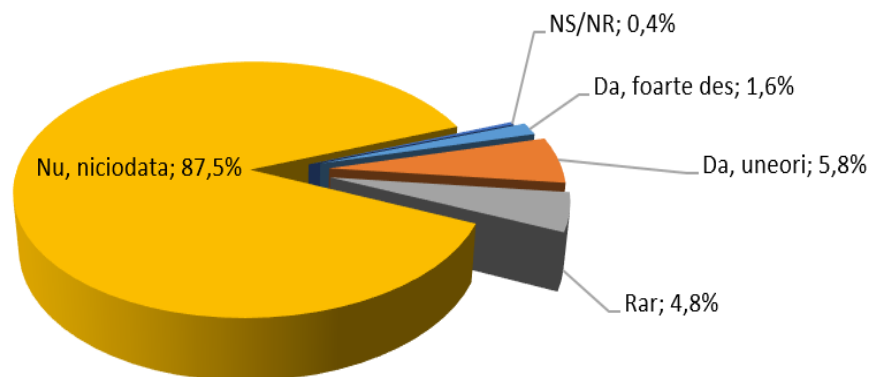

Figură 5. Motive nemulțumire referitoare la serviciile OSIM

În același timp, inițiativa stimulării producției de brevete ar trebui să vină din partea investitorului. Ceea ce lipsește în special pieței românești de brevete este cererea de brevete din partea mediului privat/întreprinderilor. Un capitol aparte îl reprezintă problema transferului tehnologic, procesul complicat de facilitare a întâlnirii între inovatori și facilitatorii de fructificare comercială a drepturilor de proprietate intelectuală. În România, oferta de brevete este relativ mare dar supradimensionată în raport cu cererea existentă pe piață conform concluziilor reieșite în urma consultărilor cu stakeholderi organizate în perioada iunie – septembrie 2020.

Serviciile de transfer tehnologic sunt sub-finanțate (atât de la buget, cât și prin intermediul fondurilor structurale). Există deja o masă critică de specialiști în acest domeniu (manager de inovare, brokeri de tehnologii) dar nu există fonduri pentru a oferi serviciile acestora în mod gratuit companiilor. IMM-urile românești nu au capacitatea financiară necesară pentru achiziționarea din fonduri proprii de servicii de transfer tehnologic.

Ați colaborat sau colaborați cu centre de transfer tehnologic pentru accesul la inovații/
noi soluții în derularea activităților companiei?

Figură 6. Colaborări cu centre de transfer tehnologic

Analiza ex-ante realizată în cadrul proiectului arată faptul că majoritatea firmelor multinaționale nu au departamentele de cercetare și dezvoltare în România. Un exemplu este cel al industriei farmaceutice care se axează mai degrabă pe medicamente generice – acest sector fiind cel mai prolific în cercetare – dar chiar și dacă există departament de cercetare – folosește brevetele din afară.

Lipsesc apoi stimulentele adresate firmelor pentru a realiza demersuri în vederea utilizării instrumentelor de protecție a drepturilor de proprietate industrială. Este cazul de stimulente fiscale (scutiri de taxe). Există în schimb reduceri de tarife pentru persoanele fizice care depun cereri de brevet.

Conform consultărilor cu stakeholderi din mediul privat realizate a fost arătat faptul că sunt solicitate OSIM din partea firmelor servicii suplimentare ulterioare obținerii brevetelor de invenție/mărcilor, cum ar fi consiliere pentru utilizare titluri de brevet (exploatarea acestora) sau servicii de identificare

a unor noi posibilități de monetizare a portofoliilor de proprietate industrială existente (de ex. dezvoltare de strategii de proprietate industrială în conformitate cu obiectivele de business ale firmelor).

3.3. Mediul extern – relațiile cu mediul academic și sistemul de cercetare

Domeniul proprietății industriale implică și transferul dintre diferite componente ale sistemului angajate în cadrul mai larg al ciclului inovativ din societate. Transferul ideilor de la creator la consumator se realizează printr-un proces complex care modelează întregul ciclu inovativ. Canalele de distribuție ale drepturilor de proprietate industrială pot fi cele comerciale sau non-comerciale, dintre sectorul public academic, educațional și guvernamental.

Deciziile luate de entitățile implicate în acest ciclu de inovare conduc la rezultate diferite: idei inovatoare diseminate larg în societate, mai restrâns, în limitele unor comunități specifice, sectoriale, științifice, industriale sau nediseminare, fiind pierdute pentru societate ca întreg. Din acest punct de vedere, procesul decizional de management al proprietății industriale joacă un rol strategic în alegerea ideilor inovatoare, investiția în dezvoltarea și implementarea lor.

Deși poziția sistemului de proprietate industrială este una în aval, de efect al întregului sistem de inovare, el poate constitui un motor al inovării prin dinamica sa de alternanță dintre nivelul exclusivității sau gradului de acces la ideile creatoare.

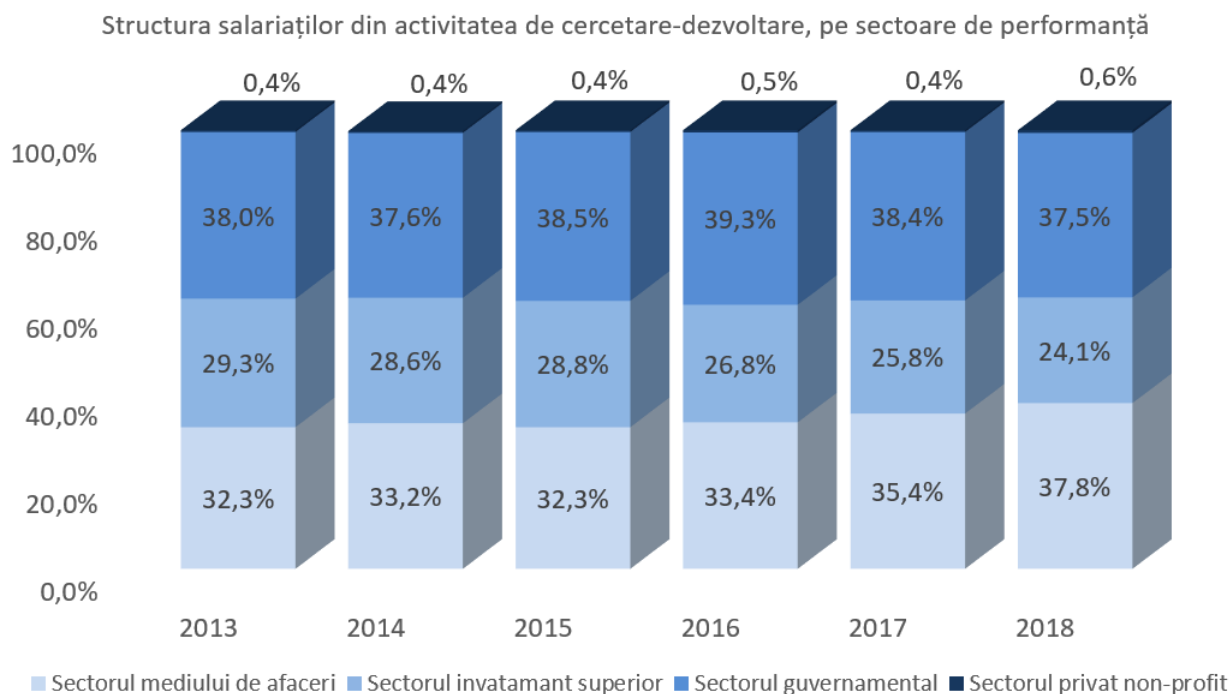
La nivelul formulării intervențiilor de politici, a existat dilema suportului prin fonduri publice a patentării invențiilor rezultate din cercetarea academică având asumția justificatoare a încurajării comercializării rezultatelor de cercetare cu beneficii publice și private semnificative. Aceasta face parte dintr-o abordare mai largă cu obiectivul declarat de încurajare a impactului cercetării din sectorul public și academic asupra economiei prin intermediul unor vehicule variate precum parteneriatele public-private, incubatoarele, entitățile de transfer tehnologic.

Modelul a fost inițiat de legislația privind drepturile de proprietate intelectuală în 1980, prin Bayh-Dole Act, prin care s-a acordat dreptul beneficiarilor granturilor publice de R&D facilitarea de a patenta invențiile și de a le licenția ulterior către întreprinderi. Abordarea a fost preluată ulterior și de statele membre ale UE, inclusiv în țara noastră. Principala motivație a fost facilitarea folosirii rezultatelor cercetărilor susținute din fonduri publice prin transferul drepturilor de proprietate intelectuală de la guvern către universități și alte entități de cercetare.

Fundamentarea acestei abordări se bazează pe argumentul conform căruia deținerea drepturilor de proprietate de către institute și universități și mai puțin de către cercetătorii individuali (sau alternativa non-patentări) oferă o protecție superioară, costuri de tranzacție mai mici și încurajează instrumente mai eficiente de transfer tehnologic. Aceste instrumente vin însoțite de scheme de facilități oferite de guvern pentru susținerea costurilor legate de patentare pentru universități și institute de cercetare sau cele legate de înființarea centrelor de transfer tehnologic.

Sistemul de cercetare-dezvoltare din România este structurat pe cel puțin două paliere principale: *palierea academică* cuprinde aprox. 102 centre/departamente de cercetare organizate în cadrul universităților; *palierea institutelor de cercetare* care însumează un număr de 263 entități publice și cca 600 de întreprinderi; 50 dintre acestea sunt parte a Rețelei Naționale pentru Inovare și Transfer Tehnologic (ReNITT) ca centre specifice de transfer tehnologic, de informare tehnologică, incubatoare și patru parcuri de știință și tehnologie.

Profilul sistemului de cercetare este unul relativ echilibrat între cele două paliere principale dar cu o dinamică diferită în intervalul 2015-2020, sectorul mediului de afaceri fiind într-o creștere constantă cumulată de 5%, cu o menținere a sectorului de cercetare public și cu o diminuare a ponderii palierei academice de 5 procente.

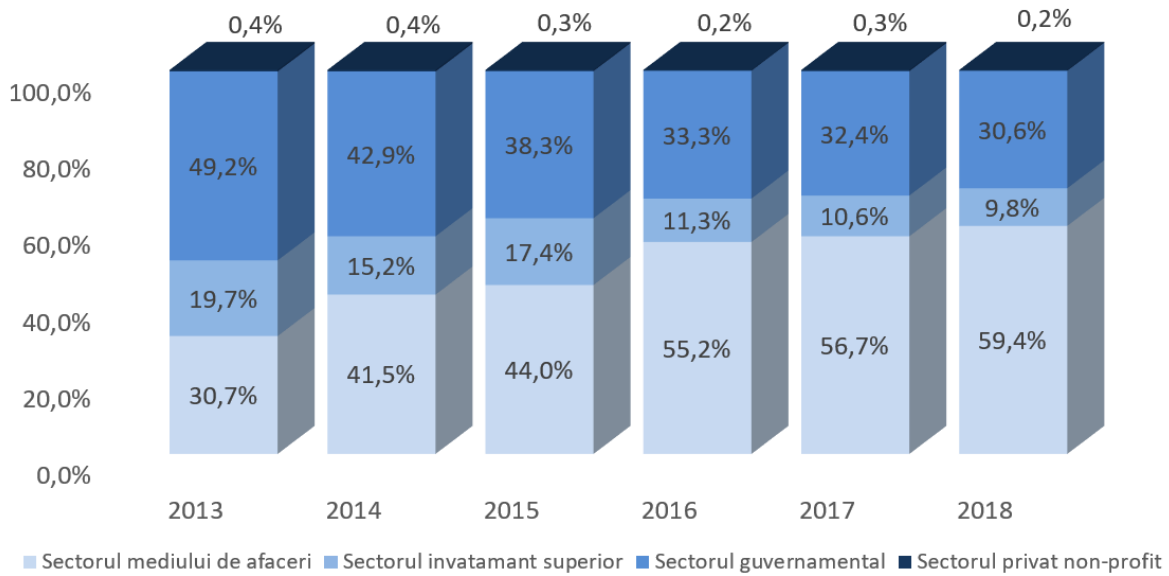

Figură 7. Structura salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanță

Sursa: Anuarul statistic al României, 2021, INNS, p. 493

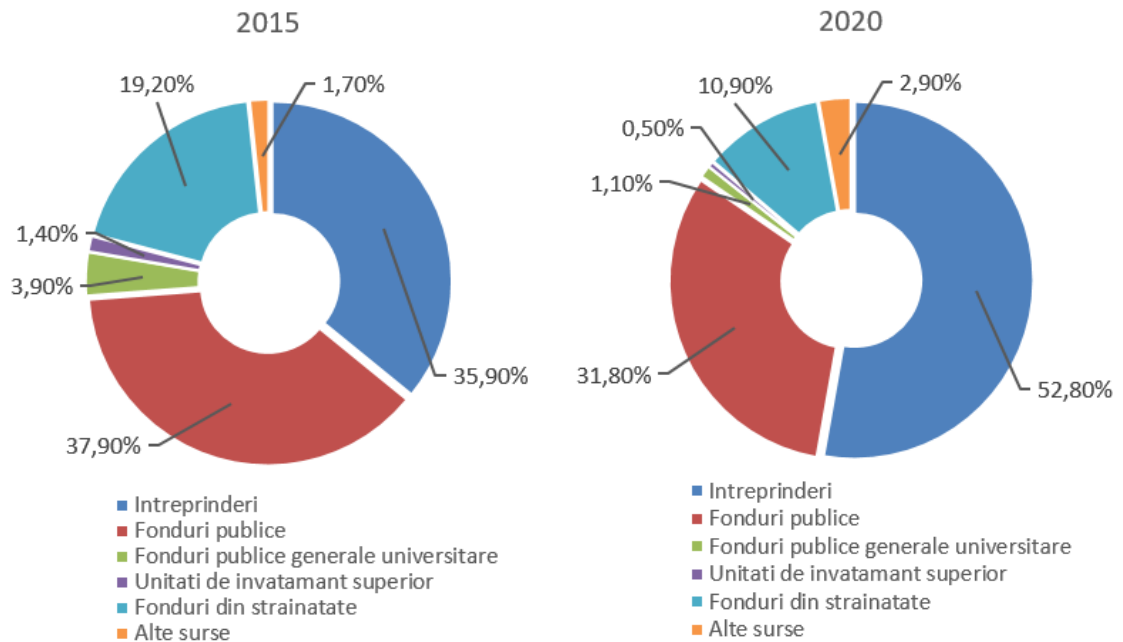
Această dinamică reflectă nivelul finanțării palierelor componente, mediul de afaceri fiind principalul susținător al efortului bugetar alocat cercetării, pe fondul contracției ponderii din sectorul public și sectorul academic, dinamică corelată și cu ponderea generală în PIB a alocărilor pentru cercetare-dezvoltare, într-o diminuare lentă, de la un nivel de 0,57% în anul 2008, la cel de 0,51%, corespunzător anului 2018 și 0,47% în anul 2020.

Structura cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanță

Figură 8. Structura cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanță

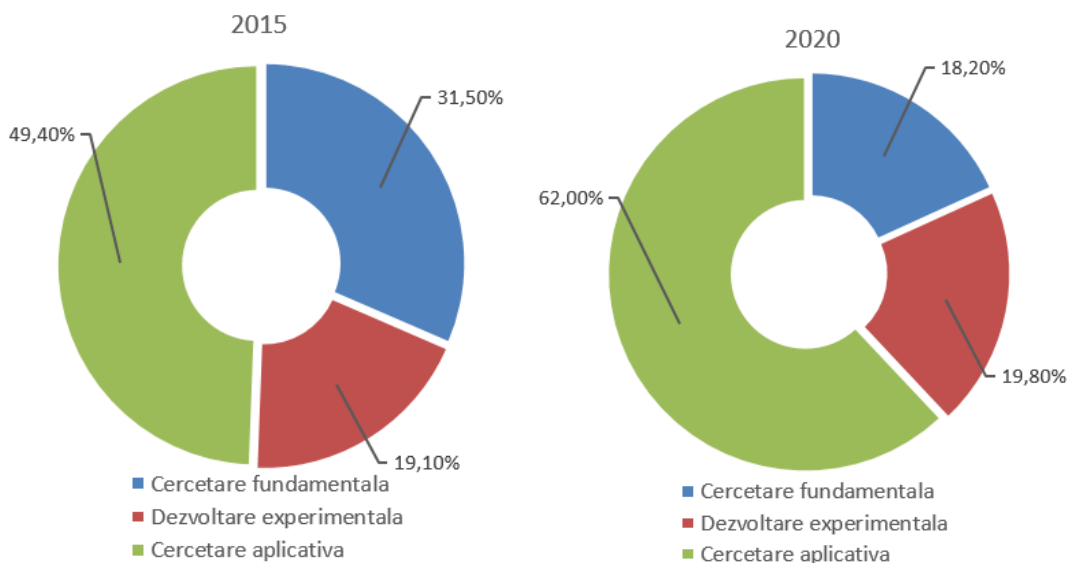
Sursa: Anuarul statistic al României, 2021, INNS, p. 494

Figură 9. Structura cheltuielilor totale din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe surse de finanțare

Sursa: Anuarul statistic al României, 2021, INNS, p. 495

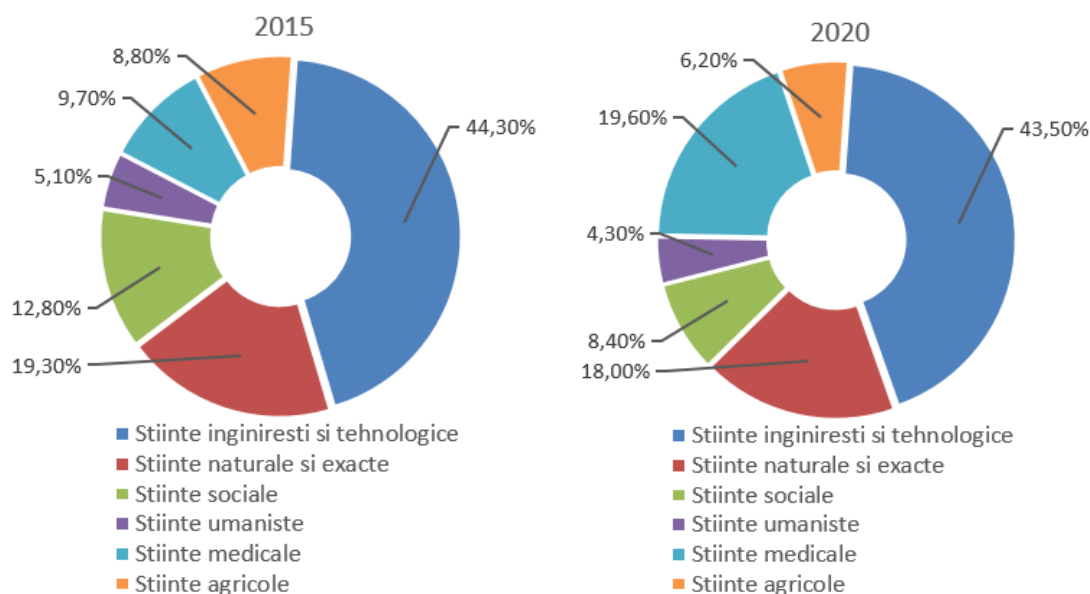
Profilul finanțării tipurilor de cercetare arată o diminuare substanțială a susținerii cercetării fundamentale și o creștere accentuată a cercetării aplicative, o schimbare a centrului de greutate a sectorului spre cercetarea productivă, fenomen corelat cu tipul de finanțare și alocările publice mult diminuate în intervalul analizat, inclusiv pentru finanțarea dezvoltărilor experimentale.

Figură 10. Structura cheltuielilor curente din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe tipuri de cercetare

Sursa: Anuarul statistic al României, 2021, INNS, p. 495

Profilul sistemului de cercetare trebuie întregit cu structura domeniilor științifice reprezentate. Observăm ponderea dominantă a științelor ingineresti și tehnologice urmate de două domenii în dezvoltare: științele naturale și exacte precum și cele medicale.

Figură 11. Structura cercetătorilor din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe domenii științifice

Sursa: Anuarul statistic al României, 2021, INNS, p. 494

Tabel 5. Cercetătorii din activitatea de cercetare-dezvoltare, pe domenii științifice

Cercetători pe domenii științifice	Număr de persoane la sfârșitul anului		
	2018	2019	2020
Științe naturale și exacte	5.953	6.123	5.067
Științe ingineresti și tehnologice	12.817	11.936	12.220
Științe medicale	4.014	4.586	5.517
Științe agricole	1.502	1.744	1.734
Științe sociale	1.687	1.571	2.360
Științe umaniste	1.498	1.208	1.192
Total	27.471	27.168	28.090
Cercetători la 10.000 de persoane ocupate civile	32,7	32,0	33,3

Sursa: Anuarul statistic al României, 2021, INNS, p. 429

Sistemul de proprietate industrială poate ajuta rețelele sau comunitățile inovative în procesul de stimulare și transformare a ideilor creatoare în invenții patentabile. Capacitatea entității specializate în managementul proprietății industriale este proporțională cu dimensiunea și complexitatea activităților de cercetare, astfel că poate varia de la o singură persoană, la un departament specializat. În primul rând, rolul lor este de a stabili o strategie de management al proprietății industriale și de a folosi toate resursele creative și financiare ale organizației pentru atingerea obiectivelor stabilite.

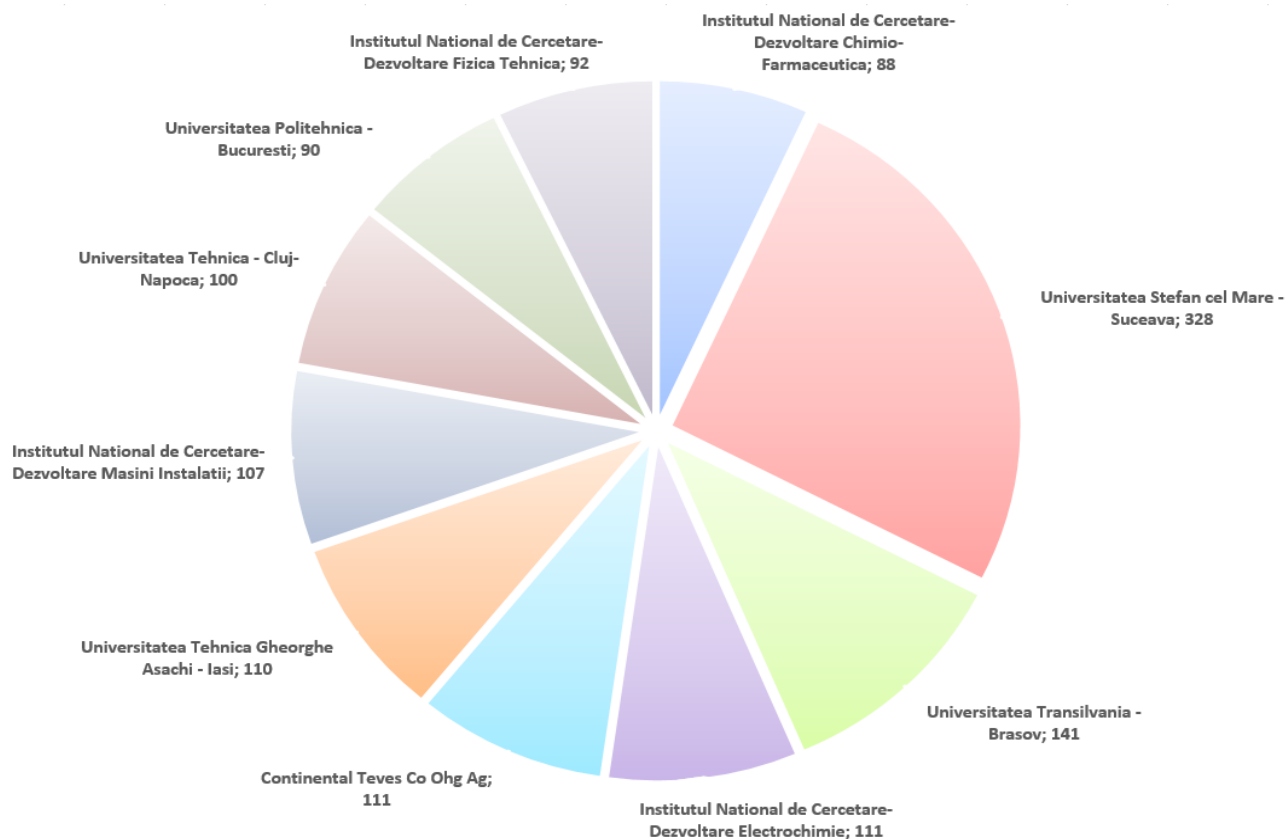
Echipa de colaboratori în cazul organizațiilor cu activități complexe de cercetare și inovare, cu un potențial de valorificare mare în industrie, implică un management de PI largă, cu expertiză atât în domeniul de aplicare dar și consilieri specializați în legislația de proprietate industrială și de business.

Conștientizarea acestui rol a reprezentat o preocupare a OSIM în dezvoltarea unei rețele instituționale care să asigure acest management al proprietății industriale, prin specializarea unor persoane desemnate de beneficiarii din sectorul academic și de cercetare ca adevărați consilieri de proprietate industrială, responsabili de procesul de patentare în fața OSIM și de sprijinire a institutelor și universităților în implementarea lor. Cum a rezultat și din consultările desfășurate, *existența și stabilitatea personalului acestor birouri integrate la nivelul entităților de cercetare este asociată cu o activitate de patentare superioară entităților lipsite de managementul proprietății industriale sau afectate de instabilitate* la nivelul reprezentării și organizării.

Inerția unor procese de patentare centrate mai curând pe persoane fizice și mai puțin colaborative, credințele privitoare la costurile mari ale întregii proceduri, oportunități minime de valorificare a licențierii unor soluții inovative sau lipsa resurselor umane specializate au creat un mediu care ignoră un canal de stimulare important. Contextul instabil de la nivelul rețelei de experți care să asigure un standard minim are ca efect *diminuarea capacității de management al proprietății industriale chiar în cazul unor universități mari cu reputație solidă* din România.

Dezinstituționalizarea (parteneriatelor) dintre cercetare și industrie, a sistemului de inovare inclusiv a relației OSIM cu universitățile partenere, legăturile existente inerțiale sunt doar cele menținute la nivel individual între profesori din universități și unii specialiști, în afara unei relații instituționalizate. În acest context, cum a rezultat și din constatările procesului de consultare, rețeaua de colaboratori din universități își pierde importanța ca element de legătură cu OSIM-ul și expertiză privind procedura de brevetare. Devin marginali ca efect al fragmentării proceselor decizionale inclusiv la nivelul universităților.

Situația brevetelor acordate de OSIM instituțiilor de învățământ superior din țară este prezentată în figura următoare. Se constată că un sfert din brevetele acordate universităților de OSIM aparțin Universității Ștefan cel Mare din Suceava care a obținut un număr total de 328 de brevete. Principalii inovatori sunt reprezentați de universitățile și institutele de cercetare inginerești și tehnologice, dar ierarhia inovatorilor confirmă ipoteza instituțională. Entitățile preocupate de patentarea activității de cercetare, cu *procese și departamente specializate în managementul drepturilor de proprietate industrială sunt cele care performează, dincolo de expertiza substanțială*.

Figură 12. Situația brevetelor emise pentru institutele de cercetare după numărul de brevete

Sursa: Anuarul statistic al României, 2019, INNS

În privința institutelor de cercetare, ele au obținut în perioada 2015-2019 un număr de 566 de brevete acordate de OSIM, comparativ cu 469 obținute de universități, 475 de brevete obținute de persoane fizice și 296 de către companii.

Deși Institutele Naționale de Cercetare și Dezvoltare (INCD-urile) au o performanță mai bună decât cea a universităților sau companiilor în privința numărului de brevete, performanța lor agregată la nivel național este modestă, având în vedere aplecarea lor preponderentă înspre cercetarea aplicativă al cărui rezultat se exprimă în tehnologii și metode care sunt brevetate pentru a fi apoi exploatate cu riscuri limitate, dacă valoarea invențiilor depășește de câteva ori costurile implicate de brevetare.

Tabel 6. Cereri de brevet de invenție repartizate pe categorii de solicitanți români

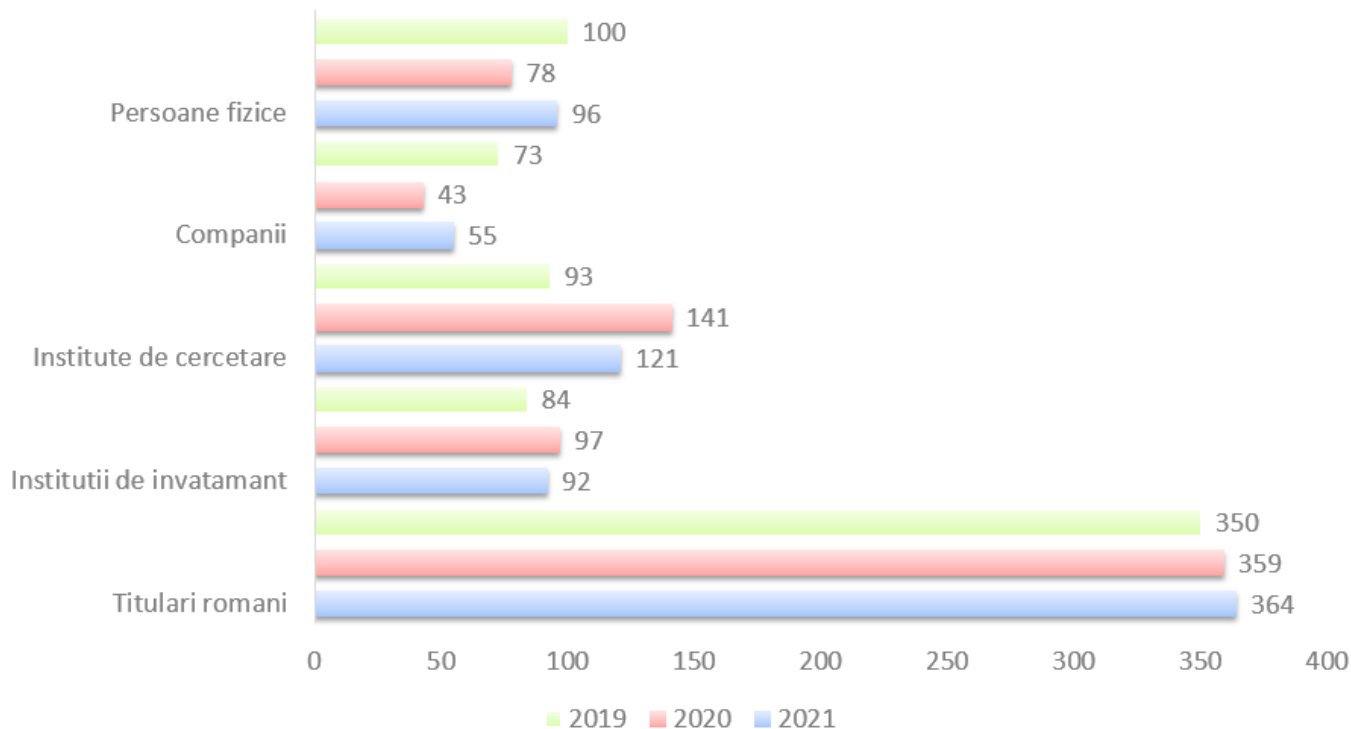
Categorii de solicitanți	2018	2019	2020
Persoane fizice	423	362	246
Companii	187	119	129
Institute de cercetare	271	235	246
Institute de învățământ	221	172	196
Altele	0	0	0
Solicitanți români	1.102	888	817

Sursa: OSIM - Raport Anual 2020, p. 65

O altă problemă este legată de *interesul și rata de brevetabilitate* a rezultatelor cercetării. Conform Anuarului statistic al României, în anul 2018, sectorul de cercetare a aplicat pentru un total de 8508 proiecte de CD, antrenând cheltuieli totale de 1.928.544 mii lei. În același an, la nivelul OSIM au fost înregistrate un total de 679 cereri de brevet din partea companiilor, institutelor de cercetare sau universităților, ceea ce reprezintă un procent mic al nevoii sectorului de cercetare în brevetarea rezultatelor cercetării, chiar și în contextul unei rate mari de publicare a acestora în revistele științifice de specialitate. La nivelul anului 2020, numărul total al proiectelor de cercetare-dezvoltare a fost de 7700 care au implicat cheltuieli totale de 2.020.169 mii lei, numărul cererilor de brevet pentru aceleași categorii de solicitanți fiind de 571.

Profilul structural al sectorului de cercetare arată o corelație puternică cu finanțarea publică prin dependența de fondurile naționale destinate cercetării, atât din perspectiva ponderii cercetării din sectorul public dar mai ales din ponderea cercetării fundamentale. Prin urmare, existența programelor de finanțare a cercetării în principalele domenii științifice precum ingineria, tehnologia, medicina, chimia sau industria alimentară pot constitui o prioritate pentru folosirea stimulentului ca politică coerentă de susținere a cercetării de bază, ca una strategică din perspectiva răspândirii ulterioare a cunoașterii către cercetarea productivă. Această abordare poate fi corelată cu îmbunătățirea ratei de brevetare și de autorizare de punere pe piață ca efect al susținerii cercetării de bază și a dezvoltării industriale ca suport al unui sistem de patentare, în contextul în care nu există exemple de oameni care au realizat venituri substanțiale de pe urma invențiilor.

• Repartiția brevetelor pe tipuri de titulari

Figură 13. Repartiția brevetelor pe tipuri de beneficiari

Sursa: OSIM - Raport Anual 2021, p. 24

- *Selectivitatea în acordarea brevetelor de invenție*

Brevetul se acordă numai după o examinare atentă a îndeplinirii condițiilor de brevetabilitate a invenției, adică să fie nouă pe plan global, să implica o activitate inventivă și să fie susceptibilă de aplicare industrială. Această selectivitate a cererilor care se finalizează prin acordarea brevetului de invenție este o măsură a calității inovațiilor de a îndeplini criteriile legale. În privința selectivității în acordarea brevetelor de invenție, procentul brevetelor obținute din totalul cererilor depuse este de 35%, cu o variație de la 20% a cererilor finalizate cu un brevet în cazul persoanelor fizice, la 37% în cazul companiilor, 50 % pentru sectorul de cercetare și 56% grad de realizare pentru sectorul universitar. O primă constatare este cea conform căreia gradul de finalizare prin acordarea brevetelor este substanțial mărit în cazul inovatorilor din cercetare și mediul academic față de segmentul persoanelor fizice ceea ce denotă o calitate superioară a acestora precum și o expertiză superioară în managementul procesului de înregistrare și evaluare. O a doua constatare se referă la raportul dintre sectorul de cercetare și cel universitar, ultimul echilibrând un decalaj mare care exista înainte de 2010, ca o materializare a eforturilor susținute de universități pentru diversificarea activităților în afara celor preponderent didactice.

În anul 2018 dintre cele 24 de cereri internaționale depuse la OSIM în calitate de Oficiu Receptor, 20 de cereri au solicitanți persoane fizice, 2 cereri au solicitanți un institut de cercetare și o universitate din România, iar 2 cereri provin de la societăți comerciale din România (OSIM- Raport anual 2018, p. 22). Profilul diferit al solicitanților OSIM vs OEB este reflectat și de statistica cererilor primite. Pentru anul 2021, au fost înregistrate de către solicitanți români 17 cereri internaționale, iar în numele Oficiului European de Brevete (OEB) au fost înregistrate 80 de cereri de brevet european. Cele 80 de cereri de brevet european, în proporție de aproximativ 90%, au solicitanți persoane juridice străine. Dintre cele 17 cereri internaționale depuse la OSIM în calitate de Oficiu Receptor, 15 cereri au solicitanți persoane fizice române și 2 cereri au solicitanți universități din România (OSIM - Raport anual 2021, p. 27).

Din consultările derulate cu reprezentanții mediului academic și de cercetare au rezultat următoarele constatări: înregistrarea rezultatelor cercetărilor aplicative la OSIM pentru *procedura de obținere a brevetelor este una considerată foarte îndelungată*, cu termene pornind de la 8-9 luni care se pot prelungi până la ani de zile. Această perioadă, percepută ca excesivă, de obținere a brevetului, poate pune sub risc noutatea lui și capacitatea ulterioară de valorificare.

O altă constatare, subsecventă celei precedente, a fost cea privitoare la complexitatea produselor și serviciilor regăsite în cadrul unor tipuri de industrii, cu seturi numeroase de brevete încorporate în bunul final, ceea ce pune problema unei gestionări strategice a portofoliului de drepturi de PI. Din acest punct de vedere, timpul reprezintă o constrângere și mai importantă în flexibilizarea utilizării drepturilor. De asemenea, diferența dintre ciclurile de inovare proprii fiecărei tehnologii/industrii (de ex., în IT, ciclul inovării este de max. 2 ani), limitează mult posibilitățile de protejare prin intermediul brevetelor, soluția sugerată fiind cea a modelului de utilitate. Acest tip de constrângere limitează aria de aplicabilitate a patentelor și încurajează ne-brevetarea unor soluții sau idei. Mai mult, cumulată cu

incertitudinea în privința succesului de piață și comercializării, stimulează alte forme de transfer de cunoaștere cum este secretul comercial.

Problema procedurilor îndelungate de brevetare, constatată și în consultările derulate, este stimulată și de *distribuția facilităților și excepțiilor privind plata taxelor implicate de procedura de brevetare printre categorii diferite de inovatori*. Reducerile de taxe pentru universități, institute de cercetare, alte entități publice distorsionează stimulentele pentru facilitarea brevetării. *Prezența facilităților aduce sarcini birocratice procedurale împovărătoare precum dovedirea calității de solicitant beneficiar al facilității prevăzute de lege la depunerea și analiza dosarului* (stimularea proiectelor colective cu efecte în suplimentarea dosarului cu contracte de finanțare și de colaborare la cercetare) mai mici, corelate cu menținerea costurilor fixe legate de studierea dosarelor, suportate de la bugetul OSIM și nedecontate de inițiatorii politici de facilitare. De asemenea, procedurile de răspundere bugetară suplimentară în fața Curții de Conturi pentru justificarea facilităților îngreunează un proces deja anevoios.

Una din soluțiile revelate din consultări a fost cea de reducere de la un număr de 4-5 la maximum 2-3 taxe care să reprezinte un quantum de nivel intermediar (280 lei - 500 Euro). De asemenea, digitalizarea procedurilor de brevetare ar simplifica întregul proces de brevetare.

3.4 Cadrul legislativ

În domeniul proprietății industriale cadrul legal este unul complex, dispozițiile normative fiind stabilite prin legi, regulamente de aplicare a acestora, acordurile, convenții și tratatele internaționale în domeniul proprietății industriale, la care România este parte și care instituie angajamente pentru țara noastră. De asemenea, legislația națională în domeniul proprietății industriale este armonizată și urmărește evoluția legislației europene.

Totodată în vederea asigurării unei protecții uniforme a drepturilor de proprietate intelectuală în Uniunea Europeană, precum și pentru înființarea unor sisteme centralizate de autorizare, coordonare și control la nivelul Uniunii Europene a fost transpusă și implementată legislația aferentă mărcii comunitare, cea aferentă brevetului unic european, cea aparținând modelelor de utilitate, desene și modelelor industriale precum și cea indicațiilor geografice, în concordanță cu măsura implementată prin intermediul articolului 118 din Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene care prevede că, în contextul instituirii și funcționării pieței interne, Parlamentul și Consiliul stabilesc măsuri pentru crearea dreptului proprietății intelectuale al Uniunii Europene.

În funcție de obiectul reglementării aceste dispoziții normative pot fi împărțite în mai multe categorii după cum urmează:

- Reglementări legislative privind invențiile, respectiv Legea 64/1991 privind brevetele de invenție, Legea 83/2014 privind invențiile de serviciu, H.G nr. 547/2008 privind aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 64/1991 privind brevetele de invenție; Legea nr. 611/2002 privind aderarea României la Convenția privind eliberarea brevetelor europene, adoptată la Munchen la 5 octombrie 1973, precum și actul de revizuire a acesteia, adoptat la Munchen la 29 noiembrie 2000
- Reglementări legislative privind modelele de utilitate, respectiv Legea nr. 350/2007 privind modele de utilitate, H.G nr. 1457/2008 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 350/2007 privind modelele de utilitate;
- Reglementări legislative privind protecția desenelor și modelelor, respectiv Legea 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor, H.G nr. 211/2008 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 129/1992 privind protecția desenelor și modelelor, republicată;
- Reglementări legislative privind protecția noilor soiuri de plante, respectiv Legea nr. 255/1998 privind protecția noilor soiuri de plante, Ordinul nr. 150/2012 privind aprobarea Regulamentului pentru aplicarea Legii nr. 255/1998 privind protecția noilor soiuri de plante;
- Reglementări legislative privind mărcile și indicațiile geografice, respectiv Legea nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice, HG nr. 1134/2010 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice;
- Reglementări legislative privind topografiile produselor semiconductoare, respectiv Legea nr. 16/1995 privind protecția topografiilor produselor semiconductoare, republicată;
- Convenții și tratate internaționale în domeniul proprietății industriale, respectiv Convenția de la Paris din 20 martie 1883 pentru protecția proprietății industriale revizuită la Stockholm la 14 iulie 1967, Convenția pentru instituirea Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală semnată la Stockholm 14 iulie 1967 și ratificată de România prin decretul nr.1175 din 28.12.1968, Tratatul de Cooperare în domeniul brevetelor din 19 iunie 1970 adoptat la Conferința diplomatică de la Washington și ratificat de România prin Decretul

nr.81 din 2 martie 1979, Aranjamentul de la Strasbourg privind clasificarea internațională a brevetelor de invenție din 26 martie 1971, Tratatul de la Budapesta privind recunoașterea internațională a depozitului de microorganisme în scopul procedurii de brevetare, semnat la 28 aprilie 1977 și modificat la 26 septembrie 1980 la care România a aderat prin Legea nr.75/1999 modificat la 28 septembrie 1979 la care România a aderat prin Legea nr.3/1998, Convenția din 5 octombrie 1973 privind brevetele europene și actul de revizuire a acesteia adoptat la Munchen la 29 noiembrie 2000 la care România a aderat prin Legea nr.611/2002, Convenția Internațională pentru protecția noilor soiuri de plante din 2 decembrie 1961, revizuită la Geneva la 10 noiembrie 1972, la 23 octombrie 1978 și la 19 martie 1991, Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, revizuit la Stockholm la 14 iulie 1967 și la Geneva la 13 mai 1977 și modificat la 2 octombrie 1979, la care România a aderat prin Legea nr.3/1998, Aranjamentul de la Viena instituind o clasificare internațională a elementelor figurative ale mărcilor întocmit la Viena la 12 iunie 1973 și modificat la 1 octombrie 1985, la care România a aderat prin Legea nr.3/1998, Tratatul privind dreptul mărcilor, adoptat la Geneva la 27 octombrie 1994, la care România a aderat prin Legea nr.4/1998 (inclusiv Regulamentul de implementare al acestuia), Protocolul referitor la Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor adoptat la Madrid la 27 iunie 1989, ratificat de România prin Legea 5/1998 Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor, 13-31 martie 2006, ratificat de România prin legea nr. 360 /4.12.2007, Aranjamentul de la Haga privind depozitul internațional de desene și modele din 6.XI.1925, cu modificările și completările ulterioare, la care România a aderat prin Legea nr.44/1992, Actul de la Geneva și Aranjamentul de la Haga privind înregistrarea internațională a desenelor și modelelor, adoptat la 2 iulie 1999, ratificat de România prin Legea nr.15/2001, Aranjamentul de la Locarno privind clasificarea desenelor și modelelor industriale, semnat la 8 octombrie 1968 și revizuit la 28 septembrie 1979, la care România a aderat prin Legea nr.3/1998, Acordul european instituind o asociere între România, pe de o parte și Comunitățile Europene și statele membre ale acestora pe de altă parte semnat la Bruxelles la 1 februarie 1993, ratificat de România prin Legea nr.20/1993, Acordul de la Marrakech privind constituirea Organizației Mondiale de Comerț– Anexa 1C. Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț încheiat la Marrakech la 15 aprilie 1994, ratificat de România la 22 decembrie 1994 prin Legea nr.133/1994.

- Regulamente și directive europene, respectiv Regulamentul (CE) nr. 6/2002 al Consiliului din 12 decembrie 2001 privind desenele și modelele industriale comunitare, Regulamentul (UE) 2017/1001 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 iunie 2017 privind marca Uniunii Europene; Regulamentul (CE) nr.469/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 mai 2009 privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru medicamente (versiunea consolidată); Regulamentul (CE) nr.1610/1996 din 23 iulie 1996 al Parlamentului European și al Consiliului privind crearea unui certificat suplimentar de protecție pentru produse de protecție a plantelor; Regulamentul (UE) nr. 1257/2012 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul creării unei protecții unitare prin brevet.

În prezent, instituțiile europene, precum și autoritățile Statelor Membre se confruntă cu nevoia de a propune noi inițiative legislative și non-legislative pentru întărirea sistemului și pentru eliminarea divergențelor și a fragmentării existente la nivel european fiind nevoie de o abordare europeană comună privind rolul proprietății industriale în competiția pentru leadership-ul tehnologic.

Totodată, se impune implementarea unor măsuri practice în sistemele naționale din domeniul proprietății industriale, fapt ce ar conduce la un cadru modern și eficient de protecție și de promovare a proprietății industriale europene, spre beneficiul general al societății europene.

În vederea atingerii acestui obiectiv, Comisia Europeană analizează măsurile necesare în vederea modernizării sistemului de protecție a proprietății industriale, prin: consolidarea brevetului european

unitar, modificarea legislației europene în domeniul desenelor industriale, elaborarea unei abordări europene privind inteligența artificială și proprietatea intelectuală, întărirea sistemului de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele agricole și introducerea unui sistem de protecție europeană a indicațiilor geografice pentru produse non-agricole, promovarea creativității / inventivității și absorbției rezultatelor acesteia, inițierea unor mecanisme de sprijin financiar pentru încurajarea creativității și inventivității, dezvoltarea de instrumente eficiente de diseminare a informațiilor spre IMM-uri și organizații de cercetare, crearea și utilizarea de platforme care să faciliteze parteneriatele și transferul tehnologic între sectoare, consolidarea premiselor pentru utilizarea proprietății intelectuale pentru a obține finanțare, promovarea unui sistem eficient de licențiere și diseminare a activelor necorporale protejate prin drepturi de proprietate industriale, lupta împotriva contrafacerii, prin continua monitorizare a aplicării reglementărilor în domeniu, inclusiv în domeniul platformelor online, responsabilizarea deținătorilor de programe și platforme online prin aplicarea corespunzătoare a reglementărilor în domeniul serviciilor digitale, clarificarea și precizarea modalităților în care titularii drepturilor de proprietate industrială, consilierii și avocații, oficiile naționale și autoritățile din domeniul urmării respectării drepturilor specifice cooperează și fac schimb de date și informații pentru prevenirea și combaterea încălcărilor proprietății industriale, îndrumarea antreprenorilor, titulari de drepturi de proprietate industrială privind măsurile de prevenție, în special cele aplicabile mediului digital.

În cadrul interviurilor din seria de consultări publice s-a conturat un aspect important privitor la identificarea de propuneri de modificare a cadrului legislativ în vederea reglementării unor bune practici identificate în alte țări sau pentru o mai bună armonizare cu legislația europeană, convenții și tratate internaționale în domeniu la care România este parte.

Percepția părților interesate este că majoritatea actelor naționale care adresează aceste aspecte sunt elaborate ca urmare a necesității transpunerii unor directive europene, abordarea națională fiind una pasivă și reactivă, lipsită de inițiativă în această direcție. Astfel că se apreciază a fi necesară o mai mare implicare și deschidere din partea autorităților în identificarea și înțelegerea nevoilor specifice României în ceea ce privesc aspectele legate de digitalizare.

Un aspect, care prin noutatea lui este legat și de posibile modificări legislative necesare pentru fluidizarea procedurilor, privește produsele IT/robotizare/automatizare/etc. respectiv noile provocări ale economiei digitale și o mai bună definire a dreptului de proprietate industrială/intelectuală pentru acest sector care, cel mai probabil, într-un viitor foarte apropiat va reprezenta o parte decisivă a economiei, dacă nu o face deja. Din punct de vedere administrativ, ținând cont că respectivele produse uneori pot conține elemente ce se regăsesc în ambele tipuri de proprietate intelectuală, totuși, nu ar fi productivă intercalarea celor două tipuri de drepturi subsecvente (industrială / drepturi de autor), ci mai degrabă reglementări pentru clarificarea situației actuale legate de aceste drepturi.

Riscul asociat neadaptării reglementărilor pentru aceste produse ar fi o risipă majoră de resurse din partea autorităților și a companiilor, care apelează la artificii juridice pentru a putea aplica prevederi legislative învechite unor concepte inovatoare. Exemple de situații care în momentul de față nu sunt reglementate sau sunt reglementate parțial ar fi: obținerea protecției pentru un produs software, unde

solicitantul trebuie să demonstreze producerea unui „efect tehnic” la nivel hardware, altfel că produsul este exclus de la brevetabilitate.

Principala consecință a acestei situații este un număr foarte redus de cereri de obținere a brevetelor în Europa pentru produse din această categorie, ceea ce conduce atât la o reducere a șanselor de monetizare ale inovațiilor, cât și la păstrarea de către companii a informațiilor referitoare la inovație cu titlu de secret comercial, care altfel ar fi putut aparține publicului larg. Un alt exemplu întâlnit în discuțiile cu părțile interesate, unde legislația din România ar putea fi îmbunătățită/modificată pentru a răspunde provocărilor economiei digitale, este licențierea de software cu titlu gratuit cum ar fi, de exemplu, aplicațiile mobile. În acest caz este vorba de drepturi de autor însă este un aspect important de reținut, inclusiv pentru cadrul legislativ privind proprietate industrială, pentru sublinierea importanței adaptării legislației la nevoile noi economii de tip 4.0 în timp real.

În concordanță cu cele menționate în domeniul brevetelor de invenție s-ar impune modificarea și completarea corespunzătoare a Regulamentului de aplicare a Legii nr. 64/1991 care a fost adoptat în anul 2008, iar până în prezent nu a suferit nicio modificare în condițiile în care Legea nr. 64/1991 a fost modificată și completată în anul 2014 și anul 2020.

De asemenea, la nivel procedural considerăm că s-ar impune introducerea unei condiții preliminare depunerii cererii de brevet, respectiv realizarea unei analize a potențialului de brevetabilitate față de stadiul tehnicii a soluției propuse de către un profesionist acreditat OSIM, implementarea unui astfel de sistem putând conduce la degrevarea OSIM de prelucrarea de cereri de înregistrare care nu sunt brevetabile. O astfel de inițiativă s-ar impune în acord cu specificul țării noastre din prezent, respectiv ponderea mare a inventatorilor persoanelor fizice în ceea ce privește depunerea cererilor de obținere a unui brevet de invenție care de regulă nu apelează la serviciile unor consultanți în domeniul proprietății intelectuale la momentul înregistrării cererii. Tot pentru o mai bună desfășurare a activității OSIM s-ar impune implementarea unei obligativități a reprezentării în domeniul proprietății industriale atât în fața OSIM cât și în fața instanțelor de judecată.

În urma interviurilor cu reprezentanți ai sistemului judiciar, s-a constatat că în majoritatea cazurilor inventatorii persoane fizice se adresează instanțelor de judecată cu diferite cereri de judecată prezentându-se în sălile de judecată neînsoțiți de persoane specializate în domeniul proprietății industriale (avocați, consilieri de proprietate intelectuală) fapt ce conduce la întâzieri în soluționarea cererilor.

În ceea ce privește apărarea drepturilor de proprietate industrială pe calea justiției este necesar ca actul de justiție să fie unul eficient, accesibil și de calitate, fapt ce va conduce la diminuarea duratei de soluționare a dosarelor în materia proprietății industriale. Pentru atingerea acestui obiectiv s-ar impune dezvoltarea capacității instituționale a sistemului judiciar, fapt ce va conduce și la crearea unei administrații publice mai eficiente, prin implementarea de politici publice în domeniu, sporirea transparenței activității judiciare, și creșterea calității serviciilor publice.

În prezent, la nivelul Tribunalului București precum și a Curții de Apel din București există complete specializate pe domeniul proprietății intelectuale, complete care sunt formate dintr-un număr de trei

judecători pe secție. Din susținerile unuia dintre reprezentanții sistemului judiciar acest fapt conduce la acordarea unor termene lungi de judecată și implicit la întâzieri în soluționarea dosarelor.

Ca și soluție, pentru eficientizarea procesului și pentru soluționarea cu celeritate a dosarelor din domeniul proprietate industriale, s-ar impune înființarea unor noi complete specializate în domeniul proprietății industriale sau chiar a unor secții specializate în raport de volumul acestora, tendința fiind una crescătoare în ultimii ani. O altă soluție pentru degrevarea instanțelor de judecată, inclusiv a secțiilor specializate de proprietate intelectuală s-ar putea realiza prin promovarea medierii ca și alternativa de soluționarea a litigiilor având ca obiect apărarea drepturilor de proprietate intelectuală.

O măsură utilă în sprijinul bunei desfășurări a activității instanțelor de judecată constă în îmbunătățirea sistem electronic prin care se asigura publicarea online a motivărilor hotărârilor judecătorești și a altor date relevante privind cauzele aflate pe rolul instanțelor judecătorești în materia proprietății industriale, instrumente ce conduc la unificarea jurisprudenței și asigurarea transparenței în domeniu judiciar.

Un alt factor care influențează activitatea instanțelor de judecată din susținerile reprezentanților sistemului judiciar ar putea fi numărul mic de judecători specializați în domeniul proprietății industriale fapt ce impune creșterea calității procesului de formare atât a magistraților aflați în funcție cât și a viitorilor judecători și procurori ar avea un impact major asupra domeniului proprietății industriale. Accentuarea componentei europene și internaționale prin creșterea importanței dreptului european și a drepturilor omului în cadrul programelor de formare are impact și asupra dreptului proprietății industriale întrucât vine în sprijinul magistraților și îi ajută pe aceștia să discearnă cauzele în care este incident dreptul european față de cele pur interne și totodată să evalueze și să interpreteze hotărârile Curții Europene de Justiție în materia proprietății intelectuale.

Formarea acestora în domeniul dreptului Uniunii Europene, al dreptului internațional al drepturilor omului și studiul limbilor străine este de natură a asigura un acces facil la documentele și actele normative internaționale , inclusiv cele din domeniul proprietății industriale astfel încât soluționarea unor astfel de cauze să se facă în mod eficient.

Un alt factor care este de natură a influența activitatea instanțelor de judecată și a veni în sprijinul eficientizării actului de justiție îl reprezintă termenele procedurale de soluționare a cererilor în domeniul drepturilor de proprietate industriale. Se impune îmbunătățirea prevederilor legislative în ceea ce privește termenele de soluționare a cererilor în domeniul drepturilor de proprietate industriale implicit prin implementarea unui sistem în faza procedurii prealabile pentru ca comunicarea documentelor între părți să aibă loc chiar și electronic până la prima ședință de judecată fapt ce ar contribui la soluționarea cu celeritate a cererilor părților.

În ceea ce privește latura penală, respectiv infracțiunile care aduc atingere drepturilor de proprietate industrială, în urma recomandărilor făcute în cadrul sesiunii de consultări publice s-ar impune promovarea unei modificări legislative care să prevadă pedepsirea infracțiunii prevăzută art. 90, alin. 1 din Legea 84/1998 la plângerea prealabilă a persoanei vătămate fapt ce ar motiva titularii drepturilor de marcă să dea curs solicitărilor reprezentanților poliției, având în vedere că investigațiile nu ar mai

fi tergiversate pentru lungi perioade, nedeplinirea plângerii în termen de 3 luni reprezentând unul dintre cazurile de împiedicare a punerii în mișcare a acțiunii penale prevăzute de art. 16 din codul de procedură penală.

Pe lângă măsura mai sus menționată pentru sporirea eficacității prevenirii infracțiunilor care aduc atingere drepturilor de proprietate industrială s-ar impune majorarea limitelor de pedeapsă în cazul săvârșirii infracțiunii prevăzută de art. 90, alin. 1 din Legea nr.84/1998 privind mărcile și indicațiile geografice precum și elaborarea unei proceduri simplificate, la nivel național, de indisponibilizare, depozitare/lăsate în custodie și distrugere a bunurilor contrafăcute.

Un alt aspect sesizat și care ar putea face obiectul unei propuneri de modificare legislativă constă în crearea cadrului legal necesar pentru a permite implementarea unor instrumente de stimulare/motivare a personalului care a contribuit la realizarea unor capturi impresionante de produse contrafăcute, aspect care poate influența în mod considerabil și stabilitatea pe post a personalului.

Totodată, s-ar impune crearea cadrului legal necesar pentru a permite reprezentanților mediului privat să sprijine autoritățile de aplicare a legii în activitățile de prevenire și combatere a ilegalităților din domeniu prin organizarea și derularea de campanii preventive, de activități de pregătire profesională și schimb de bune practici, precum și prin asigurarea suportului tehnic, logistic și financiar necesar activităților operative.

În urma discuțiilor cu reprezentanții autorităților publice cu atribuții în domeniul apărării drepturilor de proprietate industrială s-a făcut propunerea de efectuarea a demersurilor necesare pentru ratificarea de către România a Convenției cu privire la contrafacerea produselor medicale și infracțiunile similare care amenință sănătatea publică - Medicrime semnată la Moscova, la data de 28 octombrie 2011 și intrată în vigoare la data de 01 ianuarie 2016 și pentru transpunerea prevederilor acesteia în legislația națională

3.5 Context european și internațional

3.5.1 Context european

Brevete de invenție

Comisia Europeană susține actualizarea sistemului de protecție al PI susținând brevetul unitar, prin crearea unui „one-stop-shop” pentru protecție și enforcement¹⁰. În același timp, susține optimizarea sistemul de certificate suplimentare de protecție, înființat în 2019 și își propune să faciliteze accesul și partajarea activelor necorporale, garantând, în același timp o rentabilitate echitabilă a investiției, prin îmbunătățirea transparenței și predictibilității brevetelor esențiale standard (brevete și tehnologii încorporate în standarde) prin încurajarea inițiativelor coordonate de industrie în sectoarele cele mai afectate.

Camera Internațională de Comerț consideră că menținerea unui nivel adecvat de calitate în acordarea brevetelor reprezintă o abordare în avantajul tuturor stakeholderilor¹¹.

În ceea ce privește brevetul unitar, Germania are programată remedierea deficienței formale în ratificarea acestuia, iar pentru amplasarea curții unitare de patente, având în vedere ieșirea din discuție a Londrei, sunt luate în considerare două locații: Paris și Munchen. Odată intrate în vigoare regulile acordării brevetului unitar, nu va exista o procedura separată pentru acordarea acestuia, ci brevetul unitar va putea fi obținut printr-o procedura de validare ulterioară acordării patentului european de către Biroul European de Brevete, similară cu validările actuale în fiecare dintre statele membre, brevetul fiind valid în toate statele membre, fără a necesita traduceri. Validarea convențională a brevetului european va fi încă valabilă pentru statele membre care nu participă în cadrul patentului unitar. Oricum, odată ce este selectată validarea brevetului unitar, validarea în fiecare stat membru va fi exclusă și vice-versa.

Taxele pentru reînnoire vor fi plătite către EPO și au fost stabilite la nivelul taxelor combinate de reînnoire din primele patru țări cele mai frecvent alese pentru validare. Acordul prevede ca pentru o perioadă de tranziție, ce nu va depăși 12 ani de la data aplicării, vor trebui adăugate traduceri adiționale după validarea brevetului unitar. Astfel, unde limba procedurii este franceză sau germană, va fi necesară o traducere în engleză, iar unde limba procedurii este engleza, va fi necesară traducerea într-o limbă oficială a statelor membre. Aceste traduceri vor avea doar caracter informativ și nu vor avea vreun efect legal.

Odată ce acordul intră în vigoare, va exista o curte specializată cu jurisdicție exclusivă referitoare la încălcarea drepturilor și validitatea părților individuale validate ale brevetelor europene și brevetului unitar, iar pentru o perioadă de șapte ani, brevetele europene și cererile de brevet european vor fi

¹⁰ European Commission. (2020). Making the most of the EU’s innovative potential An intellectual property action plan to support the EU’s recovery and resilience. European Commission.

¹¹ International Chamber of Commerce (ICC). (2020). The ICC Intellectual Property Roadmap - Current and emerging issues for business and policymakers, 14-th Edition 2020. International Chamber of Commerce (ICC).

excluse de la această regulă prin completarea unei declarații. Curtea brevetului unitar va fi compusă dintr-o curte de primă instanță, puternic descentralizată, o curte de apel și un registru. Curtea de primă instanță va avea o divizie centrală (localizată în Paris cu două secțiuni în Munchen și într-un oraș care să înlocuiască Londra), precum și o serie de divizii regionale în statele membre. Curtea de apel va fi localizată la Luxemburg.

Divizia centrală a curții de primă instanță va fi instanța exclusivă pentru obținerea invalidării, chiar dacă invalidarea poate fi obținută și ca un rezultat al unei cereri reconvenționale către diviziile locale sau regionale. Dacă opozițiile sau procedurile de apel se desfășoară încă în fața biroului european, procedurile brevetului unitar vor fi suspendate. Limba desfășurării procedurilor va fi limba oficială a locației în care este amplasată divizia respectivă, deși vor fi valabile și alte alegeri, în anumite condiții, iar limba oficială pentru procedurile în fața diviziei centrale va fi limba procedurilor patentului european. Apelurile vor fi realizate, în principiu, în limba primei instanțe.

Toate diviziile vor avea proceduri uniforme, vor fi specializate și chiar dacă acestea funcționează separat, vor fi legate de Curtea de Justiție a UE, fiind datoare să interpreteze și să aplice legislația europeană și acordurile transnaționale. EPO își va intensifica eforturile pentru încheierea de acorduri cu alte țări. Referitor la diferitele traduceri, odată ce se dezvoltă instrumentele automate de traducere, problema limbii va fi din ce în ce mai redusă.

Referitor la inteligența artificială, este de așteptat ca invențiile din acest domeniu să devină mai clare și mai predictibile, chiar dacă pe partea de infringement există încă dificultăți, cum ar fi redefinirea invenției¹².

În ceea ce privește brevetarea unor noi utilizări, sunt necesare eforturi semnificative în a susține că noua aplicare merită o protecție completă, răspunzând nu doar criteriului aplicabilității industriale, ci și noutății și pasului inventiv (International Chamber of Commerce (ICC), 2020).

În contextul Revoluției Industriale 4.0, cele mai multe inovații sunt așteptate în domeniul soluțiilor software, care sunt tratate diferit în diferite țări¹³.

Consiliul UE susține nebrevetabilitatea proceselor biologice esențiale pentru producerea de plante sau animale¹⁴.

Biroul European de Brevete¹⁵ a lasat în consultare publică inițiativa creării unui Observator. Conform EPO – Orientation paper: EPO Observatory¹⁶, acest instrument va organiza și mobiliza o rețea care aduce împreună competențe multidisciplinare și expertiză în domeniu proprietății intelectuale, în

¹² International Chamber of Commerce (ICC), 2020

¹³ European Patent Office. (2020). Patents and the Fourth Industrial Revolution - The global technology trends enabling the data-driven economy.

¹⁴ Council of the European Union. (2020). Intellectual property policy and the revision of the industrial designs system in the Union - Council conclusions. Council of the European Union.

¹⁵ <https://www.epo.org/news-events/news/2022/20220209.html>

¹⁶

[https://documents.epo.org/projects/babylon/eponet.nsf/0/F938D2AAAA6D2628C12587E4005C2E41/\\$FILE/epo_observervory_orientation_paper_online_consultation_en.pdf](https://documents.epo.org/projects/babylon/eponet.nsf/0/F938D2AAAA6D2628C12587E4005C2E41/$FILE/epo_observervory_orientation_paper_online_consultation_en.pdf)

scopul susținerii inovării în Europa și pentru a contribui la construcția unui sistem de patente european mai puternic.

Directoratul General pentru Piața Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri¹⁷, a lansat o consultare publică referitoare la patentele standard esențiale (SEPs). Conform documentului¹⁸, inițiativa urmărește creșterea transparenței cu privire la SEPs, clarificarea „fair, reasonable and non-discriminatory terms and conditions (‘FRAND’)” și îmbunătățirea eficienței, efectivității și aplicării legii.

EUIPO lansează¹⁹ un nou instrument online „Ideas Powered for Business” în scopul ajutării antreprenorilor, start-up-urilor și IMM-urilor să treacă peste provocările pe care le întâlnesc în legătură cu proprietatea intelectuală. Platforma se găsește la adresa: <https://business.ideaspowered.eu/>, și oferă suport pentru înțelegerea proprietății intelectuale, nevoilor pe care IMM-urile, start-up-urile și antreprenorii le au, resursele dedicate pentru fiecare tip de nevoie în parte și modalitățile de suport indicate.

Mărci

Comisia va lua în considerare aderarea UE la Tratatul de la Singapore privind Legea Mărcilor²⁰. Totodată, Directiva Mărcilor (2015/2436) a intrat în vigoare iar implementarea acesteia se va întinde până la sârșitul anului 2023, obiectivul principal fiind accelerarea inovării și creșterii economice prin transformarea sistemelor de înregistrare pe tot parcursul EU, mai accesibile, eficiente pentru afaceri, având costuri și complexitate mai reduse, crescând în același timp viteza, predictibilitatea și securitatea legislativă²¹.

O direcție importantă de acțiune, privește protecția mărcilor cunoscute (notorii) împotriva comportamentului parazitar și contrafacerii.

O altă direcție importantă de acțiune, privește integrarea bazelor de date pentru mărci, în scopul îmbunătățirii căutărilor, din ce în ce mai multe țării fiind invitate să participe în Global Brand Database și Tmview. Brexit-ul, de asemenea, este de așteptat să introducă noi schimbări, ce vor trebui tratate cu atenție.

În ultimii ani, se observă o tendință tot mai accentuată din partea autorităților guvernamentale din diferite țări, către normarea utilizării mărcilor pe etichete sau ambalaje iar măsurile restrictive inutile

¹⁷ https://ec.europa.eu/growth/news/commission-seeks-views-and-input-fair-licensing-standard-essential-patents-2022-02-15_en

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13109-Intellectual-property-new-framework-for-standard-essential-patents_en

¹⁹ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/new-information-hub-european-smes-euipo-launches-ideas-powered-business-website-2022-02-03_en

²⁰ European Commission, 2020

²¹ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

pot distorsiona puternic competiția, motiv pentru care, corelarea reglementărilor din domeniul PI cu reglementările specifice altor domenii, reprezintă o abordare importantă în următoarea perioadă.

În anul 2021 a fost lansat Raportul indicatorilor mondiali de proprietate intelectuală (World Intellectual Property Indicators Report: Worldwide²²). Depunerile de mărci înregistrate la nivel mondial sunt rezistente în ciuda COVID-19. Pe 8 noiembrie, Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) a lansat raportul anual privind Indicatorii Mondiali de Proprietate Intelectuală (WIPI). Conform WIPI 2021, activitatea de înregistrare a mărcilor a crescut cu 13,7% în 2020, brevetele cu 1,6% și desenele și modelele cu 2%. Raportul adună date de la 150 de instituții naționale și regionale și arată modul în care inovatorii, designerii și proprietarii de mărci se bazează din ce în ce mai mult pe drepturile de proprietate intelectuală pentru a-și extinde activitatea și pentru a căuta o nouă creștere. În general, raportul ilustrează rezistența inovației umane în ciuda pandemiei globale actuale. Raportul anual WIPO²³ colectează și analizează date IP pentru a informa factorii de decizie politică, liderii de afaceri, investitorii, cadrele universitare și alții care doresc să înțeleagă și să analizeze tendințele macro din ecosistemul proprietății intelectuale.

În ceea ce privește situația României, clasamentul referitor la întreaga activitate privind depunerile de titluri/cereri IP la WIPO în 2020, indică un număr de 47 de brevete, 40 de mărci și 47 design-uri.

Modele și desene

Conform raportului anual WIPO²⁴, România se află pe primul loc la aplicațiile pentru modelele de utilitate din anul 2020, pentru țările cu venituri medii și reduse.

Comisia Europeană susține actualizarea sistemului de protecție al PI planificând modernizarea legislației comunitare în domeniul design-ului industrial²⁵.

Camera Internațională de Comerț afirmă că unul dintre obiectivele perioadei următoare este adoptarea Tratatului WIPO pentru Design, deoarece se observă un grad scăzut de armonizare între legislațiile naționale²⁶.

În acest context, corelările dintre inteligența artificială și design reprezintă un domeniu nou de evoluție, atât timp cât WIPO stabilește faptul că design-ul asistat de inteligența artificială este considerată o varianta de CAD.

Totodată, Consiliul UE încurajează evaluarea legislației EU referitoare la protecția design-ului, lansată în 2014²⁷.

²² https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/world-intellectual-property-indicators-report-worldwide-trademark-filings-resilient-despite-covid-19-2021-11-12_en

²³ https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_941_2021.pdf

²⁴ https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_941_2021.pdf

²⁵ European Commission, 2020

²⁶ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

²⁷ Council of the European Union, 2020

Indicații geografice

Comisia Europeană susține actualizarea sistemului de protecție al PI planificând îmbunătățirea sistemului de protecție pentru indicațiile geografice²⁸ iar Camera Internațională de Comerț consideră că se observă o nevoie crescândă de clarificare a regulilor aplicabile atât IG cât și regulilor aplicabile internetului și numelor de domenii, în sensul întăririi drepturilor într-un mod facil și eficient²⁹.

Consiliul UE recunoaște nevoia de îmbunătățire a sistemului de protecție a indicațiilor geografice în Europa și este gata să ia în considerare introducerea unui sistem „sui generis” pentru protecția produselor non-agricole³⁰.

Drepturile crescătorilor de plante / varietățile de plante

Comisia Europeană susține actualizarea sistemului de protecție al PI planificând evaluarea legislației privind varietățile de plante³¹ iar Camera Internațională de Comerț consideră că se vor continua eforturile de adaptare a legislațiilor naționale la standardele din 1991 ale Convenției Internaționale pentru Protecția Noilor Varietăți de Plante³².

Alte elemente de proprietate industrială

Camera Internațională de Comerț afirmă că deși s-au înregistrat îmbunătățiri semnificative ale instrumentelor legislative din domeniul secretelor comerciale, totuși mediul economic are nevoie de informare și pregătire pentru utilizarea acestora³³. Spre exemplu: referitor la protecția legală a bazelor de date, se consideră că acestea vor trebui aprofundate și abordate cât mai mult în următoarea perioadă.

De asemenea, cunoașterea tradițională și resursele genetice locale, deși există Protocolul de la Nagoya, aplicat deja într-o serie de țări, acestea vor fi abordate în cadrul Adunării Generale WIPO.

În ceea ce privește, legătura domeniului PInd. cu alte domenii, domeniul concurențial este reprezentativ, Comisia Europeană continuând eforturile de armonizare a legislației antitrust cu legislația PInd. În acest context, se propune revizuirea ghidului privind Acordul de Cooperare Orizontală, în 2022.

²⁸ European Commission, 2020

²⁹ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

³⁰ Council of the European Union, 2020

³¹ European Commission, 2020

³² International Chamber of Commerce (ICC), 2020

³³ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

Stimularea utilizării și aplicării proprietății industriale

Comisia Europeană își propune să pună la dispoziția EUIPO o schemă de voucher-e de PI pentru IMM pentru finanțarea înregistrării drepturilor și asistență strategică³⁴. Totodată, aceasta își propune să faciliteze accesul și partajarea activelor necorporale, garantând, în același timp o rentabilitate echitabilă a investiției, prin asigurarea existenței elementelor critice de PI în perioade de criză, inclusiv prin noi instrumente de licențiere și printr-un sistem de coordonare a licențelor obligatorii.

Camera Internațională de Comerț afirmă³⁵ faptul că afacerile și guvernele care ținesc către poziții superioare în lanțul valorii adăugate, vor trebui să înțeleagă din ce în ce mai mult legislația specifică PI pentru o gestionare cât mai eficientă a DPI, iar în numeroasele încercări ale guvernelor de a crește conștientizarea rolului PI, se observă o concentrare excesivă asupra înregistrării drepturilor și o concentrare insuficientă către legătura PI cu strategiile de afaceri.

De asemenea, aceasta consideră că clarificarea și fluidizarea monetizării elementelor de PI reprezintă o prioritate pentru creșterea utilizării activelor necorporale ce rămân neutilizate, în special la nivelul IMM-urilor.

Parlamentul European prezintă pașii necesari eforturilor de reformare a domeniului Proprietății Intelectuale³⁶. Acesta reprezintă un pas important înainte în abordarea deficiențelor sistemului actual de proprietate intelectuală (PI). Raportul evaluează ambițiile planului Comisiei, care a fost prezentat în toamna anului trecut, și prezintă o serie de recomandări în ceea ce privește PI. În lumina pandemiei de COVID-19, în special, este necesară o protecție puternică a drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) pentru redresarea economică și socială a UE. Următorii pași potențiali evidențiați de raport³⁷ includ lansarea sistemului unitar de brevete, abordarea contrafacerii și a pirateriei și stabilirea indicațiilor geografice (IG) pentru produsele neagricole. Anumite provocări, cum ar fi fragmentarea sistemelor IP, un sprijin mai mare pentru transferul de tehnologie și creșterea protecției pentru invențiile generate de IA, trebuie să fie abordate.

Training și promovare

Camera Internațională de Comerț susține³⁸ că din ce în ce mai multe reglementări specifice altor domenii au impact asupra domeniului PI, motiv pentru care activitatea de promovare și informare este necesară în mod continuu.

Pe de altă parte, mediul economic trebuie să își asume un rol activ în dezbaterile privind PI și să explice rolul său pozitiv în susținerea inovației și dezvoltării economice.

³⁴ European Commission, 2020

³⁵ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

³⁶ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/european-parliament-outlines-necessary-steps-ip-reform-efforts-2021-11-16_en

³⁷ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20211109IPR16903/ipr-strong-protection-needed-for-eu-social-and-economic-recovery>

³⁸ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

Camera Internațională de Comerț consideră că mediul economic are nevoie de informare și pregătire pentru utilizarea secretelor comerciale³⁹.

Aspecte legislative

Comisia Europeană își propune să faciliteze accesul și partajarea activelor necorporale, garantând, în același timp o rentabilitate echitabilă a investiției, promovând accesul și partajarea datelor prin clarificarea anumitor aspecte cheie din Directiva privind Secretele Comerciale și Directiva Bazelor de Date⁴⁰. Totodată, aceasta a început revizuirea legii concurenței „Horizontal Cooperation Agreement”, care se estimează a se finaliza în 2022, și care va avea implicații importante asupra sistemului de PI.

Consiliul UE, pe de altă parte, încurajează evaluarea legislației EU referitoare la protecția design-ului, lansată în 2014 și solicită Comisiei propuneri pentru revizuirea Regulamentului Consiliului (EC) 6/2002 privind designul comunitar și Directivei 98/71/EC privind protecția legală a designului, în scopul modernizării protecției europene pentru design, iar revizia va trebui să ia în conaiderare⁴¹:

- o Amendamente și alte măsuri pentru susținerea și îmbunătățirea relației complementare dintre sistemul de protecție a design-ului al CE, cel național și regional;
- o Îmbunătățirea accesibilității sistemului de protecție a design-ului;
- o Includerea în noile documente a noilor tehnologii;
- o Concentrarea eforturilor de reducere a zonelor de divergență în aplicarea sistemului de protecție al design-ului, prin identificarea dreptului de prioritate și prin clarificarea relevanței indicației produsului pentru motive legate de protecția design-ului;
- o O adaptare la cerința de reprezentare a design-ului în scopul facilitării accesului la protecție;
- o Permitea deținătorilor de drepturi de a preveni terțe părți de la tranzitarea bunurilor care încalcă legislația privind designul prin UE;
- o O armonizare a regulilor de protecție a părților componente folosite pentru scopuri reparatorii;

De asemenea, Consiliul UE propune corelarea Regulamentului Consiliului (EC) 6/2002 și Directivei 98/71/EC cu reforma din 2017 a legislației UE privind mărcile.

Acordul Patentului Unicat intră în vigoare⁴². Brevetul unitar este mai aproape cu un pas de a deveni realitate după ce Austria și-a depus instrumentul de ratificare a Protocolului privind aplicarea provizorie a Acordului privind Curtea Unitară de Brevete (UPC). Ca atare, Austria este acum a 13-a țară care a făcut acest pas, ceea ce înseamnă că vor începe cererile provizorii și se așteaptă ca brevetul unitar să devină realitate în următoarele câteva luni. Brevetul unitar va consolida sistemul centralizat

³⁹ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

⁴⁰ European Commission, 2020

⁴¹ Council of the European Union, 2020

⁴² https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/unified-patent-court-agreement-enters-force-2022-01-25_en

existent de acordare a brevetelor europene, reducând în același timp costurile de întreținere și reducând complexitatea generală pentru solicitanții de brevet. Va fi posibilă obținerea protecției prin brevet în până la 25 de state membre ale UE prin depunerea unei singure cereri la Oficiul European de Brevete (OEB). UPC va fi stabilit ca un instrument suplimentar în arsenalul UE pentru protejarea și aplicarea brevetelor⁴³. Noul sistem de brevete, inclusiv UPC, a intrat în vigoare în a doua jumătate a anului 2022.

WIPO⁴⁴ pune la dispoziție un instrument pentru actualizarea legislației legate de proprietatea intelectuală: „WIPO Lex Database”. Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI) oferă baza de date WIPO Lex, care oferă acces gratuit la informații juridice despre proprietatea intelectuală din întreaga lume. Baza de date include 50.000 de legi și este organizată în trei categorii: legi și reglementări privind PI, tratate administrate de OMPI și tratate legate de PI și hotărâri privind PI. WIPO Lex integrează, de asemenea, instrumente de inteligență artificială pentru a traduce legile, tratatele și hotărârile în mai multe limbi, astfel încât judecătorii să poată avea informații mai ample despre cum se confruntă instanțele din întreaga lume problemele juridice. În plus, avocații pot obține o imagine de ansamblu mai clară asupra altor jurisdicții, legiuitorii ar putea învăța din experiențele altor țări, iar studenții pot înțelege mai bine cele mai recente evoluții în legislația proprietății intelectuale. Aceasta se găsește la: <https://www.wipo.int/wipolex/en/index.html>

Enforcement și aplicarea drepturilor

EUIPO publică un studiu referitor la pirateria pentru programele de televiziune, muzică și film⁴⁵. Pirateria online a pus o problemă semnificativă în Uniunea Europeană. Recunoscând acest lucru, Comisia Europeană a făcut ca combaterea acestui tip de încălcare a drepturilor de autor să fie una dintre prioritățile sale în Planul de acțiune privind PI. Acum, un nou studiu al Oficiului de Proprietate Intelectuală al Uniunii Europene (EUIPO) analizează încălcarea online a drepturilor de autor în UE, cu un accent special pe pirateria în muzică, filme și TV între 2017 și 2020. În 2019, EUIPO a publicat deja un studiu privind încălcarea online a drepturilor de autor, folosind date privind accesul la site-uri web care furnizează filme, programe TV și muzică piratate în toate statele membre ale UE. Principala constatare a fost că pirateria a scăzut între 2017 și 2018, dar a rămas o problemă serioasă, cu o mare variație între statele membre. Prezentul raport este o actualizare a studiului din 2019. Cel mai nou studiu arată că pirateria digitală este încă în scădere, iar accesul general la conținutul piratat a scăzut cu 34 %. Televiziunea se clasează în topul conținutului cel mai frecvent piratat, urmat de film și muzică. Documentul se găsește la: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/online-copyright-infringement-in-eu/2021_online_copyright_infringement_in_eu_en.pdf

⁴³ <https://www.epo.org/news-events/news/2022/20220117.html>

⁴⁴ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/keep-date-ip-legislation-did-you-know-about-wipo-lex-database-2022-01-20_en

⁴⁵ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/euiipo-study-shows-drop-online-piracy-tv-programmes-music-and-film-2021-12-10_en

Referitor la numărul de accesări a conținutului piratat, România, se află sub media UE, alături de Austria, Finlanda, Franța, Germania, Italia, Polonia, Olanda și Spania.

De asemenea, referitor la totalul metodelor de piratare, pe țări, România se află pe locul 4 în EU, având un nivel redus de piraterie, sub media europeană.

Comisia Europeană își propune să asigure o aplicare mai bună a DPI și o luptă mai eficientă împotriva încălcării drepturilor prin clarificarea și actualizarea responsabilității serviciilor digitale, în principal platformele online, prin Carta Serviciilor Digitale⁴⁶. În același scop, aceasta își propune să întărească rolul OLAF-ului în lupta împotriva contrafacțiilor și pirateriei⁴⁷.

Totodată, Comisia propune stabilirea unui set de instrumente la nivel european pentru lupta împotriva contrafacției, iar în domeniul apărării drepturilor, una dintre direcțiile de acțiune recomandate vizează armonizarea standardelor care vor permite alicarea soluțiilor eficiente pentru contrafacere și piraterie, iar una dintre inițiativele cele mai importante de armonizare o constituie Curtea Europeană a Brevetului Unitar⁴⁸.

O altă direcție foarte importantă privește împărțirea informațiilor între sectorul public și sectorul privat iar una dintre propunerile abordate în viitorul apropiat, privește construcția unui PPP pentru investigarea contrafacțiilor.

Pe de altă parte, Consiliul UE ia notă despre nevoia crescândă de colaborare pentru a lupta împotriva contrafacțiilor în mediul digital, încurajează furnizarea de date privind contrafacerea și pirateria și intensificarea inițiativelor pentru combaterea acestora, și încurajează stabilirea de principii pentru o colaborare tripartidă între deținătorii de drepturi, intermediari și autorități pentru a dezvolta strategii eficiente anti-contrafacere⁴⁹.

Comisia Europeană și EUIPO au lansat un raport privind respectarea legislației privind drepturile de proprietate intelectuală⁵⁰.

Conform acestuia⁵¹, numărul de cazuri de încălcări ale drepturilor la frontierele EU au avut o scădere de aproximativ 25% în 2020.

⁴⁶ European Commission, 2020

⁴⁷ European Commission, 2020

⁴⁸ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

⁴⁹ Council of the European Union, 2020

⁵⁰ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/joint-euipo-and-european-commission-report-details-enforcement-results-iprs-2021-12-10_en. Raportul se găsește la adresa: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2021_EU_enforcement_intellectual_property_rights/2021_EU_enforcement_intellectual_property_rights%20_FullR_en.pdf

⁵¹ EU enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2020, European Union Intellectual Property Office, 2021.

Stimularea cercetării și inovării

Comisia Europeană își propune să stimuleze continuarea serviciilor de asistență în domeniul PI pentru IMM din programul Orizont și extinderea acestora la alte programe ale EU (2020+)⁵², propunând, în același timp un nou cadru și noi condiții pentru cooperarea în domeniul cercetării cu entități din țări non EU.

Consiliul UE, în contextul pandemiei COVID 19, consideră că DPI și translatarea rezultatelor CDI în economie, vor avea un rol foarte important în procesul de reconstrucție și în îmbunătățirea rezilienței afacerilor europene⁵³.

De asemenea, acesta accentuează necesitatea unei strategii generale care să vizeze protecția și accesul echitabil la inovare pentru întreprinderile din EU, pentru a oferi posibilitatea acestora să își capitalizeze activele intangibile.

Comisia Europeană și Oficiul pentru Proprietate Intelectuală al Uniunii Europene⁵⁴ se angajează să colaboreze mai strâns în domeniul PI pentru exploatarea eficientă a rezultatelor cercetării. Astfel, Direcția Generală Cercetare și Inovare a Comisiei Europene, Consiliul European pentru Inovare și Agenția Executivă pentru IMM-uri (EISMEA) și Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO)⁵⁵ au semnat o scrisoare de intenție pentru cooperare în domeniul managementului proprietății intelectuale. Prin acest angajament, toate părțile își intensifică eforturile de a coopera mai strâns în acțiunile legate de managementul PI, care va sprijini în mod direct mai multe obiective ale Spațiului European de Cercetare: traducerea rezultatelor în active economice valoroase, asigurarea absorbției pe piață a rezultatelor cercetării și competitivitatea Europei. lider în tehnologie. Cele trei instituții își vor coordona eforturile în ceea ce privește activitățile de conștientizare cu privire la PI și măsurile de sprijin pentru IMM-urile inovatoare, având ca scop maximizarea potențialului lor de inovare și îmbunătățirea înțelegerii PI. În plus, Comisia Europeană și EUIPO vor împărtăși date referitoare la PI și vor coopera în activități de gestionare a PI, dezvoltare de politici și transfer de cunoștințe, inclusiv dezvoltarea unui cod de practici pentru utilizarea inteligentă a PI.

CE⁵⁶ a realizat un nou studiu: Analiza PI și cunoștințele privind inovarea deschisă în IMM-uri (Analysing IP and Open Innovation knowledge in SMEs). Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) reprezintă o mare parte din economiile globale. Ele reprezintă o sursă critică de inovare în toate sectoarele și piețele, în special neutralitatea climatică și leadershipul digital - două domenii care se află în centrul strategiei industriale a Comisiei Europene. Comisia Europeană a publicat recent un

⁵² European Commission, 2020

⁵³ Council of the European Union, 2020

⁵⁴ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/european-commission-and-european-union-intellectual-property-office-commit-closer-collaboration-ip-2021-11-12_en

⁵⁵ https://ec.europa.eu/info/news/commission-and-european-union-intellectual-property-office-commit-closer-collaboration-intellectual-property-support-market-uptake-research-results-2021-nov-10_en

⁵⁶ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/new-study-european-commission-analysing-ip-and-open-innovation-knowledge-smes-2021_en

nou studiu privind interacțiunea dintre proprietatea intelectuală (PI) și inovația deschisă (OI) în legătură cu IMM-urile. Multe IMM-uri sunt pionier în noile tehnologii, produse, servicii și software și, prin urmare, se angajează frecvent în colaborări cu o gamă largă de parteneri, adică în OI. După un angajament oficial față de OI în 2016, Comisia continuă să promoveze OI ca parte a politicilor sale privind piața unică digitală și inovarea. Cu toate acestea, o mare parte a IMM-urilor încă nu conștientizează și înțeleg PI, nu în ultimul rând pentru a-și apropia în mod eficient beneficiile OI. Studiul comandat în 2020 își propune să creeze gradul de conștientizare, să consolideze capacitățile și experiența cu privire la strategia de proprietate intelectuală în rândul IMM-urilor implicate în proiecte OI. Studiul se numește: „Building stronger intellectual property strategy capabilities – Supporting SMEs to succeed with open innovation⁵⁷”. Principalele 4 dificultăți cu care se confruntă IMM-urile sunt: (1) IMM-urile gândesc cu greu strategic în termeni de PI, (2) IMM-urile consideră dificilă articularea / specificarea obiectelor de PI, (3) IMM-urile nu au abilități de negociere a PI și (4) IMM-urile se confruntă cu provocări din cauza asimetriilor organizaționale.

European Innovation Council and SMEs Executive Agency⁵⁸ au publicat modele pentru Memorandum of Understanding, One-way and mutual NDA and a fact sheet on trade secrets and the management of confidential information, to help Horizon Europe participants.

Comisia Europeană a lansat un instrument util în prevenirea interferențelor străine în cercetare și inovare⁵⁹. În lumea globalizată de astăzi, activitățile de cercetare și inovare se extind dincolo de granițe pentru a deveni mai internaționalizate și pentru a aborda problemele globale. În consecință, rețelele internaționale de cooperare academică și tehnologică joacă un rol semnificativ în crearea cunoștințelor, precum și a rezultatelor inovatoare. Această extindere, totuși, poate duce la mai multe probleme cu interferența străină, cum ar fi spionajul tehnologic. Crearea proprietății intelectuale (IP) este un proces continuu care are loc de-a lungul întregului ciclu de viață al proiectului de cercetare. Deoarece implică adesea colaborare interinstituțională, intersectorială și internațională, PI necesită o protecție specială. Acest ghid își propune să ajute cercetătorii și inovatorii să detecteze și să facă față puterilor străine care interferează cu cercetarea sau încearcă să le fure IP. Documentul se găsește la: <https://op.europa.eu/en/web/eu-law-and-publications/publication-detail/-/publication/3faf52e8-79a2-11ec-9136-01aa75ed71a1>

A fost lansat Global Innovation Index 2021⁶⁰. Conform acestuia, România se află pe locul 48 în lume, cu un scor de 35,6. De asemenea, se specifică faptul ca 31 de economii performează sub așteptări, între acestea, trei sunt din UE: Grecia, Lituania și România.

Prevederi de interes în cadrul Horizon Europe:⁶¹

⁵⁷ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/3e42e795-353a-11ec-bd8e-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-238105369>

⁵⁸ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/involved-horizon-europe-proposal-do-not-forget-secure-confidentiality-2021-10-14_en

⁵⁹ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/preventing-foreign-interference-research-and-innovation-new-toolkit-published-european-commission-2022-01-19_en

⁶⁰ https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2021.pdf

⁶¹ <https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/open-science-vs-ipr-horizon-europe-which->

Beneficiarii grant-urilor au obligația să își protejeze rezultatele. Se consideră că practicile Open Science, deși sunt obligatorii în cadrul Horizon Europe, nu sunt incompatibile cu obligația protejării rezultatelor.

Comisia Europeană – Plan de acțiune asupra proprietății intelectuale

Prioritatea 1. Îmbunătățirea protecției proprietății intelectuale

- modernizarea unei serii de instrumente existente privind proprietatea intelectuală și adaptarea lor la era digitală, (de ex. îmbunătățirea certificatelor suplimentare de protecție pentru produsele medicinale și de protecție a plantelor brevetate sau modernizarea protecției desenelor și modelelor industriale în UE).
- consolidarea protecției indicațiilor geografice agricole, analizând și fezabilitatea unui sistem de protecție a indicațiilor geografice pentru produsele neagricole la nivelul UE.
- Evaluarea impactului noilor tehnologii (cum ar fi inteligența artificială și blockchain) asupra sistemului de proprietate intelectuală.
- Introducerea rapidă a sistemului de brevete unitare în vederea creării unui ghișeu unic pentru protecția brevetelor și pentru asigurarea respectării acestora în UE.

Prioritatea 2. Stimularea adoptării proprietății intelectuale de către IMM-uri

- Îmbunătățirea informării și consilierii
- O nouă schemă de asistență financiară cu un buget de 20 de milioane EUR, furnizate din fondurile EUIPO pentru primul an.
- Comisia va pune la dispoziția tuturor participanților la programele de cercetare și inovare finanțate de UE consiliere și asistență privind proprietatea intelectuală și va colabora cu toate părțile interesate pentru a îmbunătăți valorificarea drepturilor de proprietate intelectuală în întreaga comunitate a cercetării și inovării.
- Măsuri pentru facilitarea utilizării proprietății intelectuale ca mijloc de stimulare a accesului la finanțare.

Prioritatea 3. Facilitarea partajării proprietății intelectuale

- Măsuri de facilitare a partajării proprietății intelectuale critice în momente de criză, asigurând în același timp randamentul investițiilor.
- Îmbunătățirea infrastructurii pentru drepturile de autor
- Mobilizarea datelor protejate de proprietatea intelectuală
- Ameliorarea transparenței și a previzibilității în ceea ce privește acordarea licențelor pentru brevetele esențiale pentru standarde, deoarece acestea sunt elemente importante pentru transformarea digitală a industriei europene, precum introducerea autovehiculelor conectate și a altor produse conectate la internetul obiectelor.

Prioritatea 4. Combaterea contrafacerii și îmbunătățirea aplicării drepturilor de proprietate intelectuală

- Comisia Europeană va crea un set de instrumente ale UE pentru combaterea contrafacerilor, în vederea promovării și a facilitării unei cooperări eficiente între titularii drepturilor de proprietate intelectuală, intermediari (cum ar fi piețele online) și autoritățile de aplicare a legii, precum și în vederea integrării celor mai bune practici și a utilizării de instrumente adecvate și de noi tehnologii.

Prioritatea 5. Promovarea unor condiții de concurență echitabile la nivel mondial

- Consolidarea poziției UE ca entitate care stabilește standarde la nivel mondial în domeniul proprietății intelectuale.
- Identificarea de răspunsuri eficiente la nivelul UE la practicile neloiale ale actorilor din țări terțe, precum spionajul industrial sau încercările de a deturna drepturile de proprietate intelectuală în contextul cooperării în domeniul cercetării și dezvoltării.

Figură 14. Sinteză plan de acțiune în domeniul Proprietății Intelectuale COM (2020) 760

Sursa: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0760&from=EN>

3.5.2 Context internațional

Comisia Europeană (CE) își propune să contribuie la îmbunătățirea cadrului specific internațional prin propunerea unor standarde ridicate de protecție în capitolele privind PI, în contextul Acordurilor de Liber Schimb⁶². De asemenea, aceasta își propune să intensifice dialogurile în domeniul PI cu principalii parteneri comerciali ai UE.

Totodată, CE propune utilizarea mai intensă a unor instrumente ca: „Counterfeit and Piracy Watch List” și „Third Country Report” și va lua în considerare aderarea UE la Tratatul de la Singapore privind Legea Mărcilor.

În același timp, CE va dezvolta sistemul IP SME Helpdesk, care pe lângă secțiunile din China, Sud-Estul Asiei și America Latină, va deschide o nouă secțiune în India și va face toate eforturile pentru a oferi asistență tehnică calificată pentru a ajuta țările în curs de dezvoltare.

Camera Internațională de Comerț afirmă că creșterea importanței afacerilor online contribuie la extinderea afacerilor transnaționale, care trebuie să respecte legislații ale diferitelor țări, motiv pentru care cooperarea între entitățile responsabile și promovarea continuă pentru stakeholderi a tuturor aspectelor privind PI, devine din ce în ce mai importantă⁶³.

De asemenea, aceasta consideră că guvernele ar trebui să întărească sistemul PCT – Patent Cooperation Treaty, să îmbunătățească activitatea oficiilor naționale în acest domeniu și să crească utilizarea sistemului de către aplicanți. Astfel, atât timp cât afacerile devin tot mai implicate internațional și DPI devin tot mai importante, în perioada următoare se așteaptă o creștere numărului și complexității disputelor internaționale legate de PI, motiv pentru care procedurile arbitrare vor deveni din ce în ce mai importante.

În același registru, se așteaptă o creștere a cererii pentru serviciul de mediere oferit de către EUIPO și o creștere a suportului pentru inițiativele legislative de tipul EU Mediation Directive, care reprezintă un efort important pentru facilitarea accesului la mediere pentru dispute transfrontaliere.

WIPO, a organizat World Intellectual Property Day⁶⁴, în 26 Aprilie 2022, iar pentru acest an, tema a fost: „IP and Youth: Innovating for a Better Future”. Conform informațiilor de pe web-site-ul organizatorului⁶⁵, se va organiza o galerie pentru nominalizarea tinerilor inventatori.

⁶² European Commission, 2020

⁶³ International Chamber of Commerce (ICC), 2020

⁶⁴ https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/world-intellectual-property-day-2022-innovating-better-future-2022-02-01_en

⁶⁵ <https://www.wipo.int/ip-outreach/en/ipday/>

5. CORELAREA STRATEGIEI NAȚIONALE DE PROPRIETATE INDUSTRIALĂ CU ALTE STRATEGII

Proprietatea industrială constituie un instrument important în dezvoltarea economică și tehnologică precum și suportul necesar unui mediu favorizant atingerii potențialului creativ și inovativ al unei națiuni. Importanța problematicii proprietății industriale a dus la crearea de către țările cu economii dezvoltate a unor adevărate sisteme de protejare a proprietății industriale, de norme legale de protecție a drepturilor economice și morale ale creatorilor iar, pe de altă parte, a promova creativitatea și diseminarea rezultatelor activităților creative.

Suportul unui sistem de proprietate industrială eficient permite elementelor inovatoare ale economiei de a intra în piețe cu riscuri minime și cu posibilitatea amortizării investițiilor implicate de cercetare. Sistemul de proprietate industrială răspunde nevoilor tuturor părților implicate în dezvoltarea unui ecosistem de inovare: întreprinderi producătoare, cercetători, consumatori, finanțatori, universități. Rolul de suport al ecosistemului antreprenorial implică un proces de conștientizare a naturii unui sistem de proprietate industrială care trebuie urmărit în setul de politici promovate, proces promovat atât de sectorul public cât și de sectorul privat, precum și coordonarea unui sistem instituțional de susținere, de dezvoltare a principalelor sale componente pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare. Un sistem de patentare echitabil și modernizat care să ofere beneficii materiale și de recunoaștere inventatorilor, constituie un stimulent pentru inovare și realizarea unui mediu favorabil transferului tehnologic.

Nevoia intervenției prin politici poate fi legitimată de slaba conștientizare a importanței proprietății industriale, a lipsei promovării în universități și în institutele de cercetare, de subfinanțarea programelor de R&D, de absența politicilor de stimulare a inovării cu impact redus și cu un ecosistem de inovare deficitar, o cultură antreprenorială rigidă în privința inovării și patentării realizărilor creative, folosirea sporadică a informațiilor privind patentările pentru valorificarea lor inovativă și în activități de invenție sau lipsa unei educații privind importanța creativității în sfera proprietății industriale. Nivelul scăzut al conștientizării importanței drepturilor de proprietate industrială poate fi observabil în numărul mic al aplicațiilor pentru obținerea lor chiar și în cazul existenței unor activități inovative în universități sau institute de cercetare, activități care nu ajung în faza de patentare sau al desenelor industriale. Această realitate poate contrasta cu conștientizarea importanței existenței mărcilor înregistrate sau brandingului produselor și serviciilor în cazul companiilor mari.

Pe palierul de cercetare, un sistem instituțional de promovare a proprietății industriale susține posesia drepturilor ca rezultat al proiectelor de cercetare finanțate din surse publice sau private, existența sau stimularea dezvoltării unor entități de management al drepturilor de proprietate industrială rezultate din proiecte de cercetate colaborative, existența unei infrastructuri al entităților de management, comercializarea drepturilor, procedurile de diseminare a rezultatelor de cercetare, protecția drepturilor. Implicarea stakeholder-ilor cheie din întregul proces este esențială pentru realizarea unei colaborări consensuale eficiente.

Vom urmări cum sunt încurajate și reprezentate drepturile din sfera proprietății industriale prin facilitățile de dezvoltare de produse și prototipuri, parcuri științifice și tehnologice, politicile de transfer tehnologic, comercializarea drepturilor (auditare și licențiere, management tehnologic).

De exemplu, pentru promovarea și dezvoltarea centrelor de transfer tehnologic, urmărim setul de stimulente urmărit de politica implicată, de la obiectivele și misiunea urmărite de universitate/centru de cercetare (financiare, promovare a prestigiului/ratingul academic, diseminarea rezultatelor din cercetare / științifice), capacitatea centrelor de transfer în susținerea activității pe termen mediu/lung în absența finanțării publice/fonduri europene, evoluția numărului de centre de transfer tehnologic, al incubatoarelor tehnologice, al numărului aplicațiilor cu drepturi de proprietate industrială atașate, numărului de contracte de licențiere (important mai ales din perspectiva comercializării titlurilor de proprietate industrială către o companie care valorifică invenția), al numărului de start-up-urilor și joint-ventures ca efect al politicilor implementate.

Unii autori propun ca sistematizarea efectelor documentelor strategice să fie realizată la nivelul analizei instrumentelor propuse de intervenție. Steinmueller (2010) propune clasificarea a patru tipuri diferite de design de influențare a ratei și direcției schimbării tehnologice și, indirect, proprietății industriale:

- politici *suport a ofertei* creației tehnologice și dezvoltare a inovării, de către inovatori, de ideile generate de ei sau în cooperare cu institute de cercetare. Efectele politicilor de acest tip au impact asupra costurilor implicate de inovare circumscrisă ofertei „upstream” de inovare pentru stimularea și componentei „downstream” a procesului de comercializare a inovării (Steinmueller, 2010, p. 1192). Politicile din această categorie includ: subsidii orizontale pentru sectorul R&D, finanțare a unor sectoare specifice sau tehnologii, proiecte pilot pentru atragerea suportului spre anumite tehnologii considerate valoroase pentru dezvoltări viitoare sau instrumente financiare cum sunt cele de stimulare a capitalizării de tip venture;
- politici *suport a ofertei de factori* complementari în vederea reducerii costurilor implicate de activitățile de inovare sau a optimizării proceselor. Instrumentele de acest tip sunt folosite în politicile care urmăresc achiziția de tehnologie sau de asistare în privința contractelor de licență a noilor tehnologii;
- politici de *stimulare a cererii* sunt cele care urmăresc aducerea în piață a inovării, stimulând cumpărătorii sau beneficiarii imediați, cu efecte asupra profitabilității așteptate a activităților inovative sau prin reducerea incertitudinii privind nivelul cererii pentru inovare. Instrumentele propuse de astfel de politici sunt subsidiile pentru beneficiari (ex: subsidiile pentru folosirea energiei alternative);
- politici care implică *schimbări instituționale* pentru o mai bună coordonare a participanților din cadrul sistemului de inovare.

Sintetizarea și clasificarea politicilor responsabile / cu efecte asupra inovării poate fi realizată în funcție de nevoia sau tipul de probleme chemate să le soluționeze (rationale), domeniului, tipul de mecanisme folosite sau instrumentele de politici utilizate.

Strategia pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii

Un ecosistem inovativ antreprenorial leagă organizațiile de cercetare cu sectorul public și sectorul privat. Înțelegerea profundă a ecosistemului antreprenorial presupune identificarea punctelor cu efect de propagare relevante în privința performanței inovative și competitivității economice sau, din contră, a lipsei coordonării dintre actorii cheie.

Guvernul poate susține ecosistemul fluidizând fluxul informațional și de cunoaștere prin popularizarea rezultatelor cercetărilor, obținute în cadrul proiectelor finanțate cu fonduri publice. Valorificarea lor cât mai facilă de către potențialii utilizatori maximizează folosirea cunoașterii și valoarea adăugată în experimentarea unor noi posibilități. Implicarea mai profundă în finanțarea cercetării poate aduce universitățile și institutele de cercetare din stadiul de investitori în cercetare în unul de furnizori de cercetare.

Obiectivul cheie al unei politici privind inovarea, știința și tehnologia este cel al stabilirii unui cadru instituțional și organizațional, mecanisme de finanțare capabile de susținere a unui ecosistem inovator.

Din perspectiva strategiei, *problema de fond* a sectorului IMM din România este lipsa unei mase critice suficiente pentru a susține o prezență competitivă la nivel internațional. Aceasta este dublată de funcționarea distorsionată a piețelor locale mai ales pe partea de cerere, stabilindu-se echilibre sub-optimale.

Dintre *problemele specifice* IMM-urilor, la nivel macroeconomic, sunt enumerate: 1) problema *masei critice* a IMM-urilor - prea puține întreprinderi active în economie; 2) problema *gabaritului afacerii/dimensiunii companiilor* - prea puține întreprinderi de mărime mijlocie; 3) problema *structurii sectoriale* - prea multe întreprinderi activează în domeniile serviciilor și comerțului, mai ales în raport cu cele din serviciile prestate întreprinderilor; 4) problema *rezilienței noilor afaceri* - două treimi dintre întreprinderile noi dispar de pe piață în primul an de viață.

Dintre măsurile asumate de strategie cu impact asupra sistemului proprietății industriale sunt de menționat cele circumscrise direcției de acțiune 3 cu privire la IMM-urile inovatoare. Astfel, măsura nr. 16 prevede un instrument administrativ de sprijinire a *transferului tehnologic* prin organizarea de parteneriate dintre centrele de excelență în cercetare și universități cu mediul de afaceri, facilitatori fiind Direcția Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei, Ministerul Educației, Ministerul Muncii, asociații patronale.

Măsura 19 urmărește sprijinirea inovării prin *campanii de conștientizare a IMM-urilor cu privire la necesitatea protejării naționale și internaționale a invențiilor și mărcilor*, dublate de dezvoltarea de programe de susținere a spin-off-urilor și start-up-urilor inovative.

Structurarea rețelelor de cooperare tehnico-economică de-a lungul lanțurilor de valoare, în jurul marilor întreprinderi cu intensitate tehnologică ridicată, ca noduri de rețea, cu scopul difuzării rezultatelor și proceselor inovatoare este prevăzută de măsura nr. 20. Instrumentele alese sunt unul

financiar, în cazul schemei de ajutor de stat sau de aglomerare de rețea, în cazul dezvoltării de clustere inovative.

Promovarea *avantajelor obținerii dreptului de proprietate industrială* este asumată de măsura 21, în cadrul inițiativelor de creare de parteneriate dintre IMM-uri, universități și institute naționale de cercetare-dezvoltare în vederea creșterii capacității de inovare a întreprinderii. Mecanismele de realizare și instrumentele de politică publică nu sunt descrise dar este subliniat rolul facilitator al Direcției Mediu de Afaceri din cadrul Ministerului Economiei.

Strategia Națională pentru Competitivitate 2021-2027

Strategia Națională de Competitivitate (SNC) 2021-2027⁶⁶ își propune o redefinire a politicii naționale în domeniul competitivității economice printr-o abordare incluzivă, bazată pe o sinteză a documentelor și politicilor publice, îndeosebi din domeniile economic, cercetare-dezvoltare, educație, piața forței de muncă, instituții publice și reglementare.

În vederea asigurării unei logici unitare de intervenție publică, SNC propune o viziune de sinteză, înglobând în cadrul planului de măsuri propus arii de intervenție ce sunt incluse în cadrul altor strategii (Strategia Națională de Specializare Inteligentă 2021-2027, Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare, Agenda Digitală, Documentul de Politică Industrială a României, Strategia Națională pentru ocuparea forței de muncă, Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României 2030, Strategia Energetică a României 2022-2030, Planul Național Strategic 2023-2027, Planul Național de Redresare și Reziliență etc.) deoarece, în ultimă instanță, obiectivul final al intervențiilor menționate este creșterea competitivității economiei naționale.

Conceptul de competitivitate economică la care se raportează SNC 2021-2027 se referă la capacitatea unei națiuni de a oferi cetățenilor săi o creștere constantă și durabilă a standardului de viață cu locuri de muncă disponibile celor dornici să lucreze (European Commission, 2009). Aceeași abordare incluzivă asupra competitivității unei națiuni o regăsim și în rapoartele globale privind competitivitatea elaborate în cadrul Forumului Economic Mondial care definesc competitivitatea națională ca fiind “setul de instituții, politici și factori care determină nivelul de productivitate al unei țări” (World Economic Forum, 2019). Competitivitatea națională este influențată de politicile instituționale și microeconomice, de cadrul în care firmele pot fi create, pot fuziona și pot fi închise sau preluate, de un mediu stabil, sigur și predictibil pentru afaceri, cu efect asupra prosperității lor. Nu mai puțin important este cadrul în care efortul și creativitatea sunt recompensate, favorizând egalitatea de șanse ale tuturor celor care au spirit antreprenorial, dar și cel care favorizează o economie cu emisii reduse de carbon care asigură un mediu înconjurător sănătos pentru generațiile viitoare.

Ca urmare, viziunea Strategiei Naționale de Competitivitate 2021-2027 este de promovare și de susținere a creșterii economice sustenabilă, incluzivă și echilibrată din punct de vedere regional.

⁶⁶ <https://economie.gov.ro/proiecte-europene/proiectul-cresterea-capacitatii-administrative-a-ministerului-economiei-in-vederea-monitorizarii-evaluarii-si-coordonarii-politicilor-publice-din-domeniul-competitivitatii-economice/>

Obiectivul strategic SNC 2021-2027 constă în dezvoltarea unei economii bazată pe mediu economic competitiv, pe adoptarea digitalizării/Industriei 4.0 în întreprinderi și a unui cadru instituțional stabil. Obiectivele generale ale SNC 2021-2027 sunt:

- OG1. Modernizarea industrială a întreprinderilor, inclusiv prin susținerea mecanismelor economiei circulare și a economiei colaborative
- OG2. Sprijinirea procesului de transformare digitală (Industrie 4.0) pentru creșterea gradului de competitivitate a întreprinderilor
- OG3. Creșterea capacității instituționale pentru implementarea politicilor publice naționale cu impact asupra competitivității.

Strategia Națională de Export (SNE)

SNE vizează creșterea capacității firmelor de a capta și adăuga valoare prin integrarea în lanțul valoric național a *activităților de marketing și promovare, de design, de inovare, de branding și adaptarea pe cale de consecință a abilităților manageriale*". Capabilitățile necesare pentru întreprinderile exportatoare, conforme cu viziunea strategiei, sunt cele legate de networking și de asociere în clustere, de utilizare intensă a internetului ca spațiu de comunicare și marketing, precum și creator sau posesor de active intangibile menite să îi asigure avantaje competitive durabile.

Implicațiile pentru domeniul proprietății industriale, în această parte a strategiei, sunt regăsite în considerențele strategice 1 și 2 care urmăresc stimularea aglomerărilor industriale regionale și a concentrărilor economice sub forma clusterelor și poliilor de competitivitate. Ambele forme de economie colaborativă trebuie susținute de un management al strategiilor de branding la nivel regional sau al clusterelor, activitate coordonată de consiliile de export regionale.

Componenta regională este modelată de elaborarea unor strategii locale de competitivitate, rezultat al efortului colectiv al mediului de afaceri și autorităților publice locale, cu rol coordonator în stabilirea obiectivelor și resurselor regionale. Profilul competitivității regionale este dat de promovarea unei identități economice ca o precondiție de creștere a capacității de absorbție a fondurilor structurale. Prin promovarea unui profil economic competitiv regiunile vor deveni motorul exportului. Lipsa unei structuri instituționalizate la nivel regional lasă un vid pe care SNE încearcă să-l ocupe cu o rețea de consilii regionale de export care să devină principalii vectori de competitivitate pe acest palier.

Elementele de competitivitate pe care SNE le dorește îmbunătățite sunt cele suport, a factorilor sau cele de mediu, facilitatori de dezvoltare a afacerilor, de la infrastructură, stabilitate macroeconomică, eficiența pieței de bunuri, eficiența pieței muncii, maturitatea pieței financiare, înzestrarea tehnologică sau mai structurale cum sunt mărimea pieței, inovarea, logistica sau costurile operaționale.

În privința dimensiunilor lanțului valoric național, SNE a asumat acțiuni spre mărirea capacității furnizorilor de materii prime, a controlului în zona de distribuire a rețelelor externe, expandării prezenței spre procesele de producție cu tehnologie înaltă sau inovative precum și spre etapele de

design sau marketing. Toate aceste acțiuni sunt *orientate spre extinderea laterală a lanțului valoric din zona de mijloc, în care sunt localizate marea majoritate a contribuțiilor românești*. Rezultatele vizate se referă la îmbunătățirea eficienței activităților, optimizarea, adăugarea, crearea și distribuția de valoare în cadrul lanțului valoric. *Guvernanța lanțurilor de valoare nu este specificată decât în cazul celor din sectorul auto și IT unde SNE urmărește sprijinirea clusterelor sau poliilor de competitivitate ca instrument de integrare*.

Considerentul strategic nr. 7 Probleme și priorități externe: accesul pe piețe externe și dezvoltarea prezenței pe piețele externe, promovarea exportului și brandingului implică la nivel micro, stimularea firmelor exportatoare de construirea de mărci proprii, prin campanii de conștientizare și servicii de creare de brand, inclusiv prin programe de promovare la export. La nivel meso, atât pe palier sectorial, cât și la nivelul clusterelor, se promovează înregistrarea la OSIM a brandurilor sectoriale și a celor regionale.

Principalele implicații asupra domeniului drepturilor de proprietate industrială sunt promovate în cadrul considerentului strategic nr. 10, *Cercetarea și dezvoltarea, inovarea și transferul tehnologic în favoarea exportatorilor*. Politicile promovate conform obiectivelor specifice aparțin, pe de o parte, celor de *stimulare a cererii de inovare*, prin sprijinul prevăzut întreprinderilor pentru achiziția, transferul și adaptarea de tehnologii avansate, pentru crearea și dezvoltarea de firme inovatoare, mai ales în domeniile high-tech, inclusiv prevederi fiscale și financiare, dezvoltarea de infrastructuri și zone adecvate (incubatoare, parcuri tehnologice). De asemenea, la această categorie de politici pot fi incluse și mecanismele prevăzute de stimulare a investițiilor publice și private în firmele inovatoare (crearea unui Venture Capital Fund, bazat pe surse publice și private de fonduri). Pe de altă parte, politicile de *stimulare a ofertei de inovare* sunt asumate prin mecanismele de încurajare a unei mai mari participări a întreprinderilor la programele finanțate public de cercetare, dezvoltare și inovare (proiecte individuale sau interconectate ale întreprinderilor; proiecte de cercetare colaborativă, bazată pe cooperare tehnologică între companii, instituții de cercetare și dezvoltare și universități) sau cele de sprijin direct pentru întreprinderi pentru dezvoltarea de capacități de cercetare „in-house”: angajarea de personal specializat, crearea de departamente de cercetare și dezvoltare, dezvoltarea de laboratoare specializate.

În susținerea acestui mix de politici SNE asumă ca direcție de acțiune *utilizarea brevetelor de inovare în toate sectoarele economiei și în special în cele prioritare la export, din necesitatea de evidențiere a drepturilor de proprietate industrială în cadrul oricărui lanț valoric în care există și activități de cercetare-dezvoltare, furnizori de servicii de design sau furnizori externi*.

Una din criticile care pot fi formulate aici este *lipsa din cadrul unei strategii care promovează accesul la piață prin operațiuni comerciale oneste și libere, cu minimizarea costurilor tranzacție, tocmai a unei politici de promovare și consolidare a unei piețe de comercializare a titlurilor de proprietate industrială. Dezvoltarea de prototipuri poate fi o etapă intermediară, de facilitare a comercializării, între patentare și comercializare invenției. Existența unei politici care să încurajeze dezvoltarea de facilități pentru realizarea prototipurilor va permite investitorilor revelarea potențialului invențiilor propuse pentru valorificare*.

Comercializarea și transferul tehnologic este un pilon important a unui sistem eficient de proprietate industrială. Dacă protecția drepturilor de proprietate industrială a fost o preocupare fundamentală pentru existența sistemului de proprietate industrială, o condiția necesară a sa, acum o asemenea abordare nu este suficientă în lipsa componentei de comercializare a drepturilor și de realizarea eficace a procesului de transfer tehnologic. *Un nivel scăzut de comercializare semnalează un sistem de proprietate industrială incomplet, cu un nivel de transfer tehnologic insuficient dezvoltării unor capacități tehnologice și ieșirii din acest tip de dependență.* De asemenea, fragmentarea și necoordonarea procesului de transfer tehnologic pe diferite paliere, de la neacceptarea drepturilor de proprietate industrială în finanțarea de către instituțiile creditoare, la lipsa suportului unor structuri specializate precum incubatoarele de afaceri, centrele de transfer tehnologic, altor facilități de dezvoltare. Sectorul public poate încuraja proprietatea industrială prin folosirea platformelor care utilizează astfel de tehnologii.

Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020

Conform Strategiei naționale de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020, România continuă să se afle sub media europeană în ceea ce privește indicatorii de proprietate intelectuală. O parte din această realitate se reflectă și în investițiile slabe ale mediului de afaceri în cercetare, inclusiv în cazul companiilor multinaționale. În consecință, cadrul legal al proprietății intelectuale, alături de programele de educare a cercetătorilor și de susținere a serviciilor-suport, constituie punctele principale de intervenție ale Strategiei, inclusiv prin:

- adoptarea legii invențiilor de serviciu într-o formă care încurajează inovarea în sectorul privat și, în mod special, localizarea activităților CDI în România;
- instituirea unui program de acțiuni de sprijin indirect pentru cercetare, precum pregătirea cercetătorilor și inginerilor în problematica drepturilor industriale și a proprietății intelectuale;
- dezvoltarea, în instituțiile publice, a capacității de comercializare în domeniul inovării;
- facilitarea accesului la servicii de sprijin și comercializare în domeniul inovării;
- încurajarea obținerii și valorificării proprietății intelectuale.

Principiul fundamental al mecanismelor de intervenție propuse de Strategie este cel al cofinanțării cercetării-inovării. Rolul instrumentelor de intervenție este modelarea riscului operatorilor economici. Proiectele inițiate de operatorii economici privați în toate etapele progresului de la idee până la valorificarea sa economică vor beneficia de mecanisme de suport adecvate. Strategia promovează, de asemenea, intensificarea transferului de cunoștințe tehnice, îmbunătățirea portofoliilor de proprietate intelectuală, mobilizarea resurselor financiare private înspre activitățile CDI și o mobilitate ridicată a cercetătorilor între organizațiile publice și cele private. Măsurile propuse în cadrul strategiei includ:

- finanțarea proiectelor tematice printr-un ansamblu de instrumente - pe termen scurt și lung, pe faze ale ciclului de la idee la comercializare - concentrate pe domenii prioritare;

- finanțarea de proiecte CDI derulate de întreprinderi, individual sau în parteneriat cu institutele de CD și universități, în scopul inovării de procese și de produse (bunuri și servicii) în sectoarele economice care prezintă potențial de creștere.
- adoptarea pe scară largă, în organizațiile publice de cercetare din România, a rapoartelor (declarațiilor) de tip "capital intelectual", ca instrument de (auto)evaluare și de planificare strategică.

SNCDI 2020 și-a stabilit un set de ținte/indicatori de atins, printre acestea numărându-se câteva care au o legătură directă cu proprietatea industrială:

Tabel 7. Set de ținte/indicatori de atins prin intermediul SNCDI 2020

	Ultima valoare (an)	Ținta 2017	Ținta 2020
<i>Antrenarea sectorului privat</i>			
Aplicații brevete EPO / an	40	200	400
Aplicații brevet USTPO (United States Patent and Trademark Office) / an	17	150	300
Aplicații mărci comerciale comunitare / 1 mld. euro PIB ajustat la paritatea puterii de cumpărare	2,14	4	5
<i>Impact economic</i>			
Firme inovative cu creștere rapidă	-	100	300
Venituri din licențe și brevete din străinătate ca % în PIB	0,13 (2011)	0,3	0,6

Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare 2015 - 2020 (PNCDI III)

Un alt document cu caracter strategic important pentru domeniul CDI este Planul național de cercetare-dezvoltare și inovare pentru perioada 2015 - 2020 (PNCDI III). Documentul statuează printre obiectivele operaționale ”respectarea drepturilor de proprietate intelectuală ale participanților la competiții” (p.2). Regimul rezultatelor prevede în mod explicit faptul că ”Regimul de proprietate asupra rezultatelor cercetărilor obținute în urma derulării unui contract de finanțare a unui proiect de cercetare-dezvoltare sau inovare din cadrul PNCDI III se stabilește conform legislației în vigoare referitoare la titlurile de proprietate industrială și drepturile de autor.” (Art. 11, p.5).

Printre indicatorii de rezultate ai PNCDI III se numără și câțiva care au o legătură directă cu domeniul proprietății industriale :

- ”- Produse/Tehnologii/Metode/Servicii noi sau semnificativ îmbunătățite realizate (număr, pe categorii) și transferate în mediul economic (număr, pe categorii)
- Brevete solicitate la nivel național și internațional (număr)
- Alte forme de DPI solicitate: desene, mărci (număr)” (p.17)

Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă 2022-2027

Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă (SNCISI) este elaborată de MCID, care deține rolul de coordonator al politicii de cercetare-inovare și specializare inteligentă în România, al programelor de finanțare naționale asociate CDI și de reglementare a cadrului legal asociat acestor procese, precum și rolul de organism intermediar de cercetare pentru Programul Operațional de Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2022-2027.

Țintele stabilite în strategie sunt următoarele:

- Creșterea procentuală a numărului de absolvenți de studii doctorale raportat la numărul de absolvenți de studii superioare cu 10%;
- Creșterea anuală de 0,12 cercetători la mia de persoane ocupate, adică de la 2,0, actualmente, la 3,2 în 2030;
- Creșterea procentuală a numărului de cercetători care activează în România în 2030, la nivel de 'lider' (în sensul 'EU framework for research careers'), cu 20% (în sensul 'EU framework for research careers');
- Creșterea numărului de articole (indexate Web of Science), pe de o parte, proporțional cu numărul de cercetători, iar, pe de altă parte, creșterea productivității științifice de la 0,85 articole per cercetător la 1 articol per cercetător (valoare comparabilă cu cea din alte țări);
- Creșterea calității producției de cunoaștere:
 - Creșterea proporției articolelor aflate în top 10% cele mai citate, respectiv de la 7% în prezent, la 10% până în 2030, (media actuală a UE fiind 12%) și creșterea proporției articolelor aflate în top 1% cele mai citate, respectiv de la 0,4% la 0,6% în 2030;
 - Creșterea procentuală a numărului brevetelor triadice cu 50% raportat la numărul celor existente la nivelul anului 2021. (triadic sau diadic, USPTO+EPO).

În acord cu țintele specificate, Strategia Națională de Cercetare, Inovare și Specializare Inteligentă este structurată pe patru obiective generale:

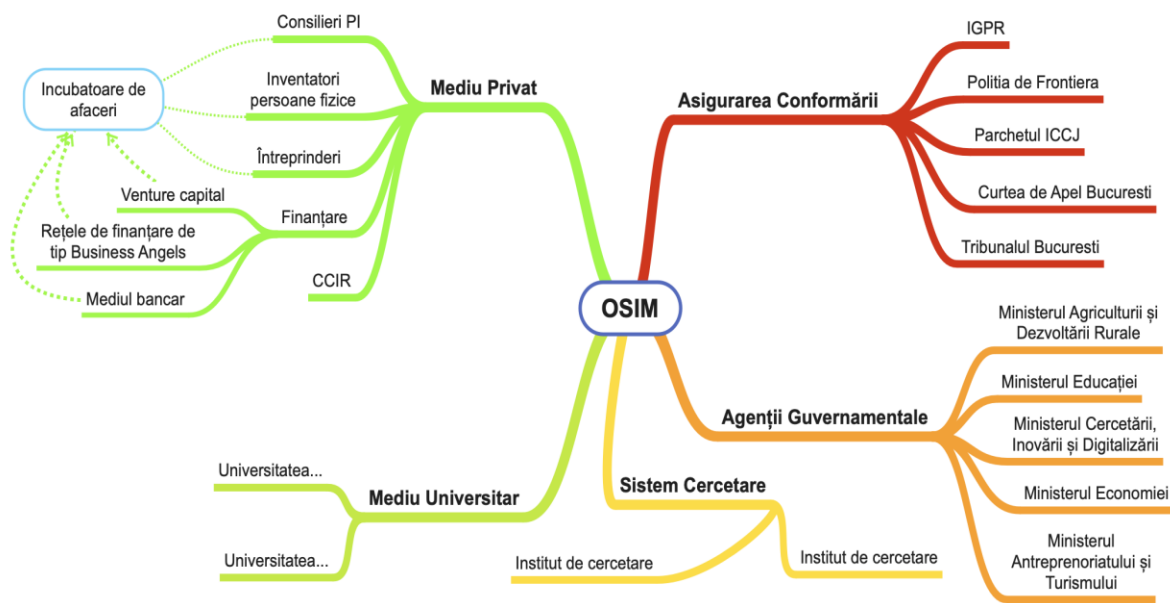
- OG1. Dezvoltarea sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare;
- OG2. Susținerea ecosistemelor de inovare asociate specializărilor inteligente;
- OG3. Mobilizare către inovare;
- OG4. Creșterea colaborării europene și internaționale.

6. DEFINIREA PROBLEMEI

6.1. Context instituțional și cadru de relevanță

Purtătorii de interes majori în legătură cu Strategia Națională de Proprietate Industrială sunt menționați în figura 15. Amintim, mai jos, 3 categorii de purtători de interes care pot susține prin dinamica lor inovația. Ceilalți purtători de interes vor fi evocați în cadrul unor secțiuni distincte de definire a problemelor relevante proprietății industriale.

- 1) **Mediul bancar** poate juca un rol important în încurajarea și susținerea unor inițiative de la nivelul mediului privat în ceea ce privește inovația, prin instrumente de finanțare bazate pe asimilarea portofoliilor de brevete ale companiilor ca active necorporale, evaluarea lor folosind standarde și recunoașterea lor ca garanții;
- 2) **Camera de Comerț și Industrie a României** (Camera Națională) alături de Camerele de Comerț și Industrie Județene se constituie într-un moderator între decidentul politic și mediul privat, cu rol esențial în elaborarea politicilor publice de susținere a antreprenoriatului și a mediului de afaceri, în scopul stimulării dezvoltării și competitivității companiilor și dinamizării nivelului investițiilor. Camerele de Comerț, unele dintre ele găzduind chiar centre regionale OSIM, pot reprezenta parteneri ai OSIM în activități de informare, de diseminare și de consultare în teritoriu pentru mediul privat din țară;
- 3) În România există câteva exemple **de incubatoare tehnologice**, dezvoltate pe lângă institute naționale, cum ar fi Institutul Național de Mașini Agricole, incubatoare/ centre tehnologice ce oferă infrastructura necesară pentru efectuarea pasului necesar de la brevetare la prototipare și, mai departe, la dezvoltarea de produs și legăturile necesare cu mediul de afaceri. Aceste centre există în România și își desfășoară activitatea dar trebuie stimulate pentru a fi cât mai performante. Inițiativa persoanelor fizice are nevoie de un sprijin și îndrumare astfel încât să poată inova produse care pot fi monetizate.

Figură 15. Schemă purtători de interes a sistemului de proprietate industrială în România

În urma analizei derulate, pe baza datelor colectate în procesul de fundamentare a strategiei, din perspectiva activității instituționale relevante inovării (inclusiv aici nu doar activitatea OSIM, dar și activitățile subsecvente ariei economice la dezvoltarea căreia procesul de inovare este chemat joacă un rol fundamental) am identificat un set de aspecte care ar putea reprezenta oportunități de dezvoltare și reconfigurare a mediului instituțional în contextul preocupărilor de stimulare a manifestării comportamentelor inovative și inovării în România.

Astfel, în actuala configurație instituțională utilizată în prezent pentru gestionarea proprietății industriale, ar fi oportună organizarea unui sistem de monitorizare, prin indicatori, a rezultatelor derulării proceselor relevante (administrative, organizatorice, de învățământ etc.) în raport cu aspecte cu potențial stimulatив pentru producerea și înregistrarea invenției – durata medie procesare cereri pentru înregistrarea unei creații, număr beneficiari premiați pentru invenția lor, pondere beneficiari ai serviciilor OSIM în cazul cărora povara birocratică a fost zero, calitatea brevetelor înregistrate la OSIM din perspectiva potențialului lor de transfer tehnologic, pondere brevete înregistrate la OSIM utilizate și aplicate în economie sau industrie, număr antreprenori conștienți de importanța inovării și familiarizați cu procesele de identificare, producere, înregistrare sau transfer tehnologic etc. Ar fi oportun ca organizarea rezultatelor de "input" managerial (sistemul SCIM, organizare resurselor umane, armonizare legislativă în plan european și mondial, asigurarea resurselor umane calificate, a mijloacelor tehnice, informatice, administrative și financiare necesare funcționării, colaborarea instituției cu organisme naționale și internaționale din domeniul său de activitate etc.) să fie completată cu atenta organizare a aspectelor de "outcome" organizațional, anume nivelul stimulatив

asupra inovării pe care îl are maniera de organizare a sistemului de protecție a proprietății industriale din România.

Problema proprietății industriale în raport cu mediul privat constă central în lipsa cadrului instituțional definit și construit în jurul unor stimuli care să conducă, eficace, la inovație și inovare sau la utilizarea inovației în activitatea jucătorilor economici - recompense evidente asociate inovației și inovării, repercusiuni rezultate din non-inovare, norme, cutume și obișnuințe ale comportamentelor inovative solidificate în timp – tradiția inovării, prevalența ideii printre antreprenori că succesul economic depinde fundamental de invenție și inovare etc. Altfel spus nu sunt așezați adecvat în peisajul mediului privat românesc acești stimuli de natură a genera invenții și inovare. Generarea de invenții și inovarea ca proces de identificare a invențiilor și transfer al lor în producție sau activitatea umană necesită alocarea de resurse investiționale, care pentru IMM-uri nu sunt, cel mai adesea, la îndemână, sau nu sunt o prioritate în acord cu tradiția de lucru a acestora. Marile companii din România, care ar putea dispune de resurse, sunt, mai degrabă, filiale ale unor multinaționale care derulează aici doar producție, nu și cercetare sau căutare de invenții și inovare – cu unele excepții precum centrul de cercetare Renault de la Titu sau Continental Automotive România. *Globalizarea piețelor a avut ca efect externalizarea producției, dar localizarea inovării* (marile companii au putut avea acces la noi capitaluri rezultate din profitul sporit prin extinderea piețelor și producție mai ieftină, dar au investit în inovație de regulă în țara de origine). O sursă de generare de invenții și inovare pot fi și jucătorii mediului extern (institute de cercetare, universități), dar lipsa unei cooperări sistematice între mediul privat și aceștia nu aduc stimulii necesari inovării (recompense pecuniare, tradiția producerii de invenții și inovării, includerea inovării ca aspect de management esențial al jucătorilor economici etc.).

Pe scurt, deși este cunoscut că inovarea este principalul atu al competitivității și succesului economic, în România competitivitatea marilor jucători economici este susținută de invenții importate (nu produse local) din cadrul companiilor de origine (localizate extern), IMM-urile nu dispun de suficiente resurse sau nu sunt orientate, tradițional, către generarea de invenții și inovare, iar actorii mediului extern nu sunt suficienți de conectați la mediul privat, nu au dezvoltat procese necesare de cooperare sistematică cu mediul privat pentru a deveni generatori de invenții și inovare, motivați de beneficiile transferului tehnologic.

6.2. Activitatea instituțională de stimulare a inovării în România

Problema de fond a proprietății industriale din România în legătură cu inovarea este slaba capacitate și manifestare inventivă a actorilor relevanți în raport cu standardul european (vezi ultimul loc ocupat în European Innovation Scoreboard/taboul de bord european privind inovarea - EIS 2021⁶⁷). Rolul inovațiilor este de a contribui la dezvoltare sustenabilă bazată pe cunoaștere, pe termen mediu și lung.

Avem bine delimitate conceptele de inovare/invenție/inovație/descoperire științifică⁶⁸. *Invenția* este ”o soluție nouă, inventivă, pentru realizarea unui produs/procedeu”, în vreme ce *inovația* este doar ”o soluție tehnică de perfecționare”. *Inovarea* este procesul prin care are loc ”aplicarea unei soluții tehnice noi până la realizarea industrial-economică”⁶⁹. *Descoperirea științifică* susține toate aceste procese, poate reprezenta punctul de plecare a unei noi ramuri și a unor noi ramificații de invenții, inovații și inovări. Reținem așadar că inovarea este un proces care include transferul tehnologic al unei invenții. Invenția face obiectul unei brevetări, certificarea autoratului unei persoane sau grup de persoane. *Capacitatea inventivă* cuprinde toate aceste aspecte, de la capacitatea de a fi generate descoperiri științifice în România, de a produce invenții, inovații și de a le transfera în procesul industrial prin inovare.

Este important de subliniat faptul că legislația națională (Legea nr. 64/1991) consideră brevetabilă ”orice invenție având ca obiect un produs sau un procedeu, în toate domeniile tehnologice, cu condiția ca aceasta să fie **nouă**, să implice o **activitate inventivă** și să fie susceptibilă de **aplicare industrială**” (Art. 6, Legea nr. 64/1991, republicată în data de 19 august 2014).

În acord cu EIS 2021 (tabloul de bord european al inovării pentru anul 2021) România continuă să ocupe ultimul loc între țările membre UE din punct de vedere al capacității inventive, cu un scor mult sub media europeană, la sub o treime din aceasta (scor România < 40 vs. 120 scor mediu UE). Suntem în categoria țărilor în curs de dezvoltare la capitolul capacitate inventivă (Emerging innovators), alături de Bulgaria, Croația, Ungaria, Letonia, Polonia și Slovacia. Suntem singura țară care are un scor al capacității inventive cumulativ mai mic de 40, față de penultima clasată în acest clasament, Bulgaria, care înregistrează un scor de peste 50. În raport cu anul 2014 România și-a îmbunătățit cu foarte puțin scorul, mai degrabă a stagnat. În contrast, la nivelul UE trendul capacității inventive a fost de creștere, an de an.

Această situație poate fi explicată prin două mecanisme ipotetice de bază, nedocumentate ca atare în detaliu, până acum, pentru România:

⁶⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3048 (accesat la data 10.06.2022)

⁶⁸ Vezi pentru clarificări asupra semnificației acestor concepte Iclănzan, Tudor. (2021). *Brevetarea invențiilor. Ghid de bune practici*. Editura Politehnica Timișoara. p.10-15.

⁶⁹ Regulamentul (UE) 2021/819 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 privind Institutul European de Inovare și Tehnologie, art. 2, alin. 1. definește inovarea astfel: „inovare” înseamnă procesul, inclusiv rezultatul acestuia, prin care idei noi vin în întâmpinarea necesităților și a cererii societății, economice sau în materie de mediu și generează noi produse, procese, servicii sau modele de afaceri, organizaționale și sociale, care sunt introduse cu succes pe o piață existentă sau care pot crea piețe noi și care aduc valoare societății;”

1. Există potențiali inovatori în România, capabili de a produce noutate, îmbunătățiri inovative proceselor și modului de producție industrial, în număr suficient de mare, dar nu există cadru instituțional suficient de stimulativ pentru a le capta energia, interesul și motivația în sensul generării de cunoaștere sub forma invenției și inovării, în România, sau de a se înregistra ca inovatori (deși au inventat, nu brevetează invenția);
2. Pur și simplu România nu dispune de suficienți actori capabili de inovație și inovare în acest moment, oricum nu la nivelul, cel puțin, mediei UE.

Ce trebuie subliniat este că cele două mecanisme anterior descrise nu sunt reciproc exclusive, ci mai degrabă complementare. Situația actuală a inovației și inovării din România își poate găsi explicația într-o anumită măsură în fiecare din cele două mecanisme anterior descrise, provocarea este însă a evalua gradul în care fiecare dintre cele două contribuie și conduce la situația actuală.

Trebuie, în același timp, să luăm în calcul dinamica dintre inovație și inovare, întrucât cele două aspecte nu sunt complet separate. Nevoia de a crește productivitatea economică, de a reduce costurile de producție și a de fi competitiv în raport cu ceilalți jucători economici pe un anumit segment de piață reprezintă în sine un stimul pentru a produce invenții și inovație⁷⁰. În cadrul procesului asumat de identificarea a unor soluții tehnologice ca mijloc de creștere a eficienței în producție, realizarea invenției se realizează cu scopul direct de transfer tehnologic în câmpul producției, în activitatea industrială. Invenția este o etapă necesară a inovării, derivă din intenția asumată de inovare (de a îmbunătăți un produs/proces/serviciu economic sau industrial). În acest caz inițiatorii și susținătorii procesului inovator sunt antreprenorii, companiile sau jucătorii economici pentru care invențiile și utilizarea lor reprezintă un mijloc de supraviețuire și succes. O țară care dispune de o densitate ridicată a unor asemenea jucători economice are, firește, și un nivel ridicat de inventivitate manifestă.

Sunt, însă, și invenții care apar fără a fi parte a unui proiect asumat de utilizare economică sau industrială imediată, dar care pot avea o astfel de finalitate. În această categorie pot fi unele invenții descoperite de echipe de cercetare din anumite universități sau centre de cercetare publice ori de persoane fizice. Sunt și invenții care derivă din nevoia de a crește calitatea vieții umane în general, fără mize economice asumate de la bun început, fără intenția explicită de a obține profit în urma lor (precum unele invenții de reamenajare a spațiului public, de exemplu, sau unele invenții din domeniul cercetării medicale, realizate în laboratoarele din cadrul unor universități). Tocmai în acest sens, la nivel european, se fac eforturi pentru integrarea așa numitului „*triunghi al cunoașterii*” - învățământul superior, cercetare și inovarea prin constituirea unor comunități de cunoaștere și inovare

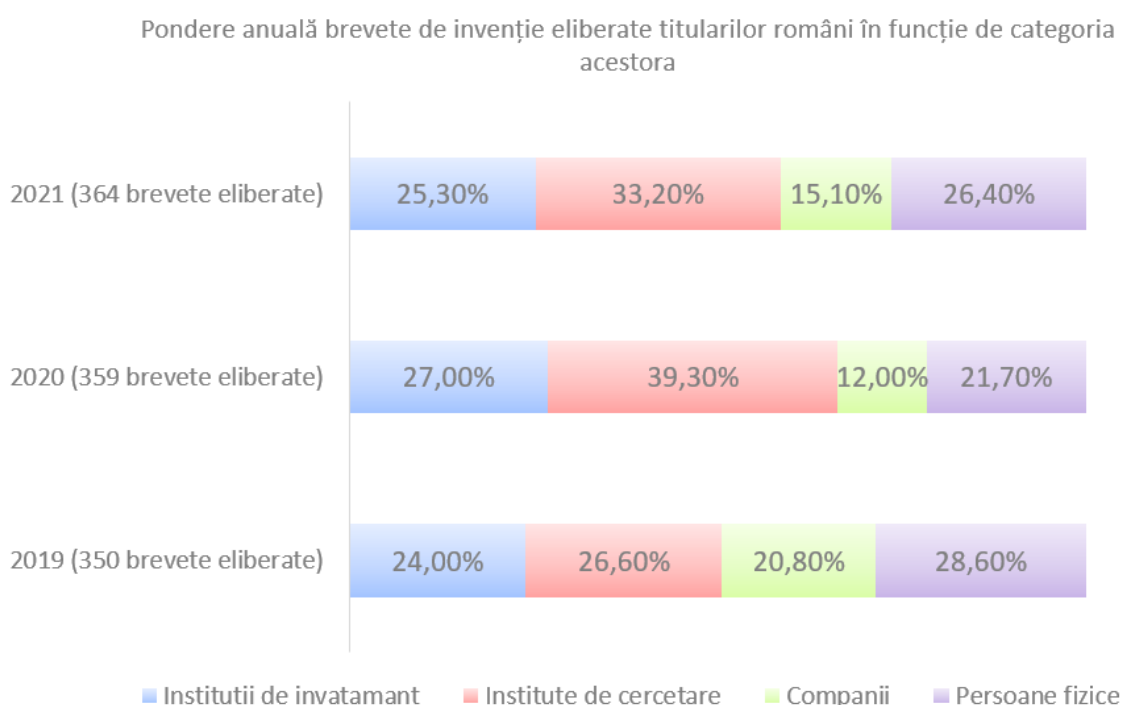
⁷⁰ Madeleine Akrich, Michel Callon and Bruno Latour: „The Key to Success in Innovation” Part I: The Art of Interestment. International Journal of Innovation Management Vol. 6, No. 2 (June 2002) pp. 187–206 © Imperial College Press;

Madeleine Akrich, Michel Callon and Bruno Latour: „The Key to Success in Innovation” Part II: The Art of Choosing Good Spokepersons: International Journal of Innovation Management Vol. 6, No. 2 (June 2002) pp. 207–225 © Imperial College Press;

(CCI)⁷¹ prin facilitarea Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT)⁷², organism al Uniunii Europene chemat să implementeze ”*Agenda Strategică de Inovare a (EIT) 2021-2027: stimularea talentului și a capacității de inovare a Europei*”.

Totuși, așa cum am subliniat deja, trebuie reținut că *orice invenție poate fi brevetabilă conform legislației românești în vigoare doar dacă este susceptibilă de aplicare industrială*.

Datele ultimilor trei ani (2019, 2020 și 2021) ne arată că, dintre brevetele eliberate de către OSIM pentru titulari români *cele care au avut ca beneficiar o companie (un jucător economic) sunt în ponderea cea mai mică: în 2019 au reprezentat 20,9%, în 2020 – 12%, iar în 2021 – 15,1%*. În ultimul an încheiat (2021) un sfert dintre brevete au fost acordate unor persoane fizice (26,4%) iar mai mult de jumătate dintre acestea (58,5%) au fost obținute de instituții de învățământ (25,3%) sau institute de cercetare (33,2%) – vezi graficul următor.

Figură 16. Pondere anuală brevete de invenție eliberate titularilor români în funcție de categoria acestora

Sursa: Raport de activitate OSIM pentru anul 2021⁷³, p.25

⁷¹ În prezent există constituite la nivel european opt comunități de cunoaștere și inovare, aflate în diverse stadii de maturitate, care operează în domeniile schimbări climatice, transformare digitală, energie, hrană, sănătate, materii prime, mobilitate urbană și producția cu valoare adăugată. Activitatea acestora este susținută prin granturi acordate de Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT). Detalii suplimentare pot fi găsite în Decizia (UE) 2021/820 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2021 privind Agenda strategică de inovare a Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) 2021-2027: stimularea talentului și a capacității de inovare a Europei și de abrogare a Deciziei nr. 1312/2013/UE.

⁷² Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT) este un organism al Uniunii Europene constituit în anul 2008. Mai multe detalii aici: <https://eit.europa.eu/who-we-are/eit-glance> (1.10.2022).

⁷³ https://osim.ro/images/Despre_OSIM/Rapoarte/raport_anual_2021_ro.pdf (accesat 25.05.2022)

Acest lucru sugerează că, de fapt, majoritatea invențiilor produse și certificate în România nu sunt parte a unui proces de inovare susținut (motivate de rațiunea explicită a transferului tehnologic) ci mai degrabă sunt urmare a unor inițiative individuale, neconectate la fluxul industrial productiv, uneori manifeste în cadrul unor organizații academice sau de cercetare. O astfel de stare de fapt face, cel mai probabil, ca ponderea invențiilor ”triviale”, de slabă calitate (cu redusă amploare a noutății tehnologice și redus potențial de valorificare), între cele brevetate în România să fie mare. Privind la cealaltă extremă a calității, este foarte puțin probabil ca printre invențiile românești să se numere cele de mare valoare, așa numitele invenții ”*de ruptură*”⁷⁴, cele care creează o nouă deschidere tehnologică, o nouă ramură majoră care este urmată de noi invenții tehnologice sau inovații subsecvente inspirate de aceasta. În prezent nu există o analiză dedicată a profilului invențiilor brevetate în România din perspectiva calității acestora deși există metode consacrate și testate la nivel internațional pentru evaluarea valorii unei invenții⁷⁵.

Raportul de activitate al OSIM pentru anul 2021 evidențiază faptul că numărul invențiilor înregistrate la OSIM în calitate de Oficiu Receptor în baza Tratatului de Cooperare în domeniul Brevetelor este unul redus, de numai 17 cereri internaționale (din care 15 persoane fizice și 2 universități) și 80 de cereri de brevet european în numele Oficiului European de Brevete (OEB), dintre care aproximativ 90% au solicitanți persoane juridice străine. Acest fapt ”arată faptul că societatea românească are resurse limitate de transfer de noi tehnologii românești în străinătate, precum și faptul că punerea în aplicare a Ordinului nr. 117 din 26.07.2017, privind aprobarea Instrucțiunilor privind sprijinirea brevetării în străinătate a invențiilor românești, nu a atins obiectivul de facilitare a transferului de tehnologie românească”⁷⁶. Această concluzie aduce un argument în plus ideii că invențiile românești, deși nu sunt oricum prea numeroase în raport cu peisajul european, sunt și de slabă calitate, fără potențial ridicat de aplicare și utilizare tehnologică, industrială.

Așadar deși există un anumit potențial al producerii de inovație în România (sunt experți capabili să manifeste activitate inovativă) el nu este conectat fundamental la dinamica și procesul de producție industrială. Cercetarea derulată pentru fundamentarea strategiei a arătat că între cercetători și experții care pot produce invenții (din universități, centre de cercetare sau actori individuali) și domeniul productiv (jucătorii economici și industriali) nu există punți consistente de cooperare și conlucrare.

Acesta este doar unul dintre motivele pentru care, în ansamblu, inovațiile de calitate au o amploare redusă în România. Contează, de asemenea scăderea dinamicii industriale la nivel național în raport cu potențialul exprimat de dimensiunea populației și poziționarea globală pe piața fluxurilor productive și de capital, dar și faptul că jucătorii industriali în plan național nu își asigură cu resurse locale nevoia de inovație (au centre de cercetare localizate în afara țării).

Tabloul de bord european al inovării ne oferă un set de indicii extrem de pertinente și clare cu privire la relevanța mecanismelor explicative ale dinamicii inovative din România.

⁷⁴ Iclănzan, Tudor. 2021. *Brevetarea invențiilor. Ghid de bune practici. Editura Politehnica Timișoara.*

⁷⁵ Vezi capitolele 5 și 6 din Iclănzan, Tudor. 2021. *Brevetarea invențiilor. Ghid de bune practici. Editura Politehnica Timișoara, p. 57-84.*

⁷⁶ OSIM, Raportul de activitate al OSIM aferent anului 2021, p.27.

În primul rând trebuie spus că scorul european al inovării cumulează rezultatul a nu mai puțin de 32 de indicatori, fiecare reflectând o anumită condiție care favorizează apariția invențiilor. Indicatorii sunt grupați în patru tipuri de activități, respectiv 12 dimensiuni ale activității inovative⁷⁷. Tabelul de mai jos redă cele 4 tipuri de activități, dimensiuni ale procesului inventiv și indicatorii subsumați:

Tabel 8. Indicii privind dinamica inovativă din România

Tipuri de activități	Dimensiuni ale procesului inventiv	Indicatori
1. Condiții cadru	1. Resurse umane	Ponderea absolvenților de studii de doctorat (în domeniile STEM - științe, tehnologie, inginerie și matematică) (%) Ponderea populației cu studii superioare în total populație (%)
	2. Sisteme de cercetare atractive	Numărul de co-publicații științifice internaționale la un milion de locuitori Lucrări aflate în top 10% cele mai citate publicații (% cotă) Ponderea studenților doctoranzi străini (%)
	3. Digitalizare	Rata de penetrare a internetului în bandă largă (<i>broadband</i>) (%) Ponderea persoanelor cu abilități digitale generale peste nivelul de bază (%)
2. Investiții	4. Finanțe și suport	Cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare în sectorul public (% din PIB) Cheltuieli cu capital de risc (% din PIB) Finanțare guvernamentală directă și sprijin fiscal guvernamental pentru cercetare și dezvoltare în afaceri
	5. Investiții firmă	Cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare în sectorul privat (% din PIB) Cheltuieli pentru inovare altele decât pentru cercetare și dezvoltare (% din cifra de afaceri) Cheltuieli pentru inovare per angajat
	6. Utilizarea TIC	Întreprinderi care furnizează formare pentru a dezvolta sau îmbunătăți competențele TIC ale angajaților lor (%), Specialiști TIC angajați (% din total angajați)
3. Activități inovatoare	7. Inovatori	IMM-uri cu inovații de produs (%), IMM-uri cu inovații în procesele de afaceri (% cotă)
	8. Legături	IMM-uri inovatoare care colaborează cu terți (% pondere), Număr de publicații public-privat la un milion de locuitori, Mobilitatea ocupațională a resurselor umane din științe și tehnologie (%)
	9. Active intelectuale	Cereri de brevete (P.C.T.) per miliard din PIB (p.p.), Cereri de mărci înregistrate per miliard din PIB (p.p.), Cereri de brevete de design per miliard din PIB (p.p.)
4. Impact	10. Impact al angajării	Ocuparea forței de muncă în activități intensive în cunoaștere (%), Rata ocupării în întreprinderi inovatoare (%)
	11. Impact al vânzărilor	Exporturi de produse de medie și înaltă tehnologie (%), Exporturi de servicii intensive în cunoaștere (%), Vânzarea de produse noi sau îmbunătățite („inovații de produs”) (% din cifra de afaceri)
	12. Sustenabilitatea mediului	Productivitatea resurselor (măsurată ca raport între consumul intern de materiale - DMC și PIB), Emisiile în aer de particule fine în suspensie (PM _{2,5}) ale sectorului industrial, Dezvoltarea tehnologiilor legate de mediu

⁷⁷ European Commission. (2021). *European Innovation Scoreboard 2021. Methodology Report*

Analiza tabloului de bord european al inovării merită a fi realizată la nivelul fiecărei dimensiuni întrucât aceasta arată punctele slabe sau mai puțin slabe ale țării în raport cu capacitatea inovativă.

Din punct de vedere al *indicatorilor resurselor umane relevanți procesului inventiv* România își păstrează ultimul loc în UE manifestând față de 2014 o scădere semnificativă a poziției deținute la acest capitol. România a înregistrat cea mai abruptă cădere în privința procentului noilor absolvenți de doctorat în domeniul STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică). România a înregistrat stagnare la capitolul ponderii populației cu vârsta 25-34 ani cu educație universitară - ocupând în continuare ultimul loc din UE, cu o valoare sub 30%. Altfel spus organizarea sistemului de educație nu reușește să fie suficient de incluziv și stimulatив pentru a actualiza potențialul populației la un nivel cel puțin apropiat de media UE.

Din punct de vedere al *atractivității sistemului de cercetare* România reușește să devanseze Bulgaria, dar păstrează de asemenea un scor modest în raport cu media europeană. A reușit în 2021 comparativ cu anii anteriori o dinamică mai bună la indicatorul referitor la numărul co-publicațiilor științifice internaționale la un milion de locuitori și în privința publicațiilor științifice situate în top 10% cele mai citate publicații la nivel mondial ca procent din totalul publicațiilor științifice din țară (unde a înregistrat un progres semnificativ), dar a stagnat în privința persoanelor cu doctorate în străinătate.

La nivel de *digitalizare* România pare a se apropia cel mai mult de media UE încadrându-ne în dinamica generală de creștere la acest capitol (probabil și ca urmare a stimulului reprezentat de situația pandemică). Stăm similar cu media europeană în privința nivelului de penetrare a internetului dar ne situăm iarăși la coada clasamentului european în privința procentului de populație care au abilități digitale generale peste cele de bază.

La nivel de *investiții* ne situăm iarăși la coada clasamentului european, atât în ce privește cheltuielile cu cercetarea și dezvoltarea ca procent în PIB, cât și în privința fondurilor guvernamentale directe și suportul guvernamental de taxare pentru zona de business din cercetare și dezvoltare. Cheltuielilor pentru inovație și inovare, atât în zona publică, dar și în cea privată, sunt reduse, ne situăm la coada clasamentului european. Stăm ceva mai bine la capitolul cheltuielilor cu capitalul de risc și aproape de media europeană în ceea ce privește ponderea specialiștilor TIC în totalul celor angajați.

În ceea ce privește *activitățile inovatoare* suntem, de departe, în situația cea mai slabă la nivel UE. IMM-urile din România nu au manifestat performanță inovativă, nu au introdus invenții la nivel de piață sau la nivelul organizațiilor proprii, nici în privința produsului nici la nivel de procese de organizare a afacerilor.

România stă la fel de slab și în privința *legăturilor care pot favoriza manifestarea procesului inventiv*. IMM-urile inovative care colaborează cu alți actori reprezintă o pondere redusă din total, co-publicațiile public-privat la milionul de locuitori au o valoare modestă în raport cu restul țărilor din UE și mobilitatea job-to-job a resurselor umane în știință și tehnologie ca procent din total este de asemenea redusă.

La capitolul *active intelectuale*, aspect surprins prin numărul aplicațiilor pentru un brevet în baza Tratatului de Cooperare în domeniul Brevetelor, numărul mărcilor și al aplicațiilor de design per

miliard în PIB (la standardul puterii de cumpărare), România manifestă de asemenea o performanță redusă care o plasează pe aceeași ultimă poziție a clasamentului european.

România stă mai bine din punct de vedere al *impactului vânzărilor*, în special prin indicatorul bunurilor exportate cu medie și ridicată tehnologie și sustenabilității mediului, probabil un efect al investițiilor pentru derularea de activități economice și industriale realizate de multinaționale.

Profilul de țară din punct de vedere al performanței inovative arată că *”punctele tari ale României sunt impactul vânzărilor, digitalizarea și sustenabilitatea mediului. Top trei indicatori unde performează cel mai bine includ bunurile de export cu medie și ridicată tehnologizare, nivelul de penetrare al internetului de bandă largă și cheltuielile cu capitalul de risc. În perioada recentă a fost remarcată o performanță în creștere pentru co-publicațiile științifice internaționale, cele mai citate publicații, persoane cu doctorat în străinătate, penetrarea internetului de bandă largă și colaborarea IMM-urilor inovative cu alți actori. **România are o pondere superioară a non-inovatorilor fără dispoziție de a inova (dar și a non-inovatorilor cu potențial de a inova, S.N)** și prezintă scoruri sub medie la indicatorii aferenți schimbărilor climatice.”*⁷⁸

Înțelegerea și încadrarea activității OSIM este intrinsec legată de realitatea fiecăruia dintre mecanismele anterior descrise. Pentru a oferi un cadru stimulativ inovării, perpetuării acestui comportament în spațiul socio-economic, activitatea OSIM este investită cu autoritate și este chemată a oferi servicii de certificare a invențiilor produse și, prin aceasta, a apăra drepturile autorului invenției (convertibile în recompense pecuniare sau simbolice). Fără apărarea drepturilor rezultatelor creative, de noutate, motivația inovatorilor de a se manifesta și de a-și aduce contribuția la dezvoltarea economică ar fi diminuată⁷⁹. Desigur, nu doar avantajele pecuniare în care se pot monetiza invențiile economice reprezintă singurul mobil al unui inventator, există și satisfacții conexe simbolice precum faima dobândită, recunoașterea socială a valorii inventatorului, premii etc. Aceste recompense simbolice, cu rezonanță în conștiința morală, au nevoie, pentru a mișca comportamentul uman în sensul producerii de invenții, de un sistem instituțional de certificare și confirmare a recunoașterii autoratului.

Invenția ca hobby în sine, pentru satisfacția ultimă dată de manifestarea unui act intelectual interesant, poate exista ca atare, dar ține mai degrabă de perioada ”romantică” a dezvoltării societății umane, cuprinde mai degrabă invenții de mică anvergură, ”triviale”, nu se aplică, dacă privim realist lucrurile, acelor invenții complexe de valoare care necesită un efort susținut și investiții de timp, financiare și de consum personal consistente. Deși nu există date certe care să clarifice validitatea importanței fiecărui comportament inventiv menționat mai sus, analiza cadrului instituțional de funcționare a OSIM are nevoie de raportarea la aceste mecanisme sociale care conduc la apariția invențiilor.

⁷⁸ European Commission. (2021). European Innovation Scoreboard 2021. p.62

⁷⁹ Deși sunt și critici ai unei asemenea perspective. Vezi Iclănzan, Tudor. 2021. Brevetarea invențiilor. Ghid de bune practici. Editura Politehnica Timișoara.

Pentru analiza situației funcționării OSIM în raport cu strategia de proprietate industrială, atenționăm că nu doar OSIM este singurul factor, poate nici măcar cel mai proeminent, al spațiului instituțional care stimulează inventivitatea.

Datele colectate în cadrul procesului de fundamentare a strategiei ne-au indicat faptul că, mai degrabă, OSIM îndeplinește foarte bine regulile stipulate legal de furnizare a certificării invențiilor și creațiilor utilizate în industrie (brevete, desene și modele industriale, mărci) dar nu și-a asumat explicit, ca o nouă perspectivă a dezvoltării instituționale, rolul de factor stimulator al apariției invențiilor și inovării în România. Aspecte care ar motiva inovatorii în a apela la serviciile OSIM – durata furnizării certificatului invenției (brevet invenție, desen și model industrial, marcă), analiza valorii potențiale a invențiilor brevetate, ponderea beneficiarilor serviciilor de brevetare oferite de OSIM care au reușit transferul tehnologic al invenției, numărul celor consiliați pentru a utiliza și valorifica invenția, numărul inventatorilor premiați (ca mod de a stimula perpetuarea acestui statut), ponderea beneficiarilor în care povara birocratică a fost redusă la minim (prin comunicare exclusiv digitală cu OSIM, de exemplu) etc. – nu sunt monitorizate constant prin indicatori și nu sunt ținute, implicit, prin măsuri de îmbunătățire a lor.

Printre atribuțiile OSIM nu se regăsesc, în prezent, cele de facilitare și monitorizare a procesului de transfer tehnologic a inovațiilor brevetate sau, mai larg, modul în care activele necorporale sunt utilizate economic. Extinderea sferei de responsabilitate și interes a instituției și asupra acestei dimensiuni ar asigura, pe de o parte, un mecanism de promovare a culturii inovării și de conștientizare a drepturilor de proprietate industrială în rândul factorilor interesați – obiectiv general asumat de OSIM⁸⁰ și, pe de altă parte, ar contribui la creșterea calității activităților instituției, în scopul acordării unei protecții eficiente a drepturilor de proprietate industrială (DPInd) și stimulării accesării acestor drepturi. În spațiul instituțional românesc nu se află, ca atare, distinct atribuită această arie de responsabilitate publică. O astfel de direcție a activității OSIM nu ar însemna concurența cu actorii privați care oferă consultanță și consiliere în sensul transferului tehnologic, precum brokerul de tehnologie; activitatea OSIM de facilitare și monitorizare a procesului de transfer tehnologic al inovațiilor brevetate ar viza, de fapt, centralizarea și organizarea datelor existente într-o manieră care ar ajuta chiar actorii din piața privată să identifice mai ușor oportunități de transfer tehnologic, evaluarea valorii tehnologice a invențiilor brevetate conform metodelor consacrate în practica internațională, facilitarea cooperării dintre actori relevanți în procesul de inovare (Universități, Institute de cercetare, companii private sau publice, alte organizații publice relevante, alți experți relevanți etc.). Așa cum arată și modul de construire al tabloului european al inovării (European Innovation Scoreboard⁸¹) mecanismul de generare a invențiilor și inovării este unul complex, multidimensional, cu condiționării venite inclusiv din zona rezultatelor sistemului educațional (indicatorii referitori la resursa umană luați în considerare de tabloul european al inovării), a gradului de digitalizare, nivelului investițiilor de capital și de alocări publice pentru

⁸⁰ Conform raport de activitate 2020, obiectivul general 3 este următorul: ” 3.Creșterea gradului de conștientizare în infrastructura economică națională, cu privire la rolul Proprietății Industriale în susținerea inovării și competitivității.”

⁸¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3048 (accesat la data 10.06.2022)

cercetare și dezvoltare etc. O direcție de acțiune către facilitarea și monitorizarea procesului de transfer tehnologic al invențiilor brevetate asumată de OSIM și Ministerul Economiei înseamnă și participarea și conectarea mai strânsă a instituției la celelalte procese fundamentale relevante activităților inovative și inovării, prin colaborare și cooperare cu alte instituții însărcinate cu gestionarea domeniilor relevante.

Un alt element de oportunitate în reconfigurarea instituțională îl reprezintă digitalizarea serviciilor furnizate de OSIM. Deși în ultimii ani s-au făcut eforturi și progrese în această direcție, procesul nu este finalizat. Se pot transmite online anumite documente, însă interacțiunea dintre beneficiarul serviciilor și OSIM în procesul de certificare a noutății nu este pe deplin informatizată, mediată de calculator și mijloacele de comunicare la distanță. Acest aspect este în proces de soluționare – sunt inițiate la nivelul OSIM care vor permite plata taxelor integral online, depunerea documentației exclusiv online. Însă, nu va fi suficient ca OSIM să dețină mijloacele electronice de înregistrare a documentelor și de furnizare a serviciilor, este nevoie în același timp de eforturi pentru a stimula opțiunea apelării electronice a serviciilor (prin scutire de taxe, de exemplu) și de a furniza consiliere adecvată beneficiarilor în vederea capacității lor în a apela la varianta electronică a serviciilor. De asemenea digitalizarea serviciilor OSIM reprezintă o oportunitate de a eficientiza și activitatea derulată de angajați, prin reducerea timpilor de lucru și de finalizare a certificării (cu impact asupra reducerii duratei de procesare a cererilor).

OSIM a inițiat campanii de promovare a serviciilor sale în rândul unor anumite categorii de potențiali clienți. Cu toate acestea abordarea pro-activă a OSIM pentru stimularea apariției invențiilor și a inovatorilor în a-și certifica produsele (brevete, desene și modele, mărci) are spațiu larg de creștere. În mod special, când procesul de digitalizare a furnizării serviciilor acordate de OSIM va fi finalizat, acest aspect necesită o promovare largă în rândul factorilor interesați.

În secțiunile următoare, vor fi analizate alte dimensiuni cheie care constituie ansamblul instituțional care condiționează manifestarea invențiilor industriale din România: mediul privat (jucătorii economici), mediul extern (universități, institute de cercetare și de transfer tehnologic etc), contextul legislativ și relațiile internaționale cheie la care România este parte.

6.3. Mediul extern – relațiile cu mediul de afaceri, mediul academic și sistemul de cercetare

La nivelul mediului de afaceri, problema principală rezidă în gradul redus de valorificare a invențiilor produse la nivel național și capacitatea limitată de cuplare a activității inventive cu mediul de afaceri, într-un cadru instituțional în care se manifestă nevoia de conștientizare a importanței proprietății industriale la nivelul societății civile. Plasarea la coada clasamentului european al inovării (EU Innovation Scoreboard) concordă cu acest fapt. S-a constatat, de asemenea, faptul că organizații private mari care desfășoară în România cercetare aplicată aleg să-și înregistreze soluțiile inovative la alte oficii naționale, nu la OSIM, chiar dacă urmăresc protecție comunitară, ori faptul că o bună parte din profesori universitari sau inventatori persoane fizice înregistrează invenții care nu generează

niciun ecou în piață sau nu manifestă niciun interes de exploatare comercială a acestora; acestea reprezintă semnale importante pentru analiza sistemului. Și alte date statistice prezentate în analiză ne conduc la concluzia unei slabe monetizări a proprietății industriale în România. În acest context, potențialul inovativ și creativ din România întârzie să producă efectul dorit de creștere a competitivității economiei naționale.

Inerția unor procese de patentare centrate mai curând pe persoane fizice și mai puțin colaborative, credințele privitoare la costurile mari ale întregii proceduri, oportunități minime de valorificare a licențierii unor soluții inovative sau lipsa resurselor umane specializate au creat un mediu care ignoră canale importante de stimulare a apariției invențiilor. Contextul instabil de la nivelul rețelei de experți care să asigure un standard minim are ca efect *diminuarea capacității de management a proprietății industriale chiar în cazul unor universități mari cu reputație solidă* din România.

Se constată o *dezinstituționalizare a parteneriatelor dintre cercetare și industrie*, legăturile existente fiind mai degrabă la nivel individual. În acest context, cum a rezultat și din constatările procesului de consultare, rețeaua de colaboratori din universități își pierde importanța ca element de legătură cu OSIM-ul și expertiză privind procedura de brevetare. Aceștia devin marginali ca efect al fragmentării proceselor decizionale inclusiv la nivelul universităților. Entitățile preocupate de patentarea activității de cercetare, cu *procese și departamente specializate în managementul drepturilor de proprietate industrială sunt cele care performează*. Cum a rezultat și din consultările desfășurate cu stakeholderi, *existența și stabilitatea personalului acestor birouri integrate la nivelul entităților de cercetare este asociată cu o activitate de patentare superioară în raport cu entitățile lipsite de managementul proprietății industriale sau afectate de instabilitate* la nivelul reprezentării și organizării.

Profilul structural al sectorului de cercetare arată o corelație puternică cu nivelul de finanțare publică prin dependența de fondurile naționale destinate cercetării, atât din perspectiva ponderii cercetării din sectorul public dar mai ales din perspectiva ponderii cercetării fundamentale.

Din consultările derulate cu reprezentanții mediului academic și de cercetare au rezultat următoarele constatări: înregistrarea rezultatelor cercetărilor aplicative la OSIM pentru *procedura de obținere a brevetelor este una considerată foarte îndelungată*, cu termene pornind de la 8-9 luni care se pot prelungi până la ani de zile. Această perioadă, percepută ca excesivă, de obținere a brevetului, poate pune sub risc noutatea lui și capacitatea ulterioară de valorificare.

O altă constatare, subsecventă celei precedente, a fost cea privitoare la complexitatea produselor și serviciilor regăsite în cadrul unor tipuri de industrii, cu seturi numeroase de brevete încorporate în bunul final, ceea ce pune problema unei gestionări strategice a portofoliului de drepturi de proprietate industrială. Din acest punct de vedere, timpul reprezintă o constrângere și mai importantă în flexibilizarea utilizării drepturilor. De asemenea, diferența dintre ciclurile de inovare proprii fiecărei tehnologii/industrii (de ex., în IT, ciclul inovării este de max. 2 ani), limitează mult posibilitățile de protejare prin intermediul brevetelor, soluția sugerată fiind cea a modelului de utilitate. Acest tip de constrângere limitează aria de aplicabilitate a patentelor și încurajează nebrevetarea unor soluții sau idei. Mai mult, cumulată cu incertitudinea în privința succesului de piață și comercializării, această situație stimulează alte forme de transfer de cunoaștere cum este secretul comercial.

Problema procedurilor de brevetare, constatată și în consultările organizate pentru fundamentarea strategiei, este dependentă și de *distribuția facilităților și excepțiilor privind plata taxelor implicate de procedura de brevetare printre categorii diferite de inovatori*. Reducerile de taxe pentru universități, institute de cercetare, alte entități publice distorsionează stimulentele pentru facilitarea brevetării. *Prezența facilităților aduce sarcini birocratice procedurale împovărătoare precum dovedirea calității de solicitant beneficiar al facilității prevăzute de lege la depunerea și analiza dosarului* (stimularea proiectelor colective cu efecte în suplimentarea dosarului cu contracte de finanțare și de colaborare la cercetare) mai mici, corelate cu menținerea costurilor fixe legate de studierea dosarelor, suportate de la bugetul OSIM și nedecontate de inițiatorii politicii de facilitare.

Structurarea problemelor:

- Diminuarea capacității de management al proprietății industriale chiar în cazul unor universități mari cu reputație solidă din România, urmare a unui proces de dezinstituționalizare a (parteneriatelor) dintre cercetare și industrie, inclusiv a relației OSIM cu universitățile partenere. În acest context rețeaua de colaboratori din universități își pierde importanța ca element de legătură cu OSIM-ul și de expertiză privind procedura de brevetare.
- Interesul și rata de brevetabilitate a rezultatelor cercetării este încă la un nivel modest.
- Înregistrarea rezultatelor cercetărilor aplicative la OSIM pentru procedura de obținere a brevetelor este una considerată foarte îndelungată, care se pot prelungi până la ani de zile, în contextul unui grad de complexitate a produselor și serviciilor regăsite în cadrul unor tipuri de industrii, cu seturi numeroase de brevete încorporate în bunul final, ceea ce pune problema unei gestionări strategice a portofoliului de drepturi de PInd.
- Distribuția facilităților și excepțiilor privind plata taxelor implicate de procedura de brevetare printre categorii diferite de inovatori are o anumită relevanță. Reducerile de taxe pentru universități, institute de cercetare, alte entități publice distorsionează stimulentele pentru facilitarea brevetării. Prezența facilităților aduce sarcini birocratice procedurale împovărătoare precum dovedirea calității de solicitant beneficiar al facilității prevăzute de lege la depunerea și analiza dosarului.

Referitor la alte elemente de proprietate industrială precum secretele comerciale, protecția bazelor de date, resursele genetice locale și alte asemenea elemente, se constată o reglementare și o utilizare foarte redusă a acestora. În consecință se resimte nevoia intensificării eforturilor de promovare și instruire a personalului relevant în aceste direcții. În același timp, se simte nevoia susținerii eforturilor de armonizare a legislației referitoare la proprietatea industrială cu alte domenii: domeniul concurențial, strategiile de afaceri, cercetarea, etc.

6.4. Cadrul legislativ

Întrucât legislația națională în domeniul proprietății industriale este armonizată și urmărește evoluția legislației europene, problemele identificate referitoare la cadrul legislativ și care pot face obiectul unor modificări aduse acestuia privesc aspecte ce țin de întărirea sistemului proprietății industriale și consolidarea unui cadru modern și eficient de protecție și promovare a proprietății industriale.

Totodată, aspectele identificate ce privesc cadrul legislativ din domeniul proprietății industriale sunt în strânsă legătură cu funcționalitatea instanțelor de judecată având în vedere că apărarea drepturilor de proprietate industrială se realizează pe calea justiției fiind necesar ca actul de justiție să fie unul eficient, accesibil și de calitate.

Sub aspectul eficienței actului de justiție în prezent titularii drepturilor de proprietate industrială se confruntă cu o durată mare de soluționare a cauzelor datorată pe de o parte inexistenței unor complete specializate care să judece numai cauzele de proprietate industrială fapt ce impune dezvoltarea capacității instituționale a sistemului judiciar iar pe de altă parte termene procedurale lungi de soluționare a cererilor în domeniul drepturilor de proprietate industrială fapt ce ar impune îmbunătățirea prevederilor legislative prin prisma acestui considerent.

Sub aspectul accesibilității actului de justiție, cu toate că în prezent există consilieri de proprietate industrială precum și avocați specializați pe latura dreptului proprietății industriale, de cele mai multe ori titularii drepturilor de proprietate industriale nu se adresează unor astfel de specialiști pentru a beneficia de asistență sau reprezentare juridică în fața instanțelor de judecată fapt ce poate conduce la o lezare a drepturilor acestora. Asistența de specialitate poate asigura atât succesul demersului juridic cât și reprezentarea clară a obiectului cererii dedusă judecării.

Sub aspectul calității actului de justiție în prezent în domeniul proprietății industriale nu există o practică unitară în domeniul proprietății industriale, jurisprudența din țara noastră fiind una restrânsă astfel că de cele mai multe ori judecătorii pentru motivarea hotărârilor judecătorești sunt nevoiți să apeleze la jurisprudența europeană. Pentru îmbunătățirea calității actului de justiție se impune optimizarea sistemului ECRIS prin publicarea motivării hotărârilor judecătorești în integralitate, unificarea jurisprudenței și formarea profesională continuă a magistraților în domeniul proprietății intelectuale.

7. OBIECTIVE GENERALE ȘI SPECIFICE

Obiective generale	Probleme identificate	Obiective specifice	Masuri / Activitati
Obiectiv general 1: Dezvoltarea capacității OSIM în implementarea unei politici de proprietate industrială orientată către dezvoltarea economică	a. Lipsa unui portofoliu de servicii specifice post-înregistrare	1.1. Extinderea atribuțiilor OSIM prin crearea unui departament dedicat serviciilor post-înregistrare	1.1.1. Analiza și identificarea resurselor (umane, financiare, etc.)
			1.1.2. Asigurarea cadrului instituțional
			1.1.3. Operaționalizarea creării departamentului
	b. Insuficienta digitalizare a activității OSIM	1.2. Crearea și punerea în funcțiune a unui nou sistem informatic care să susțină gestionarea tuturor cererilor de protecție, care să includă noi tehnologii în managementul și analiza datelor (big data), baze de date (cloud) și servicii de suport pentru utilizatori	1.2.1. Proiectarea unui sistem digital de funcționare a OSIM și asigurarea interoperabilității cu cele existente
			1.2.2. Implementarea sistemului digital de funcționare a OSIM
			1.2.3. Asigurarea funcționalității sistemului
Obiectiv general 2: Crearea unui ecosistem public favorabil exploatării și managementului proprietății industriale	c. Lipsa orientării explicite a organizațiilor administrației publice în sensul stimulării proprietății industriale ca mijloc de susținere a dezvoltării socio-economice	2.1. Realizarea unui sistem de coordonare și monitorizare a exploatării și managementului proprietății industriale	2.1.1. Crearea unui grup de lucru inter-ministerial cu rol de coordonare și management al proprietății industriale în subordinea CIC (Comitetul Interministerial pentru Competitivitate) pentru dezvoltarea unui sistem de coordonare și monitorizare prin stabilirea unor indicatori relevanți
			2.2.1. Campanie de conștientizare și sensibilizare a opiniei publice privind importanța prevenirii contrafacerilor
			2.2.2. Actualizarea legislației privind contracararea contrafacerilor
	d. Insuficienta popularizare a	2.3. Promovarea generală și specifică a valorilor inovării și stimularea studiului proprietății industriale	2.3.1. Promovarea în cadrul instituțiilor de învățământ a importanței și specificului proprietății industriale.

	importantei proprietății industriale în România.		2.3.2. Dezvoltarea unor curricule de studiu în vederea stimulării studiului și cercetării în domeniul proprietății industriale.
			2.3.3. Promovarea în mediul economic și al comunității mediului de afaceri a avantajelor exploatării economice a proprietății industriale
		2.4. Promovarea digitalizării serviciilor furnizate de OSIM	2.4.1. Realizarea de campanii de promovare cu privire la existența unor servicii îmbunătățite
			2.4.2. Realizarea de sesiuni de pregătire cu privire la utilizarea noilor servicii digitalizate
Obiectiv General 3: Stimularea capacității inovative a mediului economic și de cercetare românesc, în vederea creșterii competitivității economice	e. Lipsa cadrului adecvat pentru inovare	3.1. Stimularea utilizării mijloacelor de protecție a proprietății industriale, în special pentru IMM-uri	3.1.1. Analiza diagnostic a cadrului legislativ și operaționalizării acestuia, în vederea delimitării atribuțiilor actorilor implicați în domeniul PI
			3.1.2. Suport pt. IMM-uri în vederea accesului la servicii de consultanță în domeniul PI (de ex. sprijin pentru start-upuri pentru a obține brevete, platformă online în vederea facilitării accesului IMM la cunoștințe relevante pentru a fi exploatate)
			3.1.3. Promovarea de acțiuni în vederea valorificării economice a titlurilor de PI
			3.1.4 Stimularea utilizării altor elemente de proprietate industrială (ex. secrete comerciale)
		3.2. Crearea unui sistem de facilitare a finanțării inovării și aplicării inovării precum și de premiere a inovării	3.2.1. Stimularea managementului inovării și transferului tehnologic, crearea unei burse a inovării
			3.2.2. Finanțări pentru sistemul public de cercetare în scopul promovării utilizării brevetării (inclusiv prin consolidarea entităților de transfer tehnologic din cadrul universităților sau a institutelor de CDI)
			3.2.3. Consolidarea rețelelor teritoriale de sprijin acordat întreprinderilor

8. DIRECȚII DE ACȚIUNE

Obiectiv general 1: Dezvoltarea capacității OSIM în implementarea unei politici de proprietate industrială orientată către dezvoltarea economică

Obiectiv specific 1.1. Extinderea atribuțiilor OSIM prin crearea unui departament dedicat serviciilor post-înregistrare

Măsura 1.1.1. Analiza și identificarea resurselor (umane, financiare, etc.)

Crearea unui departament, în cadrul OSIM, care să furnizeze servicii beneficiarilor și ulterior momentului înregistrării creației (marcă, brevet, desene și modele) necesită, ca prim pas, evaluarea resurselor umane și financiare necesare funcționării acestuia în acord cu scopul asumat. Un astfel de departament nu are intenția de furniza servicii de consiliere de natură a concura serviciile private furnizate de consilierii de proprietate industrială, dimpotrivă, el ar avea menirea de a deveni o resursă (prin datele furnizate, prin facilitarea comunicării) care poate eficientiza chiar activitatea de consiliere privată. Rolul primordial al acestui departament este unul mai degrabă strategic, de identificare și de producere a resurselor relevante necesare (date relevante privind companiile și firmele care ar putea utiliza creațiile înregistrate, studii relevante proprietății industriale, comportamentul inovatorilor și al actorilor economici etc.)

Acțiuni:

- Identificarea tipului și numărului de personal necesar pentru funcționarea departamentului – crearea organigramei de personal a departamentului;
- Identificarea și stabilirea resurselor financiare necesare;
- Identificarea infrastructurii necesare pentru funcționarea departamentului (săli, computere etc.);

Măsura 1.1.2. Asigurarea cadrului instituțional

Un departament de orientare a activității post-înregistrare în cadrul OSIM ar avea cel puțin următoarele misiuni:

a) rolul de a identifica, de a centraliza și a produce informații / date relevante și necesare utilizării creației înregistrate - de transfer tehnologic al unui brevet, prin utilizarea activelor non-corporale etc. Sunt relevante aici datele provenite fie din studii care pot fi inițiate în cadrul departamentului (de exemplu cu privire la comportamentul inovatorilor din România, profilul acestora - statutul de persoană fizică / juridică, domeniul de

activitate, aria de proveniență – privată/publică de cercetare/ independentă etc. – sau comportamentul jucătorilor economici în raport cu procesul de inovare, investițiile, percepția asupra rolului creației pentru succesul economic, relația cu alte arii economice din spațiul european și mondial etc., tradiția inovării în România și cauze ale evoluției acesteia etc.) fie provenite din surse oficiale, produse de instituții de resort – precum Institutul Național de Statistică, EUROSTAT, Comisia Europeană – dar care nu au fost analizate și centralizate adecvat, într-o manieră care să prezinte concluzii și recomandări ușor de înțeles și utilizat atât de către inventatori, cât și de jucătorii economici.

b) rolul de a facilita interacțiunea și conlucrarea între corpul inventatorilor, creatorilor care înregistrează produsul muncii lor și corpul jucătorilor din mediul economic, cei care pot aplica și utiliza cu scop economic sau social creațiile existente. Deși această legătură există în unele cazuri prin faptul că invențiile apar în cadrul unor companii, ca activitate distinctă a acestora, nu întotdeauna lucrurile stau astfel (precum cazul cercetătorilor independenți, ai celor proveniți din institute de cercetare sau universități).

c) în baza experienței acumulate poate iniția și propune decidenților măsuri de politică publică care ar putea îmbunătăți cadrul instituțional românesc în așa fel încât inovarea și inovațiile să devină unul dintre pilonii principali ai dezvoltării socio-economice.

Acțiuni:

- Definirea misiunii, scopului și atribuțiile specifice ale *Departamentului de susținere strategică a inovării* în România.
- Adoptarea deciziei la nivel guvernamental pentru înființarea departamentului în cadrul OSIM sau a altei structuri instituționale;

Măsura 1.1.3. Operaționalizarea creării Departamentului de susținere strategică a inovării

În funcționarea departamentului nou creat este nevoie de stabilirea unor repere de lucru, care să poată da seama de evoluția în timp a inovării din România, de rezultatele activității acestui departament și a cadrului instituțional desemnat să sprijine inovarea.

Un astfel de departament ar fi expresia asumării explicite, ca o nouă perspectivă a dezvoltării instituționale, a rolului de factor stimulator al inovării în România. Tocmai de aceea este necesar a stabilit un set de aspecte cheie care ar motiva inovatorii în produce creație și a apela la serviciile OSIM, a căror evoluție să poată fi evaluată și măsurată în timp. Aceste aspecte pot fi operaționalizate sub forma unor indicatori măsurăți în mod permanent care ar permite monitorizarea, în mod obiectiv, a dinamicii procesului inovării în România.

Acțiuni:

- Stabilirea aspectelor și indicatorilor prin intermediul cărora poate fi caracterizat mediul instituțional românesc în raport cu capacitatea acestuia de a stimula procesul inovator. Exemple de astfel de indicatori sunt următorii (lista nu este exhaustivă): durata furnizării certificatului invenției (brevet inovație, desen și model industrial, marcă), ponderea beneficiarilor serviciilor de brevetare oferite de OSIM care au reușit transferul tehnologic al invenției, numărul celor consiliați pentru a utiliza și valorifica invenția, numărul inventatorilor premiați (ca mod de a stimula perpetuarea acestui statut), ponderea beneficiarilor în care povara birocratică a fost redusă la minim (prin comunicare exclusiv digitală cu OSIM, de exemplu) etc.
- Colectarea datelor necesare calculării indicatorilor prin resursele proprii ale departamentului sau prin cele ale unor instituții specializate precum Institutul Național de Statistică.
- Realizarea anual a unui raport care să prezinte rezultatele monitorizării efectelor cadrului instituțional existent în planul inovării și recomandări / sugestii de măsuri care pot contribui la creșterea rolului procesului inovator din România în susținerea dezvoltării socio-economice.
- Introducerea unui **serviciu de promovare a inovării know-how-ului întreprinderilor** prin oferirea unei **asistențe gratuite de diagnoză la nivelul întreprinderilor** pentru descoperirea portofoliului potențial de proprietate industrială al acestora și pentru prezentarea oportunităților de proprietate industrială. Serviciul ar consta în:
 - O vizită în cadrul întreprinderii și, pe baza unui realizării unui interviu, trecerea în revistă a informațiilor privind obținerea, gestionarea și valorificarea potențialului de proprietate industrială
 - Pe baza informațiilor obținute în cadrul întreprinderii, elaborarea unui set de recomandări privind gestionarea și valorificarea portofoliului de proprietate industrială al întreprinderii

Obiectiv specific 1.2. Crearea și punerea în funcțiune a unui nou sistem informatic care să susțină gestionarea tuturor cererilor de protecție, care să includă noi tehnologii în managementul și analiza datelor (big data), baze de date (cloud) și servicii de suport pentru utilizatori

Măsura 1.2.1. Proiectarea unui sistem digital de funcționare a OSIM și asigurarea interoperabilității cu cele existente

OSIM este organ de specialitate al administrației publice centrale, autoritate unică pe teritoriul României în asigurarea protecției proprietății industriale, în conformitate cu legislația națională în domeniu, și cu prevederile acordurilor, convențiilor și tratatelor internaționale la care România este parte. În prezent OSIM își desfășoară activitatea în subordinea Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, conform Hotărârii nr. 272/2020 și Ordinului Ministerului Economiei nr.2738/2020. Digitalizarea procedurilor ar simplifica întregul proces de brevetare de invenție, obținere marci și indicații geografice, respectiv desene și modele.

Actiuni:

- Realizarea unei analize diagnostic a fluxurilor informaționale, procedurale la nivelul OSIM cu privire la serviciile oferite în vederea dezvoltării, proiectării și asigurarea interoperabilității platformei de tip Big Data, a aplicației integrate software pentru accesul online și infrastructura IT existentă.
- Dezvoltarea unei platforme de tip Big Data a tuturor resurselor de informare existente la nivelul OSIM care va oferi utilizatorilor finali un set de instrumente software avansate de regăsire, vizualizare, analiză, avertizare, prescripție, predictive, clusterizare și extragere a rezultatului obținut sub formă de rapoarte concise dar cuprinzătoare. Noul sistem informatic va cuprinde infrastructurile de comunicații, hardware și software astfel încât să se asigure o valorificare operațională și analitică a informațiilor.
- Dezvoltarea unei aplicații integrate software care se adresează potențialilor beneficiari ai serviciilor OSIM în vederea consultării de oferte de servicii, depunerii electronice de cereri de protecție de proprietate industrială și de urmărire în timp real etapa procedurală în care se află cererea depusă.

Măsura 1.2.2. Implementarea sistemului digital de funcționare a OSIM

În prezent OSIM pune la dispoziție pe site-ul propriu mai multe aplicații (și structurile de baze de date aferente) pentru cele 3 mari domenii de PI - brevete, marci, desene și modele:

- Registrul online pentru marci;
- Registrul online Patreg pentru brevetele europene valide pe teritoriul României;
- Server de publicare invenții;
- Baza de date brevete acordate

Actiuni:

- Inlocuirea aplicațiilor insulare pentru fiecare domeniu de PI care în acest moment sunt puse la dispoziția publicului pe pagina web a OSIM cu o singură nouă platforma informatica, care va răspunde următoarelor cerințe generale: Asigurarea eficientizării punerii la dispoziția publicului/actorilor interesați (stakeholders) a informațiilor privind protecția drepturilor de PI; Asigurarea partajării eficiente a informației în cadrul OSIM; Asigurarea partajării eficiente a informației cu instituțiile publice/private parteneri; Posibilitatea creării de fluxuri de lucru automatizate suportate de aplicații inclusiv prin tehnologii de tip drag & drop; Suport pentru îndeplinirea obiectivelor OSIM conform atribuțiilor legale; Integrabilitate și deschidere, scalabilitate și sustenabilitate; Administrarea identității utilizatorilor și controlul accesului la resursele sistemului în funcție de drepturi și roluri; Asigurarea disponibilității ridicate (24 x 7) a aplicațiilor; Administrarea și operarea la costuri reduse a infrastructurii și componentelor soluției; Abordare unitară, etapizată a procesului.
- Implementarea sistemului digital presupune derularea următoarelor etape: analiza necesităților; proiectarea și realizarea amenajărilor de rețea informatică; livrarea, instalarea și punerea în funcțiune a infrastructurii hardware și software; dezvoltarea și implementarea soluției big data și a aplicației integrate software; testarea aplicațiilor și trecerea în producție.

Masura 1.2.3. Asigurarea funcționalității sistemului

Având în vedere complexitatea aplicațiilor software întreținerea și administrarea inițială va fi suportată de către furnizorul/furnizorii. Aplicațiile vor fi concepute deschise și flexibile, acestea putând fi scalabile atât din punct de vedere al capacității datelor înmagazinate, astfel încât să poată menține caracteristicile de performanță odată cu creșterea volumului de date, cât și în ceea ce privește creșterea numărului de utilizatori care accesează sistemul.

Acțiuni:

- Funcționalitatea tehnică a sistemului digital va fi asigurată prin: activități de mentenanță care vizează administrarea echipamentelor de calcul necesare bunei funcționări soluțiilor software implementate; suport tehnic intern și extern; testare și verificare a funcționalității aplicațiilor software în corelare cu necesitățile OSIM.

Obiectiv general 2. Crearea unui ecosistem public favorabil exploatării și managementului proprietății industriale

Obiectiv specific 2.1. Realizarea unui sistem de coordonare și monitorizare a exploatării și managementului proprietății industriale

Măsura: 2.1.1. Crearea unui grup de lucru inter-ministerial cu rol de coordonare și management al proprietății industriale în subordinea CIC (Comitetul Interministerial pentru Competitivitate) pentru dezvoltarea unui sistem de coordonare și monitorizare prin stabilirea unor indicatori relevanți

În ultimii ani, Grupul de Lucru pe Probleme de Proprietate Intelectuală, din care fac parte instituțiile cu atribuții în domeniu și reprezentanți ai mediului de afaceri, practic, nu a funcționat. Aproape toți reprezentanții instituțiilor publice care au luat parte la sesiunile de consultări au afirmat faptul că se simte nevoia funcționării unui astfel de grup. Pe de altă parte, România are nevoie de o abordare unitară în cadrul lucrărilor diferitelor grupuri de lucru internaționale sau europene, la care participă, în principiu, reprezentanți ai entităților Grupului de Lucru pe Probleme de Proprietate Intelectuală. Ca urmare, este necesară nu doar încercarea revitalizării acestuia dar și încadrarea într-o structură care să îi faciliteze funcționarea.

Totodată, la nivel microeconomic, managementul proprietății industriale este aproape inexistent ca proces, un număr insignifiant de organizații își administrează activele intangibile, în ansamblu, într-un mod eficient. Această situație însă decurge și din lipsa unui proces de management al proprietății industriale la nivel regional și național. Totodată, inexistența sau necunoașterea unor instrumente dedicate acestui proces, corelat cu lipsa competențelor specifice, contribuie la o lipsă a administrării proprietății industriale în România. În acest context, crearea unui sistem care să contribuie la identificarea activelor specifice proprietății industriale, care să faciliteze găsirea direcțiilor de aplicabilitate ale acestora, care să asigure asistență în exploatarea lor și care să furnizeze expertiză în acest domeniu, devine din ce în ce mai necesară.

Acțiuni:

- Identificarea entităților reprezentative;
- Crearea structurii necesare;
- Stabilirea unui cadru funcțional și normativ;
- Asigurarea resurselor solicitate.

Obiectiv specific 2.2. Garantarea unei protecții mai riguroase a DPI în România

Măsura 2.2.1 Campanie de conștientizare și sensibilizare a opiniei publice privind importanța prevenirii contrafacerilor

Potrivit datelor statistice furnizate de către instituțiile cu atribuții în domeniul prevenirii, cercetării și sancționării infracțiunilor din domeniul proprietății industriale, se poate constata faptul că, cu precădere în cazul mărcilor a crescut numărul sesizărilor și al infracțiunilor reținute de către instanță cu privire la încălcarea drepturilor conferite titularilor, fapt ce este de natură a impune o mai bună conștientizare și sensibilizare a opiniei publice privind importanța prevenirii infracțiunilor de contrafacere. Totodată, considerăm că se impune alocarea de resurse suplimentare în vederea asigurării suportului tehnic și logistic necesar activităților operative.

Acțiuni:

- Activitățile de prevenire și combatere a ilegalităților din domeniu prin organizarea și derularea de campanii preventive, de activități de pregătire profesională și schimb de bune practici, precum și prin asigurarea suportului tehnic, logistic și financiar necesar activităților operative.

Măsura 2.2.2 Actualizarea legislației privind contracararea contrafacerilor

Având în vedere faptul că în cazul infracțiunilor de contrafacere trendul este unul crescător atât la nivel național cât și la nivel internațional iar acest fenomen are un impact uriaș asupra bugetelor statelor, descurajând investițiile agenților economici corecți întrucât contrafăcătorul ajunge să obțină profit în dauna celor care au investit în marcă, considerăm că se impune o sporire a eficacității prevenirii infracțiunilor de contrafacere precum și o cercetare și soluționarea mai eficientă din partea organelor de urmărire penală a acestor tipuri de infracțiuni.

Acțiuni:

- Propuneri de sporire a eficacității prevenirii infracțiunilor care aduc atingere drepturilor de proprietate industrială prin majorarea limitelor de pedeapsă prevăzute pentru aceste infracțiuni.
- Propuneri de modificare legislativă constând în crearea cadrului legal necesar pentru a permite implementarea unor instrumente de stimulare/motivare a personalului implicat în cercetarea și sancționarea acestor infracțiuni.

Obiectiv specific 2.3. Promovarea generală și specifică a valorilor inovării și stimularea studiului proprietății industriale

Măsura 2.3.1. Promovarea în cadrul instituțiilor de învățământ a importanței și specificului proprietății industriale.

Eșecul diferitelor inițiative de promovare a proprietății industriale în cadrul instituțiilor de învățământ din ultimii ani, a dus la o situație în care foarte puțini elevi sau studenți dețin cunoștințe măcar de bază în acest domeniu. Astfel, inexistența unui concept unitar, a unui calendar multianual și a unor ținte clare, împreună cu o structură clar definită, resurse dedicate și competențe profesionale specifice, au condus la eșecul specificat anterior. Ca urmare, se simte nevoia promovării măcar a elementelor de bază privind proprietatea industrială în rândul elevilor și studenților, organizată ca proces bine corelat și structurat.

Acțiuni:

- Crearea conceptului;
- Identificarea resurselor necesare;
- Stabilirea unui calendar de derulare a unor campanii de promovare specializate, adresate elevilor din ciclul primar, gimnazial și liceal.

Măsura 2.3.2. Dezvoltarea unor curricule de studiu în vederea stimulării studiului și cercetării în domeniul proprietății industriale.

În România, până în prezent, proprietatea intelectuală în general și proprietatea industrială în special se studiază foarte puțin. Aproape deloc în ciclurile primare, gimnaziale și liceale, și foarte puțin în universități. Totodată, programele de master și tezele de doctorat în domeniu sunt aproape inexistente. De asemenea, cercetările în domeniu aproape că nu există iar articole științifice publicate pe aceste teme nu au fost identificate. Datorită acestor motive, este evidentă nevoia includerii în curricula actuală a unor teme legate de proprietatea industrială, extinderea specializărilor unde se studiază măcar elemente introductive ale proprietății industriale în corelare cu acestea, precum și stimularea cercetării în domeniu.

Acțiuni:

- Crearea unui parteneriat cu Ministerul Educației în scopul includerii în curricula actuală de studiu a unor elemente specifice proprietății industriale;
- Crearea unor materiale educaționale dedicate;
- Încurajarea cercetării în domeniul proprietății industriale.

Măsura 2.3.3. Promovarea în mediul economic și al comunității a avantajelor exploataării economice a proprietății industriale

Majoritatea covârșitoare a întreprinderilor românești nu dețin sau nu utilizează vreun element de proprietate industrială (brevet, marcă, etc.). De asemenea, marea majoritate a acestora nu cunosc dacă dețin sau nu active ce pot fi protejate sub forma elementelor de proprietate industrială. Totodată, majoritatea întreprinderilor românești, chiar dacă dețin vreun element de proprietate industrială, nu știu cum să administreze acest activ, cum să exploateze eficient investiția în cadrul acestuia și nici cum să evalueze și / sau să tranzacționeze, eventual, un activ intangibil. Pe de altă parte, comunitățile în ansamblu înțeleg foarte puțin atât valoarea cât și potențialul proprietății industriale. Ca urmare, este necesară derularea unor activități de promovare specializată pentru întreprinderi și comunitate a principiilor ce stau la baza proprietății industriale precum și a unor elemente de bază privind managementul proprietății industriale.

Acțiuni:

- Crearea unor parteneriate cu camerele de comerț, cu asociațiile profesionale sau de afaceri, precum și cu societatea civilă, în scopul derulării unor campanii de promovare specializate, adresate mediului economic și unor campanii de promovare cu caracter general, adresate comunităților.

Obiectiv specific 2.4. Promovarea digitalizării serviciilor furnizate de OSIM

Măsura 2.4.1. Realizarea de campanii de promovare cu privire la existența unor servicii îmbunătățite

Atât timp cât OSIM își îmbunătățește activitatea și își extinde numărul de procese digitalizate, potențialii utilizatori vor trebui informați cu privire la aceasta și la avantajele oferite. Astfel, spre exemplu, potențialii utilizatori vor trebui să cunoască faptul că o serie de servicii online pot fi accesate doar pe baza semnăturii electronice sau că o serie de informații, solicitate până acum aplicanților, vor fi preluate automat de platformă din sistemul diferitelor autorități. De asemenea, posibilitatea urmării stadiului solicitărilor, reprezintă o caracteristică extrem de utilă. Toate acestea însă, pentru a putea fi utilizate, trebuie să fie cunoscute, motiv pentru care este necesară o promovare susținută în acest sens.

Acțiuni:

- Identificarea părților interesate;
- Crearea instrumentelor necesare;

- Asigurarea resurselor și mijloacelor de comunicare adecvate;
- Stabilirea unui calendar;
- Realizarea sesiunilor de promovare stabilite.

Măsura 2.4.2. Realizarea de sesiuni de pregătire cu privire la utilizarea noilor servicii digitalizate

Utilizarea noilor instrumente online presupune cunoașterea funcționării acestora, adaptarea modalităților de interacțiune la solicitările noilor structuri, utilizarea unor eventuale documente diferite și necesitatea realizării diferitelor acțiuni. Acestea însă nu pot fi cunoscute apriori de către aplicanți, fără existența unor meniuri de ajutor foarte detaliate și a unor tutoriale sau manuale de utilizare specifice.

Acțiuni:

- Dezvoltarea unor tutoriale specializate;
- Webinaruri și sesiuni online de pregătire;
- Dezvoltarea unui serviciu de tip helpdesk.

Obiectiv General 3: Stimularea capacității inovative a mediului economic și de cercetare românesc, în vederea creșterii competitivității economice

Obiectiv specific 3.1. Stimularea utilizării mijloacelor de protecție a proprietății industriale, în special pentru IMM-uri

Măsura 3.1.1. Analiza diagnostic a cadrului legislativ și operaționalizării acestuia, în vederea delimitării atribuțiilor actorilor implicați în domeniul PI

Valoarea companiilor de astăzi este în mare parte atribuită activelor necorporale pe care le dețin. Posesia titlurilor de proprietate industrială și valoarea acestora devin din ce în ce mai importante în definirea poziționării competitive a unei companii și în determinarea valorii acesteia. Îndeplinirea scopului propus se poate realiza prin dezvoltarea și maturizarea entităților suport pentru inovare și transfer tehnologic prin realizarea unui proces de transfer mai intens al rezultatelor cercetării în piață prin valorificarea rezultatelor cercetării printr-un management performant la proprietății industriale.

Acțiuni:

- Elaborarea analizei diagnostic în vederea clarificării și actualizării responsabilităților serviciilor de transfer tehnologic și rolul managementului proprietății industriale în cadrul procesului;

Măsura 3.1.2. Suport acordat IMM-uri în vederea accesului la servicii de consultanță în domeniul PI (de ex. sprijin pentru start-upuri pentru a obține brevete, platformă online în vederea facilitării accesului IMM la cunoștințe relevante pentru a fi exploatate etc.)

Complexitatea mare a produselor și serviciilor implică incorporarea unui set numeros de brevete, în timp ce altele, cu o durată așteptată de viață foarte scurtă a noutății în piață, nu au timpul necesar obținerii unei protecții date prin patentare. Această dinamică obligă inovatorii la abordări creative a protecției diferite date de drepturi de proprietate industrială complementare. Capacitatea entităților specializate în managementul proprietății industriale este proporțională cu dimensiunea și complexitatea activităților de cercetare, astfel că poate varia de la o singură persoană, la un departament specializat și face necesară existența unui corp de consultanți în privința managementului proprietății industriale. În primul rând, rolul lor este de a stabili o strategie de management al proprietății industriale și de a folosi toate resursele creative și financiare ale organizației pentru atingerea obiectivelor stabilite. Echipa de colaboratori în cazul organizațiilor cu activități complexe de cercetare și inovare, cu un potențial de valorificare mare în industrie, implică un management de PI largă, cu expertiză atât în domeniul de aplicare dar și consilieri specializați în legislația de proprietate industrială și de business. Preocuparea pentru portofoliul instrumentelor inovative adaugă capacități noi, orientând activitatea inovativă către obiective legate de obținerea lor, controlul costurilor implicate, proiecții ale profitului potențial, integrarea strategică și implementarea acestora.

Acțiuni:

- Specializarea unor persoane desemnate de beneficiarii din sectorul academic și de cercetare în cadrul unor entități/departamente de management al proprietății industriale, responsabili de procesul de patentare în fața OSIM și de sprijinire a institutelor și universităților în implementarea și managementul drepturilor PI.
- Introducerea contractului de management al proprietății industriale în cadrul mai larg al contractului de management în cercetare;
- Crearea *rețelei naționale de centre de management al proprietății industriale* (MEAT și OSIM). Susținerea și consolidarea expertizei centrelor de management al proprietății industriale din cadrul institutelor de cercetare și universități de către OSIM.

Măsura 3.1.3. Promovarea de acțiuni în vederea valorificării economice a titlurilor

În acest context, acest efort trebuie stimulat și susținut prin instrumente de valorificare economică a titlurilor de proprietate industrială, mai ales din punct de vedere calitativ, prin stabilirea unui set de criterii și metodologii de evaluare a lor. Împreună cu evaluările consultanților financiari, instrumentul va fi unul util și din perspectiva informațiilor oferite privind piața, industria, concurența, tehnologiile existente și limita de inovare. Furnizarea de servicii specializate, capabile să faciliteze, să susțină și să consolideze percepția valorii titlurilor de proprietate industrială și îmbunătățirea acestora poate fi susținută și printr-un pachet de măsuri care să stimuleze cererea de creștere și inovare. Un bun exemplu regăsit în multe state europene este cel al casetei brevetelor (*patent box*). Scopul instrumentului este de a încuraja și atrage cercetarea și dezvoltarea inovării și localizarea afacerilor inovatoare în limitele naționale prin stimulente fiscale importante, veniturile din activități industriale care incorporează inovare fiind fiscalizate în limite mult diminuate. Regimul fiscal implicat de caseta brevetelor a fost implementat în jumătate din statele UE, majoritatea în ultimele două decade. În țările central-europene, regimul casetei brevetelor a fost implementat în Ungaria, Polonia, Slovacia și Lituania cu praguri de fiscalitate de 4,5 %, 5, 10,5, respectiv 5%.

Acțiuni:

- Introducerea regimului casetei brevetelor ca stimulent fiscal în vederea dezvoltării activităților inovatoare în întreprinderi
- Elaborarea grilelor de evaluare și definirea metodologiilor care stau la baza proceselor de analiză care urmează să fie adoptate. Ca o garanție a calității acestea vor fi efectuate în colaborare cu reprezentanți ai sistemului financiar-bancar, al companiilor și al unor actori relevanți din domeniul cercetării.

Măsura 3.1.4 Stimularea utilizării altor elemente de proprietate industrială (ex. secrete comerciale)

Utilizarea altor elemente de proprietate industrială este relativ scăzută în România, atât din cauza mediului legislativ insuficient adaptat, cât și din cauza cunoașterii foarte reduse a acestor elemente din partea mediului economic. Pentru secretele comerciale, în legislația românească sintagma utilizată este: know-how și informații de afaceri nedivulgate care constituie secrete comerciale. Complexitatea abordării însă provine din legăturile strânse cu legislația privind concurența și cu legislația privind achizițiile publice. De asemenea, varietatea foarte largă a altor elemente considerate proprietate industrială (baze de date, algoritmi, standarde interne, etc.), constituie o dificultate majoră în abordarea domeniului.

Acțiuni:

- Realizarea unor campanii de promovare pentru mediul economic;
- Identificarea lacunelor legislative și funcționale;
- Propuneri pentru îmbunătățirea cadrului legislativ.

Obiectiv specific 3.2. Crearea unui sistem de facilitare a finanțării inovării și aplicării inovării precum și de premiere a inovării**Măsura 3.2.1 Stimularea managementului inovării și transferului tehnologic, crearea unei burse a inovării**

Percepția existentă în mediul de afaceri asupra brevetării / patentării (rezultată în urma interviurilor efectuate în cadrul analizei ex-ante) este reprezentată de un proces birocratic, îndelungat și relativ costisitor, conducând la riscul pierderii caracterului de noutate a inovației. Efectul acestei percepții a constat în scăderea încrederii agenților economici privind posibilitățile oferite de o protecția drepturilor de proprietate industriale. Printr-o abordare strategică a proprietății industriale, sistemul de proprietate industrială poate ajuta rețelele sau comunitățile inovative în procesul de stimulare și transformare a ideilor creatoare în invenții patentabile și valorificarea lor în piață. În acest sens, este nevoie de flexibilizarea și transparentizarea procesului de transfer tehnologic, prin facilitarea întâlnirii dintre inovatori, pe de o parte, și utilizatorii produselor acestora (IMM-uri).

Acțiuni:

- Implementarea unui proiect vizând creșterea diseminării și conștientizării inovării / transferului tehnologic prin intermediul drepturilor de proprietate industrială (entități de transfer tehnologic, institute de cercetare, mediu de afaceri, mediul universitar). Proiectul va include următoarele direcții de acțiune:
 - Formare profesională relevantă în domeniul proprietății industriale a actorilor implicați (entități de transfer tehnologic, institute de cercetare, mediu de afaceri, mediul universitar), inclusiv la nivel regional/local.
 - Derularea unei cercetări calitative și cantitative privind mecanismele determinante ale inovării în România și transferului tehnologic.
 - Elaborare raport de documentare privind *best practices* în procesele de inovare și transfer tehnologic la nivel european și mondial și diseminarea rezultatelor în rândul actorilor relevanți (entități de transfer tehnologic, institute de cercetare, mediu de afaceri, mediul universitar)

- Implementarea unui proiect vizând consolidarea ecosistemului de inovare și transfer tehnologic din România prin susținerea entităților de transfer tehnologic în accesarea și managementul drepturilor de proprietate industrială. Proiectul va viza realizarea unei platforme IT în vederea facilitării accesului IMM la inovații relevante pentru a fi exploatate comercial, asigurând în același timp și interoperabilitatea ecosistemului de inovare și transfer tehnologic. O astfel de **platformă de tip *knowledge-shared*** la nivel național ar putea include și portofolii de brevete rezultate din activitatea institutelor naționale de cercetare-dezvoltare și universități, acoperind toate sectoarele industriale și tehnologice. Platforma va prezenta doar acele brevete cu un nivel ridicat de maturitate tehnologică, pentru a putea oferi întreprinderilor invenții cu potențial tehnologic și comercial ridicat, cât mai aproape de stadiul de prototip.

Măsura 3.2.2. Finanțări pentru sistemul public de cercetare în scopul promovării utilizării brevetării (inclusiv prin consolidarea entităților de transfer tehnologic din cadrul universităților sau a institutelor de CDI)

Sistemul public de cercetare, deși produce un număr semnificativ de brevete, nu reușește să valorizeze într-o manieră semnificativă patrimoniul său de brevete datorită lipsei de resurse dedicate schimbului de informații cu întreprinderile. Este necesară consolidarea structurilor de transfer tehnologic (în cazul celor deja existente) și sprijinirea apariției de noi structuri de transfer tehnologic la nivelul universităților, a institutelor publice de cercetare-dezvoltare pentru a întări legătura între ecosistemul public de cercetare-dezvoltare și mediul de afaceri, în special în ce privește utilizarea și extinderea gamei de aplicații a noilor tehnologii digitale/Industria 4.0.

Acțiuni:

- **Parteneriat între OSIM și entități de cercetare (universități, institute de cercetare) pentru a asigura un flux permanent de evidențe empirice fundamentate** care să descrie și să explice mecanismele sociale și economice determinate ale manifestării inovării, inovației și activării dreptului de proprietate industrială, inclusiv prin accesarea instrumentelor structurale dedicate (POCIDIF, POR etc.).
- În cadrul de programare privind fondurile europene pentru perioada 2021-2027, propunem **regândirea liniei de finanțare dedicată entităților de transfer tehnologic (ETT)** prin: revizuirea criteriilor de eligibilitate a entităților de transfer tehnologic, extinderea listei de cheltuieli eligibile, sprijinirea resursei umane din cadrul ETT prin creșterea nivelului de competență a personalului, creșterea numărului de activități de sprijin a întreprinderilor pentru întâlnirea cererii cu oferta

de cercetare și pentru facilitarea dezvoltării de cunoștințe științifico-tehnologice în cadrul diverselor sectoarelor economice sau a anumitor regiuni ale țării.

- **Continuarea finanțării întreprinderilor inovatoare pentru proiecte construite în jurul realizării de produse în faza de *proof of concept*** pentru tehnologii prezentând potențial de aplicare în sfera de industrială prin valorificarea prototipurilor în ecosistemul de cercetare-dezvoltare-inovare (universități, întreprinderi, finanțatori).

Măsura 3.2.3. Consolidarea rețelelor teritoriale de sprijin acordat întreprinderilor

În vederea stimulării întreprinderilor pentru valorificarea potențialului lor de inovare este necesară o activitate susținută de informare la nivelul IMM-urilor pentru popularizarea drepturilor de proprietate industrială și al potențialului economic al acestora.

Acțiuni:

- Stabilirea unui **mecanism permanent de colaborare între OSIM și puncte de contact la nivel regional și local** (rețeaua de centre teritoriale OSIM, Camerele de Comerț și Industrie la nivel județean).
- Pentru difuzarea informațiilor legate de drepturile de proprietate industrială la nivel local, se recomandă și **intensificarea procesului de formare a specialiștilor în proprietate industrială** care pot asista în mod direct întreprinderile în procesul de cunoaștere a drepturilor de proprietate industrială și de gestionare și valorificare a portofoliului de titluri de proprietate industrială.

9. PLAN DE ACȚIUNE ȘI REZULTATE

Obiective generale	Obiective specifice	Masuri / Activități	Indicatori/Rezultate	Termene	Instituție responsabilă	Observații
Obiectiv general 1: Dezvoltarea capacității OSIM în implementarea unei politici de proprietate industrială orientată către dezvoltarea economică	1.1. Extinderea atribuțiilor OSIM prin crearea unui departament dedicat serviciilor post-înregistrare	1.1.1. Analiza și identificarea resurselor (umane, financiare, etc.)	Analiza elaborată și aprobată	31.12.2023	OSIM	
		1.1.2. Asigurarea cadrului instituțional	Un proiect de înființare a Departamentului de susținere strategică a proprietății industriale în România realizat (Definire misiune, scop, atribuții specifice, organigramă, buget necesar)	31.12.2023	OSIM, ME	
		1.1.3. Operaționalizarea creării departamentului	Înființarea Departamentului de susținere strategică a proprietății industriale în România în cadrul OSIM sau a altei structuri guvernamentale; 50 întreprinderi beneficiare ale serviciilor furnizate de departament (inclusiv asistență diagnoza portofoliu proprietate industrială)	31.12.2024	OSIM, ME	
	1.2. Crearea și punerea în funcțiune a unui nou sistem informatic care să susțină gestionarea tuturor cererilor de protecție, care să includă noi tehnologii în managementul și analiza datelor (big data), baze de	1.2.1. Proiectarea unui sistem informatic de funcționare a OSIM și asigurarea interoperabilității cu cele existente	Un sistem informatic de funcționare a OSIM realizat și funcțional, deschis către utilizatorii externi	31.12.2024	OSIM	
		1.2.2. Implementarea sistemului informatic de funcționare a OSIM			OSIM	
		1.2.3. Asigurarea funcționalității sistemului			OSIM	

	date (cloud) și servicii de suport pentru utilizatori					
Obiectiv general 2: Crearea unui ecosistem public favorabil exploatării și managementul ui proprietății industriale	2.1. Realizarea unui sistem de coordonare și monitorizare a exploatării și managementului proprietății industriale	2.1.1. Crearea unui grup de lucru inter-ministerial cu rol de coordonare și management al proprietății industriale în subordinea CIC (Comitetul Interministerial pentru Competitivitate) pentru dezvoltarea unui sistem de coordonare și monitorizare prin stabilirea unor indicatori relevanți	Un grup de lucru inter-ministerial înființat și operațional, cu rol de coordonare și management al proprietății industriale	30.06.2024	OSIM, ME	
	2.2. Garantarea unei protecții mai riguroase a DPI în România	2.2.1 Campanie de conștientizare și sensibilizare a opiniei publice privind importanța prevenirii contrafacerilor	Minim 10.000 persoane care au recepționat mesajul campaniei privind prevenirea contrafacerii	31.12.2027	OSIM, ME	
		2.2.2 Actualizarea legislației relevante privind proprietatea industrială (de exemplu; contracararea contrafacerilor, fluidizare proceduri și durată de soluționare a cererilor etc.)	Minimum 3 acte normative care vizează aspecte precum; -modificarea și completarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 64/1991 care a fost adoptat în anul 2008, iar până în prezent nu a suferit nicio modificare - modificări privind introducerea unei condiții preliminare depunerii cererii de brevet, respectiv realizarea unei analize a potențialului de brevetabilitate -modificări legislative necesare pentru fluidizarea procedurilor, în ceea ce privește produsele IT/robotizare/automatizare - modificări privind diminuarea duratei de soluționare a dosarelor în materia proprietății industriale - modificări legislative care să prevadă pedepsirea infracțiunii	31.12.2025	OSIM, ME	

			prevăzută art. 90, alin. 1 din Legea 84/1998 la plângerea prealabilă a persoanei vătămate -majorarea limitelor de pedeapsă in cazul infracțiunii de contrafacere			
2.3. Promovarea generală si specifica a valorilor inovării și stimularea studiului proprietății industriale	2.3.1. Promovarea în cadrul instituțiilor de învățământ a importanței și specificului proprietății industriale.	Minim 10.000 elevi/studenti beneficiari;	31.12.2027	OSIM	Vor fi incluse în procesul asociației reprezentative ale instituțiilor de învățământ	
	2.3.2. Dezvoltarea de curricule de studiu în vederea stimulării studiului și cercetării în domeniul proprietății industriale.	Trei tipuri de curricule de studiu dezvoltate specifice nivelurilor de învățământ gimnazial, liceal și universitar	31.12.2027	OSIM, ME, Ministerul Educației	Vor fi incluse în procesul asociației reprezentative ale instituțiilor de învățământ	
	2.3.3. Promovarea în mediul economic si al comunității mediului de afaceri a avantajelor exploataării economice a proprietății industriale	Minim 1.000 agenți economici / reprezentanți ai mediului de afaceri beneficiari	31.12.2027	OSIM	Vor fi implicate Camerele de Comerț, Centre de Transfer Tehnologic sau alte organizații relevante	

	2.4. Promovarea digitalizării serviciilor furnizate de OSIM	2.4.1. Realizarea de campanii de promovare cu privire la existența unor servicii îmbunătățite	Minim 20.000 persoane informate privind existența serviciilor îmbunătățite	31.12.2027	OSIM	
		2.4.2. Realizarea de sesiuni de pregătire cu privire la utilizarea noilor servicii digitalizate	Minim 50 de consilieri de PI / specialiști pregătiți cu privire la utilizarea noilor facilități oferite de platforma IT	31.12.2027	OSIM	
Obiectiv General 3: Stimularea capacității inovative a mediului economic și de cercetare românesc, în vederea creșterii competitivității economice	3.1. Stimularea utilizării mijloacelor de protecție a proprietății industriale, în special pentru IMM-uri	3.1.1. Analiza diagnostic a cadrului legislativ și operaționalizării acestuia, în vederea delimitării atribuțiilor actorilor implicați în domeniul PI	O analiză diagnostic elaborată și supusă dezbaterii cu stakeholderi	31.12.2024	OSIM,ME, Ministerul Antreprenori at și Turism, Min. Justiției, Ministerul de Interne etc.	
		3.1.2. Suport pt. IMM-uri în vederea accesului la servicii de consultanță în domeniul PInd (de ex. sprijin pentru start-up-uri pentru a obține brevete, platformă online în vederea facilitării accesului IMM la cunoștințe relevante pentru a fi exploatate)	Minim 100 IMM-uri beneficiari servicii de consultanță în domeniul PInd	31.07.2025	OSIM,ME, MAT	
		3.1.3. Promovarea de acțiuni în vederea valorificării economice a titlurilor de PInd	Minim 20 de evenimente de tipul Bursa Inovării	31.12.2027	OSIM, ME, MAT, CCIR	
		3.1.4 Stimularea utilizării altor elemente de proprietate industrială (ex. secrete comerciale)	2 inițiative legislative promovate care privesc alte elemente de proprietate industrială; 20 de evenimente de promovare și pregătire organizate;	31.12.2027	OSIM, ME	
	3.2. Crearea unui sistem de facilitare a finanțării inovării și aplicării inovării	3.2.1. Stimularea managementului inovării și transferului tehnologic, crearea unei burse a inovării	1 proiect vizând consolidarea ecosistemului de inovare și transfer tehnologic din România implementat	31.12.2024	OSIM, ME	

	precum si de premiere a inovarii		<ul style="list-style-type: none"> - nr. entitati de transfer tehnologic sustinute - platforma IT de tip knowledge-shared functionala - nr. brevete publicate cu grad ridicat de maturitate tehnologică 			
		3.2.2. Finanțări pentru sistemul public de cercetare in scopul promovării utilizării brevetării (inclusiv prin consolidarea entităților de transfer tehnologic din cadrul universităților sau a institutelor de CDI)	<ul style="list-style-type: none"> - nr. ETT finantate - nr. întreprinderi inovatoare finanțate 	31.12.2027	OSIM,ME, MCID, rețea ETT	
		3.2.3. Consolidarea rețelelor teritoriale de sprijin acordat întreprinderilor	Introducerea în COR a unei noi specializări, anume managementul proprietății industriale 30 specialisti proprietate Industrială formați	31.12.2027	OSIM,ME, MCID, rețea ETT	

10. PROCEDURI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

Această metodologie a fost concepută pentru a sprijini Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) în procesul de realizare a propriilor rapoarte de monitorizare și de evaluare a SNPI. Scopul ei este de a oferi un cadru de definiție a principiilor de monitorizare și evaluare, a componentelor sistemului și de articulare a acestora în procesul de monitorizare și evaluare la nivel organizațional.

Monitorizarea SNPI urmărește atât **punerea în practică** a acțiunilor și activităților prevăzute de strategie, cât și **examinarea progreselor** în îndeplinirea obiectivelor. De aceea, un proces complet de monitorizare include, de asemenea, **examinarea progreselor** către obținerea rezultatelor și **raportarea** lor.

Evaluarea strategiei vizează aprecierea măsurii în care obiectivele sale își dovedesc **relevanța** pentru părțile interesate, în mod particular, și pentru economie și societate, în general. În același timp, o evaluare de calitate privește **eficiența** și **eficacitatea** strategiei, **impactul** ei și gradul în care ea este **sustenabilă**. Evident, pentru fiecare dintre aceste caracteristici este nevoie de criterii de evaluare, într-un cadru de asigurare a calității monitorizării și evaluării SNPI.

Monitorizarea și evaluarea unui program, a unui proiect sau a unei strategii este unul din principalele obiective ale unei organizații și, în același timp, unul din principalele sale instrumente de management. Îndeplinirea obiectivelor unui proiect sau, în cazul nostru, ale strategiei, presupune un proces de planificare a resurselor și activităților. În egală măsură, monitorizarea și evaluarea strategiei necesită o planificare cel puțin la fel de atentă. Monitorizarea și evaluarea SNPI are patru valențe principale:

- asigură menținerea strategiei pe traiectoria obiectivelor sale;
- creează premisele utilizării resurselor cu eficiență și eficacitate;
- favorizează comunicarea cu părțile interesate, partenerii și beneficiarii strategiei;
- facilitează evaluarea progreselor, identificarea problemelor legate de modul în care au fost planificate și puse în practică activitățile strategiei și efectuarea modificărilor/ajustărilor necesare.

Modelul de evaluare prezentat în prezenta metodologie reprezintă o abordare procesuală a evaluării, fiind structurat în 6 etape:

1st Definiția Modelului logic;

2nd Definiția obiectivelor evaluării și întrebărilor;

3rd Pregătirea evaluării;

4th Identificarea unei metodologii potrivite de analiză (mix de tehnici alese în funcție de tipurile de instrumente folosite);

5th Concluziile evaluării;

6th Aplicarea lecțiilor din evaluare.

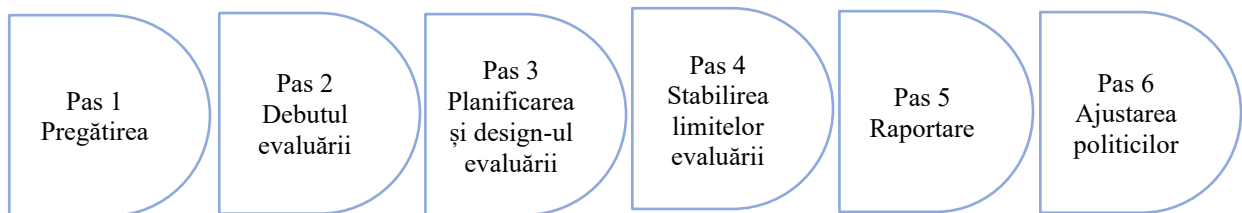
Definirea Modelului Logic reprezintă un criteriu pentru o bună practică de evaluare: raționalitatea politicii/intervenției este bine-definită și este identificată cu claritate eșecul care formează obiectul politicii.

Această primă etapă este una premergătoare evaluării propriu-zise, la stadiul de design al programului. Raționalitatea intervenției este stabilită de inițiatorul politicii; pentru politicile complexe, cum sunt cele care vizează proprietatea industrială, este necesară inițierea unui proces de consultare cu principalii stakeholders și alinierea cu nevoile beneficiarilor pe baza principalelor puncte de vedere și a interviurilor. Claritatea modelului logic constituie fundamentul acurateții evaluării intermediare și ex-post a mix-ului de politici. Problemele care necesită intervenția se circumscriu prin justificarea problemei existente. De exemplu, investițiile mici în cercetare și inovare duc la un rezultat sub-optimal, ceea ce justifică intervenția.

Obiectivele politicilor privind proprietatea industrială sunt clare, specifice iar țintele sunt bine identificate. De asemenea, prioritizarea este necesară dacă există obiective concurente. Claritatea și specificitatea obiectivelor constituie suportul unei bune evaluări. Stabilite de stakeholders, în perioada de design a politicii sau în cea de consultări, lista lor corespunde setului de măsuri specifice care să elimine eșecurile identificate în faza de stabilire a problemei. Încadrarea obiectivelor specifice ale politicii în cadrul mai larg al mix-ului de politici privind proprietatea industrială, mai ales în contextul unui mediu complex și complicat, cu măsuri orizontale cu un efect difuz asupra celorlalte.

Cadrul de evaluare este fundamentat pe modelul logic al politicii: Modelul logic sintetizează principalele elemente de input (financiar, resurse umane, etc), realizări (output – rezultate directe), rezultat (outcomes – beneficii imediate) și impact, toate legate logic de scopul și obiectivele politicii. De asemenea, ipotezele privind interacțiunea modelului logic, narațiunea explicativă a modalității de realizare a rezultatelor pornind de la resursele alocate. Analiza efectelor factorilor exogeni este utilă în măsura în care au un impact așteptat asupra rezultatelor.

Etapile unui proces standard de evaluare

Definirea indicatorilor de performanță pe baza modelului logic pentru măsurarea input-ului, rezultatelor și realizărilor. O evaluare precisă are nevoie de obiective și ținte clare, cunoscute în literatură ca SMART (specifice, măsurabile, acceptate - realizabile, relevante și definite temporal). Generarea și definirea bazelor de date pentru evaluările viitoare, incluzând toate sursele relevante: date statistice, documente de politici, strategii, programe, evaluări trecute, studii.

Obiectivele evaluării sunt clar definite, incluzând așteptările privind integrarea în procesul de politicilor. Definirea clară a utilizatorilor rezultatelor evaluării (sponsorii) – managerii de program, decidenții politici sau analiști, stakeholders, incluzând asociații din diferite sectoare industriale sau alte părți interesate. De asemenea, predictibilitatea privind folosirea rezultatelor evaluării va modela așteptările privind integrarea lor în procesul decizional și ajustarea politicii, atât substanțial, cât și procedural sau temporal.

Monitorizarea SNPI este definită ca procesul de verificare continuă (de rutină) a modului de implementare a acțiunilor/intervențiilor SNPI, în cadrul ciclului de viață a acestora, urmărind identificarea potențialelor probleme și luarea la timp a măsurilor corective. Acest proces presupune:

- colectarea sistematică și continuă a datelor și informațiilor referitoare la resurse (intrări) și costuri, activități, rezultate, realizări și impactul activităților strategiei;
- analiza modului în care au fost obținute rezultatele în raport cu costurile antrenate și diseminarea rezultatelor acestor analize pentru a fi utilizate de structurile de management în procesul de formulare și aplicare a deciziilor.

Monitorizarea are ca obiectiv principal menținerea controlului asupra activităților planificate, ca să ofere structurilor de management o indicație clară asupra eventualelor deraieri de la direcțiile stabilite și dacă resursele alocate sunt suficiente în raport cu obiectivele asumate și dacă sunt utilizate corect.

Monitorizarea are loc la diferite niveluri ale OSIM. De aceea, sunt necesare identificarea acestor niveluri și definirea aranjamentelor instituționale pentru asigurarea condițiilor de funcționare a procesului de monitorizare, astfel încât conducătorii și managerii de proiect să poată cunoaște stadiul proiectelor sau programelor aflate în implementare.

Monitorizarea strategiei este o activitate internă a OSIM, pentru care este necesară alocarea de resurse, care poate fi sprijinită și de experți independenți care furnizează recomandări ce pot contribui la acumularea de experiență într-un proces de învățare.

Monitorizarea evidențiază punctele tari și punctele slabe în implementarea strategiei și permite personalului responsabil să facă față problemelor, să îmbunătățească performanța acesteia, să se bazeze pe succese și să se adapteze la circumstanțele în schimbare.

Monitorizarea presupune colectarea și analiza datelor și informațiilor privind:

- Progresul fizic al strategiei: alocarea resurselor financiare, umane și materiale, activitățile întreprinse și realizările obținute în termeni de produse sau servicii realizate;
- Calitatea procesului: participarea părților interesate la proces și crearea capacităților locale;
- Progresul financiar: prin raportare la buget și la procesul de efectuare a cheltuielilor;
- Răspunsul preliminar al grupurilor țintă la activitățile strategiei: utilizarea serviciilor sau facilităților și schimbări în nivelul de cunoștințe, atitudini sau practici;
- Motivele pentru apariția oricărui răspuns neașteptat sau advers din partea grupurilor țintă și ce măsuri de remediere pot fi întreprinse.

Deși sunt diferite ca scop și abordare, monitorizarea și evaluarea au în vedere trei caracteristici comune: **eficiența**, **eficacitatea** și **impactul** strategiei.

Eficiența indică măsura în care strategia își atinge obiectivele în raport cu resursele alocate. Resursele sunt definite în termeni de resurse umane, de timp, financiare, echipamente, materiale etc. Această evaluare este extrem de importantă dacă se dorește o replicare în viitor a strategiei, parțial sau la o

scară mai mare. O apreciere corectă a eficienței presupune stabilirea unor repere, fie de natura unui nivel de referință, fie constituirea unei serii de date care să poată indica o evoluție pozitivă a acestuia sau, în linii generale, a performanței strategiei.

Eficacitatea este măsura gradului în care strategia își atinge obiectivele și conduce la obținerea realizărilor, efectelor sau impactului vizate. Mai cu seamă într-un domeniu atât de complex, dar de importanță capitală pentru economia României, eficacitatea strategiei răspunde la întrebări precum: *Reușim să realizăm ceva diferit prin această strategie pentru a dovedi că a fost cu adevărat utilă? Și chiar dacă părți ale strategiei nu au funcționat conform așteptărilor sau nu au fost obținute pe deplin anumite rezultate, ce poate fi reluat cu succes în viitor?*

Criterii de evaluare a SNPI

Criteriu	Descriere
Relevanța	Măsura în care obiectivele SNPI sunt adecvate problemelor pe care își propune să le abordeze și mediului fizic și politic în cadrul căruia operează, inclusiv sub raportul modificării acestuia în timp. Un prim raport de evaluare, cel puțin, ar trebui să se refere la calitatea pregătirii strategiei și la arhitectura sa, la logica și completitudinea procesului de planificare a Strategiei, la logica sa internă și la coerența întregului proces.
Eficiența	Faptul că realizările și rezultatele Strategiei au fost obținute la un cost rezonabil: modul în care resursele au fost transformate în acțiuni care contribuie la punerea în practică a activităților (măsurilor) preconizate. Evaluarea privește transformarea din punct de vedere cantitativ și al timpului alocat, precum și al calității rezultatelor. Astfel, se poate aprecia dacă abordarea are valențe de eficiență și dacă alte abordări alternative ar fi putut conduce la rezultate similare cu resurse mai reduse.
Eficacitatea	Evaluarea contribuției rezultatelor la obținerea realizărilor, efectului și impactului preconizate ale Strategiei, inclusiv prin prisma modului în care supozițiile Strategiei au avut o reprezentare în realitate și au avut efecte pozitive sau negative asupra Strategiei. În același timp, evaluarea eficacității Strategiei trebuie să evidențieze dacă beneficiile preconizate la nivelul grupurilor țintă/beneficiarilor au fost obținute conform așteptărilor.
Impactul	Se referă la influența rezultatelor/realizărilor/efectelor Strategiei asupra economiei și societății românești, conform Obiectivului strategic al Strategiei.

<i>Criteria</i>	<i>Descriere</i>
Sustenabilitatea	Evaluarea plauzibilității ca beneficiile Strategiei să continue după orizontul de timp al acesteia și după ce perioada de alocare a resurselor prin programele care se află sub umbrela Strategiei s-a încheiat. Nu sunt omise aspecte referitoare la factorii care exprimă implicarea beneficiarilor, sprijinul dat de diversele organizații implementării politicilor vizate de Strategie, factorii economici și financiari și efectele pe termen lung asupra acestora, dezvoltarea capitalului uman și a tehnologiilor, protecția mediului, capacitatea de management, instituțională și de internalizare a lecțiilor de învățat.

BIBLIOGRAFIE

- Abbe Brown. (2016). *Success' in IP enforcement actions: and the consequences for the Creative Industri* ,– EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2016
- Agenția de Dezvoltare Regională Centru. (2017). *Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru 2014-2020 (RIS3)* http://www.adrcentru.ro/wp-content/uploads/2018/07/ajxy1_1.-RIS3.pdf
- Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest. (2018). *Strategia de Specializare Inteligentă Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest (RIS3 NV)* <https://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2018/07/RIS3-NV-190301.pdf>
- Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Muntenia. (2017). *Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud Muntenia pentru perioada 2014-2020 - instrument inovativ dedicat dezvoltării economice regionale* <https://www.adrmuntenia.ro/strategia-pentru-specializare-inteligenta-a-regiunii-sud-muntenia-pentru-perioda/static/892>
- Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Vest. (2020). *Studiu Strategia Regionala de Inovare Pentru Specializare Inteligenta ADR SUD VEST* <https://www.adroltenia.ro/wp-content/uploads/2020/01/Studiu-Strategia-Regionala-de-Specializare-Inteligenta.pdf>
- Agenția de Dezvoltare Regională Vest. (2017). *Strategia Regională de Specializarea Inteligentă - Regiunea Vest* România https://www.adrvest.ro/attach_files/RIS3%20martie%202015%20draft.pdf
- Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Est. (2017). *Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii de Dezvoltare Sud-Est* http://www.adrse.ro/Documente/Planificare/RIS3/Strategia_specializare_inteligenta_SE.pdf
- Andrés López and Eugenia Orlicki. (2008). *Who uses the patent system in developing countries? A study of patent propensities in Argentina, 1992-2001.*
- Anselm Kamperman Sanders (2010) - *Standards setting in the ICT industry? IP or competition law? A comparative perspective* - Maastricht University, The Netherlands.
- Ashish Arora - Heinz School, Carnegie Mellon, Fuqua School, Duke University and National Bureau of Economic Research (2008) - *Patents and Innovation: An idiosyncratic review of the evidence*, EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2008
- Bjørn Asheim, CIRCLE, Lund University, Finn Valentin, CBS and Christian Zeller, University of Berne (2007) - *IPR and Innovation Systems: An international comparison*– EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2007
- Brian Kahin (2003) - *Bridging the Gap Between Research and Policy* - University of Michigan, European Policy for Intellectual Property, Munich - 24 April 2003
- Bronwyn H. Hall, Nathan Rosemberg (2010) - *Economics of Technology Policy - Handbook of The Economics of Innovation, vol. 2*, Steinmueller, W.E., (2010) - Elsevier, Oxford, UK.
- Bruno van Pottelsberghe (2010) - *The quality factor in patent systems*, Bruno van Pottelsberghe de la Potterieab Université libre de Bruxelles (ULB), Solvay Brussels School of Economics and Management (SBS-EM), ECARES, Brussels

- Camera Internațională de Comerț (2020) - *The ICC Intellectual Property Roadmap - Current and emerging issues for business and policymakers*, 14-th Edition 2020. International Chamber of Commerce (ICC). (2020).
- Comisia Europeană (2020) - *Comunicarea Comisiei Europa 2020 - O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii*, Bruxelles, 03.03.2010 - COM(2010) 2020
- Comisia Europeană (2020) - *Making the most of the EU's innovative potential An intellectual property action plan to support the EU's recovery and resilience*.
- Consiliul European (2020). *Intellectual property policy and the revision of the industrial designs system in the Union - Council conclusions. Council of the European Union*.
- Consiliul European (2021) - *Decizia (UE) 2021/820 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2021 privind Agenda strategică de inovare a Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) 2021-2027: stimularea talentului și a capacității de inovare a Europei și de abrogare a Deciziei nr. 1312/2013/UE*
- David ENCAOUA, Dominique GUELLEC, Catalina MARTÍNEZ (2003) - *The economics of patents: from natural rights to policy instruments*, David ENCAOUA (EUREQua, CNRS & University Paris I), Dominique GUELLEC (OECD) and Catalina MARTÍNEZ (OECD), Preliminary Version - April 2003
- Devrim Göktepel (2006) - *University Inventors and University Patenting Patterns at Lund University: Conceptual- Methodological & Empirical Insights*, CIRCLE - Center for Innovation Research Competence in the Learning Economy Lund Institute of Technology
- Diana Filip, Alexandra Irina Pînzariu, Cristina Ioana Pricop (2014) - *Strategia Europa 2020 și stadiul implementării în România*, Institutul European din România 2014:
- Dirk Czarnitzki, Katrin Hussinger, Paula Schliessler & Thorsten Doherr (2016) - *Knowledge Creates Markets: The Influence of Entrepreneurial Support and Patent Rights on Academic Entrepreneurship*.
- Elvira Sojli, P. Koh, D. Reeb, W. Tham (2018) - *Measuring Innovation Around the World – EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2018*
- Erika Farnstrand Damsgaard (2007) - *Patent Scope and Technology Choice* - Institute for International Economic Studies, Stockholm University.
- EUIPO (2019) - *Tabloul de bord 2019 privind proprietatea intelectuală pentru IMM-uri*, https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_sme_scoreboard_study_2019/executiveSummary/executive_summary_2019_ro.pdf
- EUIPO (2021) - *Tabloul European al Inovării / European Innovation Scoreboard, European Commission. (2021)*. - https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3048 (accesat la data 10.06.2022)
- European Commission. (2020). *An intellectual property action plan to support the EU's recovery and resilience*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:52020DC0760>.
- European Patent Office (2020) - *Patents and the Fourth Industrial Revolution - The global technology trends enabling the data-driven economy*.
- European Union Intellectual Property Office (2021) - *EU enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2020*.

- European Union Intellectual Property Office. (2019). *2019 Intellectual Property SME Scoreboard*. ISBN 978-92-9156-268-8.
- Felix Addor (2008) - *Swiss Patent Law Reform: Calling Card for the Power of Innovation*, 3rd Annual Conference of the EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY Association, Bern, October 3, 2008; Prof. Dr. Felix Addor - Deputy Director General, Swiss Federal Institute of Intellectual Property
- Francesco Lissoni, G. Cristelli (2018) - *Free Movement of Inventors: Open-Border Policy and Swiss Innovation* – EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2018
- Frederic Payot and Dezs  Szalay (2008) - *Sequential Innovations and Intellectual Property Rights!*- Universities of Lausanne and Warwick, September 12, 2008
- Georg von Graevenitz, A. Garanasvili (2018) - *Never Let a Good Crisis go to Waste: The Impact of the Global Financial Crisis on R&D and IP Strategies* – EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2018
- Georg von Graevenitz, A. Garanasvili, D. Harhoff (2018) - *Patenting Strategies in the European Patent System* – EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2018
- Gerard Owens (2017) - *Patent geography: Global applications, regional protection International developments at the EPO*,
- Giovanni Dosi, Luigi Marengo, Corrado Pasquali, Marco Valente (2007) - *Knowledge, competition and appropriability: Is strong IPR protection always needed for more and better innovations?*
- Guvernul Republicii Moldova (1012) - *Strategia națională în domeniul proprietății intelectuale pînă în anul 2020* – Republica Moldova
<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=345660>
- Guvernul României (1998) - *Hotărârea de Guvern nr. 573/1998, republicată*
- Guvernul României (2010) - *Proiectul de Strategie de Proprietate Intelectuala Romaniei 2011 - 2015*
- Guvernul României (2015) - *Hotararea de Guvern 583 din 2015* -
<http://www.research.gov.ro/uploads/programe-nationale/pn-cdi-iii/hg-583-2015-cu-modificarile-si-completarile-ulterioare.pdf> (2.04.2020)
- Guvernul României (2015) - *Strategia națională de ordine și siguranță publică pentru perioada 2015-2020* (Hot. nr. 779 din 23 septembrie 2015 pentru aprobarea Strategiei naționale de ordine și siguranță publică 2015-2020 Publicat in M. Of. nr. 763 din 13 octombrie 2015 Data Intrarii in vigoare: 13 Octombrie 2015)
- Guvernul României (2018) - *Strategia națională de management integrat al frontierei de stat a României în perioada 2018-2020* (HG. 486 din 5 Iulie 2018)
- Guvernul României (2020) - *Strategia CDI 2020* -
https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2016/strategii/strategia-cdi-2020_-proiect-hg.pdf (02.04.2020)
- Guvernul României 2016 - *Strategia Națională Anticorupție pe perioada 2016-2020, aprobată prin Hotărârea nr. 583 din 10 august 2016* - Data Intrarii in vigoare: 23 August 2016

- <https://www.epo.org/searching-for-patents/helpful-resources/patlib.html> (Accesat la 01.10.2022). Patent Information Centers (PATLIB). (2020).
- Huelsbeck, Marcel and Menno, Dominik (2007) - *German University Patenting and Licensing: Does Policy Matter?* Paper for the 2~ Annual Conference of the EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY Association 2007 Lach, Saul and Schankerman, Mark, 2008.
- ‘Incentives and inventions in universities, RAND Journal of Economics 39(2), 403-433.
- Iclănzan, Tudor (2021), *Brevetarea invențiilor. Ghid de bune practici* - Editura Politehnica Timișoara.
- Ingrid Schneider (2009) - *The governance of the patent system in Europe: intersections between the EPO’s supranational autonomy and the European Union’s strive for technology specific patent legislation*, University of Hamburg, Germany
- Inna Haller (2008) - *Mathematical Modelling of Innovation Dynamics: An Empirical Analysis of the Photovoltaic Market in Germany* - Institute for Economic Policy Research, University of Karlsruhe, Germany
- Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (2016) - *Strategia de consolidare și dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență pentru perioada 2016-2025* (HG 951 / 2016)
- Institutul de Politici Publice. *Analiză ex-ante privind strategia de proprietate industrială.*
- Institutul Național de Statistică. (2019). *Anuarul statistic al României 2019.*
https://insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/anuarul_statistic_al_romaniei_carte_ro_1.pdf
- Institutul Național de Statistică. (2021). *Anuarul Statistic al României pentru anii 2020 și 2021.*
- Intan M. Hamdan Livramento, Dominique Foray (2009), *Does IPR protection affect high growth entrepreneurship? A cross-country empirical examination*, – Ecole Polytechnique Federale de Lausanne (EPFL) - College du Management de la Technologie (CDM), Chaire en Economie et Management de l’Innovation (CEMI)
- Intan M. Hamdan-Livramento (2009) - *How compliant are developing countries with their TRIPS obligations?* - Ecole Polytechnique Federale de Lausanne - College of Management of Technology
- Ionel-Valentin Vlad (Acad.), Președintele Academiei Române, Coordonator (2016) - *Strategia de Dezvoltare a României în următorii 20 de ani (vo. III, partea 1).*
- Jonathan Ashtor (2018) - *Measuring the Novelty of U.S. Patents*– EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2018
- Josh Lerner (2002) - *Patent Protection and Innovation Over 150 Years* - Harvard University and National Bureau of Economic Research
- Keith E. Maskus - University of Colorado at Boulder, Lei Yang - Hong Kong Polytechnic University (2017) - *Patent Reforms and Export Specialization.*
- Keith Maskus (2018) - *New Research Directions in Trade, Investment and IP Protection* - EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY Conference, Berlin, 7 September 2018
- Laurence JOLY (2017) - *What role for national IP offices in Europe in the global patent system?* - EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2017

- Lavinia Brancusi (2018) - *Challenging a mainstream narration: Discussing anti-competitive effects of trademark rights in the light of the EU jurisprudence* – EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2018
- Legea nr. 129/1992 (desene și modele industriale)
- Legea nr. 64/1991, republicată în data de 19 august 2014
- Legea nr. 84/1998 (mărci și indicații geografice)
- Liviu Voinea – coordinator, Bianca Păuna, Cosmin Ștefan Marinescu (2005) - *Performanță în contextul Agendei Lisabona: Experiențe de Succes, Design Instituțional – Studiul nr. 4*, Institutul European din România – Studii de impact III,
- Lucio Picci (2010) - *The Internationalization of Inventive Activity: A Gravity Model Using Patent Data* - European Commission - DG JRC, Institute for Prospective Technological Studies
- Lund - Alison Brimelow (2014) - *The future of the patent system in Europe: Nostalgia is not a good adviser*, EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY Conference, Lund - Alison Brimelow, President of the EPO
- Madeleine Akrich, Michel Callon and Bruno Latour.(2002) - *The Key to Success in Innovation - Part 2: The Art of Choosing Good Spokepersons*. International Journal of Innovation Management Vol. 6, No. 2, (June 2002) © Imperial College Press;
- Madeleine Akrich, Michel Callon and Bruno Latour.(2002) - *The Key to Success in Innovation - Part 1: The Art of Interestment*. International Journal of Innovation Management Vol. 6, No. 2, (June 2002) © Imperial College Press;
- Margaret Kyle - Mines ParisTech (2018) - *Innovation, Access, and TRIPS: What Have We Learned?* (CERNA), EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2018
- Maryam Zehtabchi (2016) - *Market for Trademark*, EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2016
- Ministerul Administrației și Internelor (2019) - *Ghid de Politici Publice la Nivelul M.A.I. - „Proces decizional la nivel M.A.I. – Eficiență și Coerență”* Cod SMIS 2281, Proiect cofinanțat din Fondul Social European
- Ministerul Afacerilor Interne (2021) - *Plan Strategic Instituțional 2018-2021 - Asistență tehnică pentru consolidarea capacității de planificare și bugetare și sprijinirea introducerii bugetării pe criterii de performanță*
- Ministerul Afacerilor Interne (2022) - *Plan Strategic Instituțional 2019-2022 - Acord privind Serviciile de Asistență Tehnică pentru Consolidarea Capacității de Planificare și Bugetare și Sprijinirea Introducerii Bugetării pe Criterii de Performanță*
- Ministerul Culturii (2016) - *Strategia pentru cultură și patrimoniu național 2016-2022*
- Nicola Searle, Martin Brassell (2016) - *Economic Approaches to Intellectual Property* - June 2016, ISBN 9780198736264
- Nicolas van Zeebroeckσ, Bruno van Pottelsberghe de la Potterie (2011) - *Filing strategies and patent value*, Economics of Innovation and New Technology, Volume 20, 2011 - Issue 6

- Olena, Ivus; Edwin L.-C. La; Ted Sichelman. (2018). *An Economic Model of Patent Exhaustion*. EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2018.
- Olof Ejermo, Astrid Kander (2002) - *R&D, patenting and patent quality in Sweden 1985-2002* – CIRCLE Centre for Innovation, Research and Competence in the Learning Economy - Lund University
- Olof Ejermo, Jonas Gabrielsson (2007) - *International cooperation for Swedish inventors – an exploratory study* - CIRCLE, Lund University, Lund, Sweden
- Organizația Mondială pentru Proprietate Intelectuală (2016) - *Metodologie pentru Dezvoltarea Strategiilor Naționale de Proprietate Intelectuală; Instrumentul 1: Procesul*, OMPI, 2016
- Organizația Mondială pentru Proprietate Intelectuală (2016) - *Metodologie pentru Dezvoltarea Strategiilor Naționale de Proprietate Intelectuală; Instrumentul 2: Chestionar de bază pentru sondaj*, OMPI, 2016
- Organizația Mondială pentru Proprietate Intelectuală (2016) - *Metodologie pentru Dezvoltarea Strategiilor Naționale de Proprietate Intelectuală; Instrumentul 3: Indicatori de Referință*, OMPI, 2016
- OSIM (2018) - *Proiectele de cooperare între EUIPO și OSIM*, <https://osim.ro/wp-content/uploads/Evenimente/sinaia%202018%20pdf/10Prezentare%20proiecte%20cooperare%20europeana%20Raluca.pdf>.
- OSIM (2020) - *Raport anual de activitate aferent anului 2019, OSIM*.
- OSIM (2021) - *Raport anual de activitate al OSIM aferent anului 2020, OSIM*.
- OSIM (2022) - *Raportul de activitate al OSIM aferent anului 2021, OSIM*.
- OSIM. (2021) *Atribuții specifice*, <https://osim.ro/despre-osim/cine-suntem/atributii-specifice>
- Parlamentul European (2021) - *Regulamentul (UE) 2021/819 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 privind Institutul European de Inovare și Tehnologie*.
- Patent Information Centers (PATLIB) (2020). <https://www.epo.org/searching-for-patents/helpful-resources/patlib.html>
- Patrick Herbst, Eric Jahn (2008) - *R&D Competition and Strategic Trade Restrictions in the Market for Technolog* - Goethe University Frankfurt
- Paul H Jensen, Beth Webster and Alfons Palangkaraya (2011) - *Misclassification in Patent Office Examinations: Evidence from a Matched Sample of Applications* – The University of Melbourne
- Peter Hingley & Marc Nicolas, Controlling (2003) - *Methods for forecasting numbers of patent applications at the European Patent Office* - European Patent Office - Paper for EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY Conference in Munich, 24/ 25 April 2003, Session IB
- Pöge, Felix & Harhoff, Dietmar & Gaessler, Fabian & Baruffaldi, Stefano. (2019). *Science quality and the value of inventions*. Science advances. DOI:10.1126/sciadv.aay7323.
- Roberto Fontana, Aldo Geuna (2007) - *The nature of collaborative innovative activities* - paper presented at the 2-nd Annual Conference of the EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY Association 2007
- Sandro Mendonca (2018) - *The intellectual private property of public powers: Cities and regions as owners of brand names and commercial signatures* – EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY 2018

- Sebastian Derwisch (2010) - *Using Systems Analysis to assess the impact of Intellectual Property Rights in innovation systems – the case of agricultural R&D* - Central Advisory Service on Intellectual Property (CAS-IP) of the Consultative Group on International Agricultural Research, Birgit Kopainsky - Flury&Giuliani GmbH
- Soete, L., Verspagen, B., her Weel, B., B. H., și Rosenberg, N (2010) - *Systems of Innovation in Hall - 2010*, Handbook of the Economics of Innovation.
- Susana Borrás, Roskilde University, Denmark (2003) - *Governing the European Union's Patent Regime: From market failures to governance failures?* - Paper submitted to the conference: "New Challenges to the Patent System", April 24th-25th, 2003, Munich, Germany; organized by Inno-tec and EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY
- Tony Clayton, Ben Mitra-Kahn (2010) - *UK Intellectual Property Office Research Programme - Building evidence for policy* - Economics, Research, Evidence team IPO, September 2010
- Valentin Cojanu (coordonator), Dragoș Nicolae Pîslaru, Elena Botezatu (2015) - *Industria creative: potențial de creștere în România și în context European*, Institutul European din România.
- Yee Kyoung Kim, Tae-Kyu Ryu, Chan Sik Jung (2010) - *Employees' Invention Regulation as Determinants of Patent Quality and Quantity: Findings of Korea's Inventor Survey*, The 5th EPIP - EUROPEAN POLICY FOR INTELLECTUAL PROPERTY Conference, Sept. 20-21, 2010
- Yee Kyoung; KimaKeunLeeb; Walter G.Parkc. (2012). *Appropriate intellectual property protection and economic growth in countries at different levels of development*. Research Policy. Volume 41, Issue 2, March 2012, Pages 358-375.